

AGENDA

Bestuurscommissie Veiligheid

Datum	:	13 februari 2023
Tijdstip	:	14.00 – 16.00 uur Bestuurscommissie Veiligheid
Locatie	:	De Ridderzaal (4e verdieping VRF), Harlingertrekweg 58 te Leeuwarden

	Onderwerp	Bijlage	Doel
1.	Opening en vaststellen van de agenda	1	Vaststellen
2.	Concept conclusies Bestuurscommissie Veiligheid van 23 november 2023	1	Vaststellen
3.	Mededelingen		Ter informatie
	a) Oud en nieuw 2022 – 2023 evaluaties door Friese gemeenten en hulpdiensten	1	
	b) Gebiedsgerichte opkomsttijden brandweer		
	c) Room 18 – escaperoom bij brand en gevaar		
	d) Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen	1	
	e) Casemanagement scenarioteam		
4.	Zienswijzen Kaderbrief 2024 – 2027		Nazending
5.	Jaarverslag en presentatie resultaat 2022	2	Vaststellen en adviseren aan DB/AB
6.	Programmabegroting 2024	2	Vaststellen en aanbieden aan AB
7.	Oprichting van de stichting waarborgfonds veiligheidsregio's	3	Vaststellen
8.	Gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing Inclusief gebiedsgerichte aanpak Ameland	3	Ter informatie
	<i>Presentatie Margreet Zoer</i>		
9.	Implementatie bouwsteen 1	geen	Ter informatie
	<i>Presentatie Marinus vd Velde</i>		
10.	Versterking crisisbeheersing en ophoging BDUR Inclusief ontwikkelingen meldkamer	geen	Ter informatie
	<i>Presentatie Gerben van Alst</i>		
11.	Toekomstverkenning Brandweer en Crisisbeheersing	1	Ter informatie
12.	Rondvraag en sluiting		

Besluitenlijst Bestuurscommissie veiligheid

Datum : 23 november 2022
Locatie : Veiligheidsregio Fryslân – De Ridderzaal

Aanwezig:	
S. Buma (voorzitter VRF, Leeuwarden)	J. Rijpstra (Smallingerland)
O.F. Brouwer (Achtkarspelen)	C.M. van der Pol (Terschelling)
L.P. Stoel (Ameland)	L.J. Gebben (Tytsjerksteradiel)
N.I. Agricola (Dantumadiel)	M.C.M. Waanders (Waadhoeke)
F. Veenstra (De Fryske Marren)	N.A. van de Nadort (Weststellingwerf)
I. Sjerps (Harlingen)	M. Schrier (Vlieland)
T.J. van der Zwan (Heerenveen)	J. de Schepper (Politie Noord-Nederland)
S. Korthuis (Ooststellingwerf)	J.T.D. Stoffels (OM)
L. Roolvink (Opsterland)	L.M.B.C. Kroon (Wetterskip Fryslân)
J.G. Kramer (Noardeast-Fryslân)	
W.K. Kleinhuis (alg. directeur/ commandant Brandweer)	E. Knoll (directeur bedrijfsvoering)
L. Kleefstra (directeur Publieke Gezondheid)	A. de Vries (secretaris)
Afwezig:	
J. A. de Vries (Súdwest Fryslân)	D.P. de Vries (Provincie Fryslân)
W. van Gent (Schiermonnikoog)	

1.	Opening en vaststellen agenda
	Welkom, de voorzitter opent de vergadering om 9:30 uur.
	➤ <i>De agenda wordt vastgesteld.</i>
2.	Concept Uniform Kwaliteitsniveau Bevolkingszorg
	De voorzitter introduceert Eelke de Jong, coördinerend gemeentesecretaris in Fryslân. En benoemt dat de gemeentesecretarissen momenteel veel doen in samenwerking met de veiligheidsregio. Ook goed om te benoemen is het feit dat eind november tien jaar bevolkingszorg in Fryslân wordt gevierd.
	Nu ligt het Uniform Kwaliteitsniveau Bevolkingszorg inclusief crisiscommunicatie voor. Dat is opgesteld in opdracht van het Veiligheidsberaad. Aanleidingen voor het Uniform Kwaliteitsniveau Bevolkingszorg zijn het rapport van de evaluatiecommissie Wvr en het daaropvolgende kabinetsstandpunt waarin wordt voorgesteld om de veiligheidsregio's een sterkere regierol te geven op bevolkingszorg en crisiscommunicatie.
	De commissie wordt aan de hand van een presentatie door dhr. de Jong meegenomen over het conceptadvies en daarna gevraagd om reacties.
	Beoogd resultaat is een definitief advies (obv 25 veiligheidsregio's) aan het Veiligheidsberaad van maart 2023, gericht op:
	<ul style="list-style-type: none"> a) een eenduidige beschrijving van bevolkingszorg, inclusief een afbakening tussen bevolkingszorg en gemeentelijke crisisbeheersing; b) landelijke kwaliteitsnormen voor bevolkingszorg (inclusief crisiscommunicatie), die ten minste een verbetering inhouden ten opzichte van de huidige gemiddelde situatie bij de gemeenten; c) kaders en een implementatieadvies voor de certificering van opleidingen, examens en nascholing, gericht op het vakbekwaam worden en blijven van functionarissen;

	<p>d) een eenduidige beschrijving van de regierol van de veiligheidsregio's; onder andere de monitoring van het vastgestelde kwaliteitsniveau en op de ondersteuning van de inliggende gemeenten op de uitvoering;</p> <p>e) kaders voor regionale inkleuring en flexibiliteit;</p> <p>f) indicatie van de financiële consequenties bij implementatie in de veiligheidsregio's;</p> <p>g) uitgangspunten voor wetteksten in het kader van de wetswijziging.</p> <p>De gemeentesecretarissen hebben opmerkingen geplaatst over de financiële consequenties en de mogelijkheid voor regionaal maatwerk van gecertificeerde opleidingen en examens.</p> <p>Dhr Stoel reageert op de financiële consequenties en vraagt naar de aanleiding van het Kwaliteitsniveau. Is kwaliteitsverbetering noodzakelijk, in Fryslân is men toch tevreden? Deze ontwikkeling lijkt te leiden tot hogere kosten en weer zwaardere eisen.</p> <p>Dhr de Jong geeft aan dat de aanleiding landelijk is. Ondanks dat er in Fryslân een andere beleving heerst. De beleving in Fryslân kan worden meegenomen in de reactie.</p> <p>Mw Sjerps sluit bij dhr Stoel aan en vindt dat bevolkingszorg iets is van de gemeenten. De kennis en kunde moet ook in de gemeente blijven. Dhr de Jong is het er mee eens dat bevolkingszorg bij gemeenten hoort. Mw Waanders vindt dit een belangrijk onderwerp. Maar wil graag weten voor welk probleem dit een oplossing is. Ook in relatie tot de contourennota die later op de agenda staat.</p> <p>Dhr Rijpstra is portefeuillehouder en geeft aan dat er in Fryslân sprake is van een goed werkend bevolkingszorg. Maar werken op eenzelfde niveau maakt samenwerken en uitwisseling beter mogelijk. En pleit daarom voor uniform kwaliteit en monitoring. Voorgaande opmerking in acht genomen.</p> <p>Qua proces:</p> <ul style="list-style-type: none"> - VRF voorziet het advies van bij burgemeesters en gemeentesecretarissen opgehaalde correcties, aanvullingen of opmerkingen. - Op basis van de commentaren zal de hoofdlijn van het advies worden aangeboden aan het Ministerie van Justitie en Veiligheid, ter verwerking in de conceptcontourennota. - In maart 2023 volgt instemming met het advies door het Veiligheidsberaad, waarna het voor definitieve vaststelling aan de Algemeen Besturen zal worden aangeboden. <p>Mw Kroon vraagt aandacht voor het project water en evacuatie. Dat is wat naar de achtergrond verdwenen. Als er een kwaliteitsslag op bevolkingszorg komt, dan ook aandacht voor dit project. Mw van Dijken neemt dit mee.</p> <p>Dhr de Jong meldt dat de gemeentesecretarissen en de portefeuillehouder dhr Rijpstra meelezen met de reactie op het uniform kwaliteitskader.</p>
2.	Concept conclusies Bestuurscommissie Veiligheid van 5 oktober 2022
	<p>Tekstueel: het betreft mw Kleefstra en niet mw Bennema.</p> <p>➤ <i>De bestuurscommissie stelt de besluitenlijsten van 5 oktober 2022 vast.</i></p>
3.	Mededelingen en ingekomen stukken
	<p>a) Bijgesteld landelijk kader Uitruk op Maat bij Brand Dhr Kleinhuis meldt dat het 'Bijgesteld Landelijk kader uitruk op maat bij brand' op 10 oktober is vastgesteld door het Veiligheidsberaad. Dit nieuwe kader Uitruk op maat sluit sinds 2019 (Dekkingsplan 2.0) aan bij onze werkwijze. Daarmee hebben we nu een aantal jaar ervaring met het werken volgens het kader dat is vastgesteld.</p> <p>b) Project werkgeverscommunicatie brandweer In het verlengde van uitruk op maat is werkgeverscommunicatie. Een project waar net een start mee is gemaakt. Dit is gericht op werkgevers van potentiële aspiranten. Er wordt gestart met het maken van een tijdsloos informatiemagazine, waarin werkgevers van potentiële aspiranten informatie kunnen teruglezen over wat het betekent om een brandweervrijwilliger in dienst te hebben.</p> <p>Mw Waanders vraagt of de burgemeesters het magazine mogen ontvangen. Dhr Kleinhuis</p>

	<p>doet deze toezegging.</p> <p>c) Ophoging BDUR met € 83 miljoen conform bestuurlijke afspraken Dhr Kleinhuis meldt de laatste stand van zaken plus het proces voor de VRF om invulling te geven aan de doelstellingen en eisen. Het gaat om het versterken van de crisisorganisatie en het versterken van de informatiepositie. De VRF gaat aan de slag met de uitwerking en het onderwerp komt de volgende commissie terug op de agenda. Dhr Agricola wil graag weten of de VRF deze bijdrage ontvangt van het Rijk. Dhr Kleinhuis bevestigt dit, het gaat via de BDUR en niet via het gemeentefonds. Dhr stoel vraagt of de bijdrage structureel is en of er een overlap is met de activiteiten in de begroting. Dhr Kleinhuis geeft aan dat het structureel geld is. En dat het echt bedoelt is voor de versterking van crisisbeheersing. En met de structurele bijdrage, komt er straks geen tijdelijk geld meer ten tijde van een langdurige crisis.</p> <p>d) Concept contourennota, de concept reactie van het Veiligheidsberaad en de reactie van de minister Dhr Kleinhuis geeft aan dat deze documenten zijn gedeeld met de bestuurscommissie omdat het uiteindelijk leidt tot nieuwe wetgeving. Dhr Veenstra geeft aan dat er nogal wat staat in deze contourennota. Is dit toepasbaar voor Fryslân? Dhr Kleinhuis geeft aan dat het nog onzeker is wat er echt op ons af komt omdat de Kamer hier nog over moet besluiten. Uiteindelijk duurt het nog circa vier jaren tot nieuwe wetgeving. En de rekening die bij deze ambitie hoort lijkt niet haalbaar. Overigens is de Brandweer wel tevreden over haar onderdeel, dat geeft namelijk meer ruimte tot flexibiliteit.</p>
4.	Kaderbrief 2024 – 2027
	<p>Dhr Gebben meldt dat er een kaderbrief voor ligt met de nodige onzekerheden, passend bij deze tijd. Mw Waanders meldt namens de auditcommissie dat er een aantal tekstuele aanpassingen zijn meegegeven. En staat stil bij de uitzetting, enerzijds geen verbazing, maar de audit commissie heeft gevraagd om dit in de inleiding van aanvullende context te voorzien.</p> <p>Dhr Roolvink geeft aan dat hij graag had gezien dat de financieel adviseurs voor deze vergadering waren bijgesproken. En meldt daarnaast dat het onzeker is of er voldoende compensatie uit het Rijk komt.</p> <p>Mw Sjerps gaat in op de CPI en vraagt of het de goede maatstaf is voor de VR. De omvang van de prijsstijgingen vragen om opnieuw naar de indexering te kijken.</p> <p>Dhr van de Zwan vult aan dat 14,5 % prijsstijging nu nog niet benoemd hoeft te worden. Goede argumentatie ontbreekt. Gemeenten volgende indexering van het gemeentefonds. Die ontwikkeling moet afgewacht worden.</p> <p>Dhr Stoel geeft aan dat er eerder over de indexering is gesproken. De auditcommissie zou daar op terugkomen. Dhr Stoel is nieuwsgierig naar de overwegingen en het advies van de auditcommissie.</p> <p>Dhr van de Nadort reageert namens de auditcommissie, dat de afgesproken methode voor indexering voor ligt. Als die methode gehanteerd wordt, dan komt daar het voorliggende resultaat er uit.</p> <p>Dhr Agricola vindt dat de Kaderbrief op deze wijze niet aan de gemeenteraden kan worden aangeboden.</p> <p>Dhr Veenstra is van mening dat er een betere inleiding en onderbouwing moet komen. Er is wel begrip voor het gekozen systeem, het is echter een bijzondere tijd en daar moet aandacht voor zijn.</p> <p>Dhr Kramer geeft aan dat er behoefte is aan een presentatie met goede uitleg, dat helpt ook voor de raadsleden. Mw Waanders sluit zich daar bij aan.</p> <p>Dhr Gebben geeft aan dat hij blij is dat de nadruk van deze discussie ligt op de uitlegbaarheid. De auditcommissie heeft gekeken naar het indexpercentage. Er is ook gekeken bij andere regio's. Maar het wisselt per regio.</p> <p>Dhr Kleinhuis geeft nog een inhoudelijke toelichting. En meldt dat de auditcommissie zich conform afspraak buigt over de indexering. Dit staat in het voorjaar op de planning. Het DB hoort nu beide commissie, bespreekt de input en beslist over het vervolg.</p>

	<p>Daarna wordt de Kaderbrief aangeboden aan de colleges met het verzoek tot zienswijzen. Tot slot ligt het stuk voor ter besluitvorming van het AB. Dhr van der Zwan vraagt of de keuze van het DB nog getoetst kan worden door de Bestuurscommissie. Er is behoefte aan een laatste inhoudelijke toets op de inhoud voor deze naar de colleges gaat.</p> <p>➤ <i>De voorzitter besluit dat de Kaderbrief 2024 – 2027 na het DB aan de bestuurscommissie wordt aangeboden voor een inhoudelijke toets. Dit vindt op korte termijn plaats in een teams overleg.</i></p> <p>Dhr Agricola heeft nog een inhoudelijke vraag, en wil graag weten hoe oud zijn de portofoons zijn. Dhr Kleinhuis meldt dat deze in 2022 al zijn afgeschreven.</p>
6.	Meerjarenkoers 2023 – 2026
	<p>De Meerjarenkoers en het regionaal risicoprofiel zijn voor zienswijze naar de gemeenten en partners gegaan. De gemeente Smallingerland en het Wetterskip Fryslân hebben een zienswijze ingediend.</p> <p>➤ <i>De bestuurscommissie veiligheid biedt de meerjarenkoers incl beleidsplan vakbekwaamheid voor crisisfunctionarissen, het Regionaal Risicoprofiel en de reactienota ter vaststelling aan het AB aan</i></p>
6.	Handreiking voor Publieke Gezondheid en Veiligheid bij evenementen
	<p>De handreiking is gebaseerd op de in 2020 door DPG-en vastgestelde landelijke handreiking voor publieke veiligheid en gezondheid. In dit beleid is ook de nieuwe veldnorm voor evenementenzorg omarmd. De handreiking moet de advisering vooral eenvoudiger maken. Voor de adviseur, gemeente en organisator zitten eigen onderdelen in de handreiking. Ook is er meer maatwerk mogelijk.</p> <p>Dhr Stoel, hecht belang aan communicatie. En vraagt om enige souplesse in de uitvoering. Mw Sjerps, voor eigen organisatie en organisatoren is het lastig dat er steeds veranderingen komen in het beleid. Behoeft aan helderheid over de verandering. Mw Waanders, aanleiding is de veldnorm. Wat is de relatie tussen invoeren van de veldnorm en deze handreiking?</p> <p>Mw Kleefstra reageert op de vragen. Er komt coulance. Tot maart wordt de tijd genomen om uitleg te geven over deze norm en gemeenten te helpen. En uiteraard zijn de adviseurs daarna ook beschikbaar voor hulp. Dhr Brouwer attendeert de bestuurscommissie op het nieuwe beleid op het terrein van evenementen bij de provincie.</p> <p>➤ <i>De bestuurscommissie veiligheid stelt de handreiking voor Publieke Gezondheid en Veiligheid VRF vast.</i></p>
7.	RBP Vliegbasis ivm wijziging calamiteitenstructuur Vliegbasis
	<p>De calamiteitenstructuur van de Vliegbasis Leeuwarden is gewijzigd en daarom moet het rampbestrijdingsplan opnieuw vastgesteld worden (n.b. huidige plan lag vorig jaar december voor ter vaststelling).</p> <p>➤ <i>De bestuurscommissie veiligheid biedt het rampbestrijdingsplan vliegbasis Leeuwarden ter vaststelling aan het AB aan.</i></p>
8.	Bluswatervoorziening
	<p>In de bestuurscommissie van juni 2019 is het rapport Fjoer en Wetter vastgesteld. Dit rapport bevat het actieprogramma om de bluswatervoorziening te optimaliseren en restrisiko's terug te dringen. Nu ligt de afrondingsrapportage voor en wordt het actieprogramma afgerond door per spoor aan te geven hoe de doelstelling is behaald.</p> <p>➤ <i>De bestuurscommissie veiligheid stelt het afrondingsdocument vast en daarmee wordt het actieprogramma in het rapport Fjoer en Wetter bestuurlijk afgerond.</i></p>

9.	Schiermonnikoog
	Conform afspraak wordt de bestuurscommissie geïnformeerd van iedere opgeleverde rapportage Gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing. Nu ligt Schiermonnikoog ter kennisname voor.
10.	Informatieveiligheid bij de VRF
	Vanwege tijdgebrek wordt dit punt doorgeschoven naar het AB van 15 december a.s.
11.	Rondvraag en sluiting
	De voorzitter sluit de vergadering.

Informatieveiligheid wordt uitgesteld.

Vastgesteld in de vergadering van de bestuurscommissie Veiligheid van 23 november 2022

Vorzitter

Secretaris

S. van Haersma Buma

W.K. Kleinhuis

Oplegnotitie informierend

Onderwerp	O&N '22-'23 evaluaties door Friese gemeenten en hulpdiensten
Ter behandeling in de vergadering van	de Bestuurscommissie Veiligheid
Status	Openbaar
Portefeuillehouder	Jan Rijpstra
Auteur	Wim Kleinhuis
Bijlagen	Geen
Vergaderdatum	13-2-2023
Agendapunt	3 a
Betrokken afdeling/ medewerkers (functioneel)	Geen
OR/GO	Kies een item.

Kennisnemen van	Het door de VRF verzorgen van een overzicht van de O&N '22-'23 evaluaties van de Friese gemeenten en hulpdiensten.
Inleiding	<p>De Friese gemeenten en de hulpdiensten hebben veel voorwerk gedaan om Oud&Nieuw '22-'23 zo rustig mogelijk te laten verlopen op het gebied van openbare orde en veiligheid.</p> <p>Het beeld is dat de jaarwisseling '22-'23 positief anders is verlopen dan voorgaande jaren op het gebied van openbare orde en veiligheid.</p> <p>Belangrijk is nu om te kijken welke aspecten in de voorbereiding we willen vasthouden en welke aangepast moeten worden in de voorbereiding naar de jaarwisseling '23-'24.</p> <p>De veiligheidsregio is door de Friese burgemeesters gevraagd om een overzicht te maken van de O&N evaluaties van gemeenten en de hulpdiensten en dit te delen in de bestuurscommissie Veiligheid. Het resultaat is input voor de voorbereiding op Oud&Nieuw '23-'24.</p>
Kernboodschap	De positieve aspecten in de voorbereiding op de jaarwisseling vasthouden.
Consequenties	Het overzicht is input voor de voorbereiding op de jaarwisseling '23-'24.
Communicatie	Geen

Oplegnotitie informierend

Onderwerp	Opzeggen dienstverleningsovereenkomst Casemanagement Scenarioteam
Ter behandeling in de vergadering van	Bestuurscommissie gezondheid én Bestuurscommissie Veiligheid
Status	openbaar
Portefeuillehouder	Dhr van der Zwan
Auteur	Lineke Kleefstra
Bijlagen	
Vergaderdatum	13 februari 2023
Agendapunt	3 E
Betrokken afdeling/ medewerkers (functioneel)	Procesleider PSH/ Casemanagers
OR/GO	GO

Kennisnemen van	Het besluit van GGD Fryslân om de dienstverleningsovereenkomst Casemanagement 'gewelddelicten en maatschappelijke onrust' per 31.08.2023 met alle Friese gemeenten te beëindigen.
Inleiding	<p>Het casemanagement van gewelddelicten en maatschappelijke onrust omvat het coördineren van de psychosociale hulpverlening bij (dreigende) maatschappelijke onrust. De aanpak is beschreven in een protocol. Het protocol wordt geactiveerd door de driehoek wanneer er een casus is met (dreigende) maatschappelijke onrust. De GGD levert in dit geval naast een Casemanager tevens de secretariële ondersteuning. Dit betreft een aanvullende, niet wettelijke taak vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst, getekend op 01.01.2006 tussen GGD Fryslân en alle Friese gemeenten. De opzegtermijn van deze overeenkomst betreft zes maanden.</p> <p>Op 22 november 2022 heeft het MT gezondheid GGD Fryslân ingestemd om de dienstverleningsovereenkomst (DVO) met alle Friese gemeenten betreffende het casemanagement van gewelddelicten en maatschappelijk onrust op te zeggen per 31.08.2023.</p> <p>GGD Fryslân is namelijk van mening dat de taak niet meer past binnen haar werkzaamheden. Binnen de portefeuille zorg en veiligheid ligt de focus van GGD Fryslân op de vroeg signaleren en preventie en daar past de (zware) taak van ondersteuning bij maatschappelijke onrust niet bij. Dit betreft immers escalatie.</p> <p>Ook wordt GGD Fryslân door Integrale veiligheidszaken-(IVZ) ambtenaren niet meer gezien als meest logische partij om het casemanagement uit te voeren.</p> <p>Tijdens het regionale IVZ overleg van 22/09/2022 hebben de IVZ-ambtenaren aangegeven het protocol nog steeds als toegevoegde waarde te zien maar het Zorg en veiligheidshuis Fryslân als betere optie te zien om uitvoering aan het protocol te geven.</p>

<p>Kernboodschap</p>	<p>De vroegsignalerende, preventieve focus van GGD Fryslân past niet meer bij de zware ondersteuningstaak bij maatschappelijke onrust. Ook de ambtenaren IVZ, betrokken bij deze casuïstiek, hebben uitgesproken deze taak bij het Zorg en Veiligheidshuis logischer te vinden. Per 31-08-23 stopt GGD Fryslân dan ook met het uitvoeren van deze taak.</p>
<p>Consequenties</p>	<p>Als gevolg van het opzeggen van de overeenkomst wordt de taak teruggelegd bij de individuele gemeenten. Echter vanuit het Zorg en Veiligheidshuis Fryslân loopt gelijktijdig het verzoek aan gemeenten om deze taak per 01-08-2023 op te pakken. Indien akkoord, zal GGD Fryslân zorg dragen voor een warme overdracht.</p> <p>Voor GGD Fryslân kent het opzeggen beperkte financiële consequenties, maar dit kan vanuit de huidige begroting worden opgevangen.</p>
<p>Communicatie</p>	<p>GGD Fryslân zal de dienstverleningsovereenkomst met alle Friese gemeenten middels aangetekend schrijven per 31.08.2023 beëindigen.</p> <p>Door deze oplegnotitie te agenderen bij de bestuurscommissie Gezondheid en veiligheid zijn de leden geïnformeerd dat GGD Fryslân de overeenkomst zal opzeggen en de taak teruglegt bij de individuele gemeenten.</p> <p>Ook zal GGD Fryslân, als dan niet met het Zorg-en Veiligheidshuis Fryslân de ambtenaren openbare orde en veiligheid informeren over dit besluit.</p>

Oplegnotitie Besluitvormend

Onderwerp	Inhoudelijke programmaverantwoording Veiligheid jaarverslag 2022
Ter behandeling in de vergadering van	de Bestuurscommissie Veiligheid
Status	Openbaar
Portefeuillehouder	Jeroen Gebben
Auteur	Erik Knoll
Bijlagen	<ul style="list-style-type: none"> - Concept verantwoording 2022 programma's Brandweer en Crisisbeheersing - Concept verantwoording 2022 programma Gezondheid, Organisatie en paragrafen – ter info
Vergaderdatum	13-2-2023
Agendapunt	05
Betrokken afdeling/ medewerkers (functioneel)	Beleidsadviseurs en secretarissen kolommen
OR/GO	Kies een item.

Conceptbesluit	1. De concepttekst voor de programma's Brandweer en Crisisbeheersing voor de jaarstukken 2022 te onderschrijven en deze vast te stellen.
Inleiding	<p>Het concept jaarverslag 2022 staat geagendeerd voor het dagelijks bestuur van 16 februari en 22 maart a.s. Daarna gaat het jaarverslag, samen met de jaarrekening, voor zienswijzen naar de deelnemende gemeenten. Het betreft hier de inhoudelijke verantwoording van de programma's Brandweer en Crisisbeheersing.</p> <p>Voor de volledigheid worden ook de conceptteksten van Gezondheid, Organisatie en de paragrafen gedeeld. Deze teksten worden ter informatie voorgelegd. Voor een aantal passages geldt dat deze pas kunnen worden opgesteld zodra de definitieve cijfers bekend zijn, deze volgen in de vergadering van 22 juni.</p>
Beoogd effect	Resultaten bepalen en verantwoording afleggen voor de programma's Brandweer en Crisisbeheersing.
Argumenten	<i>Zo kunnen eventuele wijzigingen nog meegenomen worden, voordat het document voor zienswijze naar de gemeenten gaat.</i> Door de stukken nu aan de bestuurscommissie voor te leggen, kunnen op- of aanmerkingen meegenomen worden voordat stukken na het DB van 22 maart voor zienswijze worden verzonden naar de gemeenten.
Kantttekeningen/risico's	<i>Het betreffen alleen de inhoudelijke programmateksten, de cijfers ontbreken</i> Na afloop van de accountantscontrole worden de cijfers

	toegevoegd.
Financiële consequenties	Het financiële resultaat van de programma's Brandweer en Crisisbeheersing zal ter vergadering middels een presentatie worden toegelicht, evenals het totale voorlopige resultaat van Veiligheidsregio Fryslân.
Vervolgaanpak/uitvoering	Na behandeling in de bestuurscommissie worden op- of aanmerkingen meegenomen in het definitieve exemplaar dat op 22 maart weer in het dagelijks bestuur komt. Daarna worden deze ter zienswijze aangeboden aan de gemeenten als onderdeel van de totale jaarstukken 2022.
Communicatie	Geen.
Besluit	Kies een item.
Paraaf secretaris	
Kopie naar auteur	

2. PROGRAMMAVERANTWOORDING GEZONDHEID

2.1 Algemeen

Begin 2022 stond volop in het teken van de coronapandemie. Toen dit rustiger leek te worden, diende de oorlog in Oekraïne zich aan. Dit leidde tot een vluchtelingenstroom die op allerlei fronten inzet van de GGD vroeg. Zo inspecteerde de GGD de opvang locaties en organiseerde ondersteuning.

Onderstaande 7 vraagstukken speelden in 2022:

- De samenstelling van de bevolking verandert: vergrijzing, ontgroening, ontheemden, asielzoekers, statushouders;
- Toenemende ongelijkheid: verschil tussen arm en rijk, gezondheidsverschillen en (energie)armoede;
- Mensen met tegengestelde meningen komen harder met elkaar in botsing (bijvoorbeeld voor- en tegenstanders van vaccineren);
- Meer jonge mensen met depressieve gedachten en een stijgend aantal jongeren die eraan dacht om een einde aan het leven te maken. Het aantal jongeren dat daadwerkelijke een zelfmoordpoging deed, bleef gelijk.
- Ouderen vitaal houden.
- Meer vragen over een gezonde leefomgeving.
- De zorg wordt duurder, preventie wordt belangrijker en krijgt meer draagvlak.

De samenwerking tussen GGD Drenthe, Groningen en Fryslân werd in 2022 intensiever. We werken samen op het gebied van TBC-bestrijding, Forensische Geneeskunde (FG), Seksuele gezondheid (SOA Sense), Milieu & Gezondheid (M&G) en Infectieziektebestrijding (IZB).

Daarnaast spelen er onderwerpen als krapte op de arbeidsmarkt, functiewaarderingsvraagstukken langer durende crisis. In 2022 werkten wij aan organisatieontwikkeling en toekomstbestendigheid. Er ligt een meerjarenplan dat de continue ontwikkeling en groei van medewerkers borgt.

Een strategisch huisvestingsplan moet in 2023 antwoord geven op gestegen huurprijzen, energiekosten, hybride werken en een andere manier van werken binnen de organisatie (inclusief de jeugdgezondheidszorg).

Met een volle agenda en minder personeel dan we idealiter nodig hadden, hebben we alle zeilen bij moeten zetten. Het deed de organisatie goed dat de inspectie Gezondheidszorg en Jeugd GGD Fryslân in 2022 bezocht en haar waardering over het werk van de GGD uitsprak.

De GGD werkt op basis van het meerjarenbeleidsplan (2019-2022). De verschillende taken die wij uitvoeren staan hieronder beschreven.

De taken van GGD Fryslân

Iedereen verdient een gezond en veilig leven; wij dragen daaraan bij!

2.2 Monitoring, signalement en advies

Jeugdgezondheidszorg (JGZ)

In 2022 hadden we te maken met de nasleep van de coronapandemie, een krappe arbeidsmarkt, hoog ziekteverzuim en de inzet voor ontheemden uit Oekraïne. We kozen ervoor om kinderen zorg op maat aan te bieden, alternatieve werkwijzen toe te passen en extra verpleegkundigen en doktersassistenten in te zetten.

We gaven aandacht aan (mogelijke) kwetsbare kinderen. Denk aan de kansrijke start van jonge kinderen, de mentale gezondheid en het verzuim van schoolgaande kinderen en jongeren vanaf 12 jaar. Deze keuzes gaven ons ook de ruimte om integrale vroeghulp en premature nazorg op peil te houden.

Eind 2022 verbleven er ruim 900 Oekraïense kinderen in Fryslân. We gaven met een speciaal team voorlichting, voerden intakegesprekken en boden de kinderen vaccinaties aan.

JGZ 3.0: Digitaler en klantgerichter werken

In 2022 lanceerden wij Mijn Kinddossier (MKD). Een online portaal waarin ouders van kinderen tot 12 jaar informatie krijgen over de groei en ontwikkeling van hun kinderen. Tegelijkertijd stapten we over op de methode vroeg signaleren Gezamenlijk inschatten zorgbehoefte (GIZ).

Waarom Gezamenlijk Inschatten Zorgbehoeften nodig is

De methode moet bijdragen aan een flexibele JGZ die de zorg en steun levert die gezinnen nodig hebben. Zo vroeg, licht en dichtbij mogelijk en zo zwaar als nodig. De professional heeft een cruciale rol en bepaalt samen met het kind of jongere en ouders, welke aanpak nodig is. GIZ is een beproefde methodiek voor vroeg signaleren van problemen en helpt de professional om een goed gesprek met kinderen en/of ouders te kunnen voeren. Door dit gesprek krijgen kinderen en hun ouders meer de regie en de hulp die ze nodig hebben.

Epidemiologie

In 2022 er voor de bestrijding van de coronapandemie extra capaciteit ingezet voor infectieziektebestrijding. Deze is goedgekeurd vanuit de meerkostenregeling corona van VWS.

Met behulp van ZonMw-subsidies doen we extra gezondheidsonderzoek voor de landelijke coronamonitoring jeugd, volwassenen en ouderen. Hier gaan we mee verder in 2023 en 2024.

Friese Preventieaanpak (FPA)

Meer dan 350 professionals werken inmiddels samen op het online samenwerkingsplatform van de FPA. In 2022 formuleerden we richtinggevende doelen voor de levensfasen 'lyts, jong, grut en wiis'. We startten met een netwerksamenwerking over onderwerpen binnen de FPA. Voorbeelden hiervan zijn de coalities ouderschap, gezond leven, mentale gezondheid en het lerend netwerk positieve gezondheid.

[kader]

Leefstijlprogramma's

Nuchter over Gewicht ondersteunt gemeenten bij de uitvoering van hun lokale aanpak gezond gewicht. 16 van de 18 Friese gemeenten werkt volgens de JOGG-aanpak. GGD Fryslân verzorgt de regiocoördinatie hiervoor. De GGD draagt bij aan onderlinge samenwerking, informatie-uitwisseling en kennisdeling. Voorbeelden van projecten waarbij partners in de regio samenwerkten: het drinken van water onder basisschoolleerlingen stimuleren en koppelen aan het project *Scoor een Boek!* Dit is een samenwerking met de voetbalclub Sc Heerenveen en de Friese bibliotheken. Voor de kinderopvang is *Beweeg je Blij!* uitgezet. Met als doel: pedagogisch medewerkers helpen om (nog) meer te bewegen met jonge kinderen (0-4 jaar). Dit sluit aan bij de pilot *Beweegstimulering* op diverse consultatiebureaus.

GGD voerde onder de vlag *Nuchter over alcohol* in 2022 het nalevingsonderzoek uit. Op plekken waar jongeren veel komen, onderzochten we met mysteryshoppers hoe vaak ondernemers de leeftijdsgrens voor alcohol naleefden. De mysteryshoppers gingen langs bij cafetaria's, horecagelegenheden, jongerencentra, slijterijen, sportkantines en supermarkten. Ook onderzochten we hoe verkopers de leeftijden checken en wat het effect daarvan is.

We brengen de leeftijdscheck app onder de aandacht en helpen gemeenten deze bij verkoopkanalen onder de aandacht te brengen. Ook stellen wij een handreiking Evenementen beschikbaar. Daarmee kunnen gemeenten tijdens evenementen de leeftijdsgrens voor alcohol beter naleven.

In het najaar startte de campagne 'Zien drinken doet drinken' van en de campagne IkPas (Dry Januari) startte opnieuw.

Zij bieden gemeenten ondersteuning als zij aan de slag willen met Opgroeien in een Kansrijke omgeving (OKO). Er is financieel en inhoudelijk invulling gegeven aan een regionale samenwerking met Trimbos. Dit maakt het mogelijk om de formatie per 1 januari 2023 met 6 uur uit te breiden. Verschillende gemeenten werkten in 2022 met een nieuwe nota preventie handhaving alcohol en middelen. Het leefstijlprogramma *Nuchtere Fries* biedt ondersteuning met advies, data en presentaties.

Rookvrije generatie

Het programma Rookvrije generatie geeft de ambitie dat in 2040 geen enkel kind start met roken, dat geen enkele zwangere vrouw rookt en dat het percentage volwassen rokers is teruggedrongen naar minder dan 5%. In 2022 zijn er bijeenkomsten georganiseerd:

- een provinciale bijeenkomst met de uitreiking van de Rookvrije Generatie Award Fryslan en een voorstelling van DE STOPPERS;
- een webinar voor de kinderopvang/ gastouders;
- online inspiratiesessie 'Bouwt u mee aan een gezonde leefstijl met als thema derdehands rook';
- workshop derdehands rook voor pedagogisch medewerkers.

Tevens draaiden er verschillende publiekscampagnes: Stoptober, Smokefree Challenge, PUUR rookvrij, Wereld Niet Roken Dag, Rookvrije Generatie Award Fryslan, promotievideo De Fryske Marren.

Het programma heeft een evaluatierapport over de jaren 2018-2022 opgesteld. Deze overhandigt GGD Fryslân op 9 februari 2023 aan de Bestuurscommissie Gezondheid.

[einde kader]

Medische Milieukunde

De beschikbare formatie voor het team is ingevuld. Het afronden van de opleiding voor de arts (profiel medische milieukunde) in 2024 is hierin meegenomen.

We versterken de samenwerking met Drenthe en Groningen. Hiermee zetten we in op kennisdeling, expertiseversterking en een efficiënte taakverdeling.

Sinds dit jaar neemt GGD Fryslân deel aan de Noord-Nederlandse piketpool voor de Gezondheidskundig Adviseur Gevaarlijke Stoffen (GAGS). Deze groep biedt medische milieukundige zorg wanneer acute incidenten plaatsvinden. Ondanks deze aanvulling is deze piketpool nog wel kwetsbaar. De bijdrage vanuit Fryslân is in verhouding klein. Gelet op de kwetsbaarheid van de piketpool, is het wenselijk dat GGD Fryslân een extra medewerker levert.

Beleidsadvisering

Binnen het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Gezond Leven Akkoord (GALA) zijn afspraken gemaakt over gezondheidsdoelen voor de komende jaren. Beide akkoorden vragen om inzet van GGD Fryslân. Daarnaast hebben de gemeenten de GGD gevraagd om een stevigere rol als regisseur en adviseur in de preventieketen te pakken.

De diverse landelijke regelingen zoals het IZA, GALA en SPUK vragen om coördinatie en afstemming, waarin de GGD een rol speelt. Ook vragen de verschillende (zorg-)programma's inhoudelijke expertise van de GGD. Er is in 2022 gestart met het in beeld brengen wat dit van alle partijen vraagt. We verwachten meer inzet van strategische beleidsadvisering door de GGD. In 2023 komen we hiervoor met een voorstel in de bestuurscommissie.

Ouderen

Het expertteam ouderen heeft onderzoek gedaan naar de publieke gezondheidsopgaven voor ouderen. Het bevorderen van vitaliteit en het positief beïnvloeden van beeldvorming over ouderen zijn twee belangrijke taken voor de publieke gezondheid. De resultaten van het onderzoek zijn terug te vinden in het rapport 'Vitaliteit in de derde levensfase; een opgave voor publieke gezondheid'. In 2023 worden hiervoor concrete voorstellen uitgewerkt. Ook valpreventie krijgt hierin een plek.

Gezonde leefomgeving

Gezond blijven en ziekte voorkomen wordt een steeds belangrijker thema. Dit zien we bijvoorbeeld terug in de toenemende aandacht en waardering voor een gezonde leefomgeving. Tachtig procent van de Friese gemeenten betrok de GGD in 2022 bij haar omgevingsbeleid. De GGD dacht ook mee en adviseerde tijdens de omgevings-intake-tafels en is betrokken bij vragen over agrarische bedrijven, wijkinrichting, windturbines en antennemasten.

Om aan deze (extra) adviesaanvragen te voldoen heeft GGD Fryslân van 2021 en tot en met 2024 ruimte voor extra personele inzet. Het benodigde budget is in 2022 – zoals afgesproken met het bestuur – beschikbaar gesteld uit het positieve saldo van het programma Gezondheid.

2.3 Uitvoerende taken gezondheidsbescherming

Indicatoren:

- *Aantal gemeenten waarbij de GGD (een deel van) de uitvoering van de GIDS aanpak op zich neemt: 14*
De GGD is bij de GIDS aanpak betrokken bij deze gemeentes.
- *Vaccinatiegraad in Fryslân*
Het RIVM maakt de vaccinatiecijfers elk jaar in juni bekend. Onderstaande beschrijft de situatie in 2021.
Net als voorgaande jaren bevindt het aantal vaccinaties in Fryslân zich boven het landelijk gemiddelde. Uitzondering hierop zijn de herhaalprikken DTP en BMR voor 9-jarigen. Als we daar de kinderen bij optellen die na hun negende jaar alsnog deze prikken kregen, dan komen de cijfers alsnog uit boven het landelijk gemiddelde.

Ook de HPV-vaccinatiegraad onder meisjes die vorig jaar 14 jaar werden is - in lijn met het landelijke beeld - gedaald ten opzichte van 2020 (van 60,2 procent naar 48,9 procent). Wanneer we de meisjes meetellen die na hun 14e verjaardag alsnog een tweede HPV-vaccinatie hebben ontvangen, komt de vaccinatiegraad uit op 67,2% procent. GGD Fryslân heeft de bestuurscommissie in november bijgepraat over de actuele situatie van het RVP en de vaccinatiegraad in Friesland. In juni 2023 publiceert het RIVM de definitieve vaccinatiegraadcijfers van 2022.

Provinciale aanpak kansrijke start

In 2022 hebben we een volgende stap gezet in de verbinding met de Friese Preventieaanpak. Ook startte het provinciaal lerend netwerk Kansrijke Start weer en zijn er bijeenkomsten voor lokale coalitietrekkers en provinciale stakeholders geweest. Door personele wisselingen startte de volgende fase van Kansrijke Start later dan gepland.

In 2023 volgt een meerjarenbeleidsplan Kansrijke Start Fryslân voor de periode 2023-2024. Er volgt een voorstel voor de structurele borging. We verwachten dat het Gezond Leven Akkoord en de bijbehorende specifieke uitkering (SPUK) hier aanknopingspunten voor bieden.

Interventie Nu Niet Zwanger (NNZ)

NNZ is gericht op het voorkomen van onbedoelde zwangerschap. Het biedt professionals in het sociaal domein ondersteuning en concrete middelen om met cliënten in gesprek te gaan over hun kinderwens en het moment van zwangerschap. We werken samen met het medische domein. Ook in 2022 zijn we de interventie NNZ blijven uitrollen binnen het sociaal en medisch domein.

[streamer] Tot en met het derde kwartaal is er vanuit het NNZ- gedachtegoed met 156 cliënten gesproken over hun kinderwens. Na het gesprek stelden 144 cliënten hun kinderwens uit en 12 koos bewust voor zwanger worden.

Prenataal huisbezoek (PHB)

De eerste 1000 dagen zijn voor de gezonde ontwikkeling van een kind cruciaal. Zorgwekkende omstandigheden kunnen al tijdens de zwangerschap optreden. Prenatale huisbezoeken door de JGZ aan zwangere vrouwen en gezinnen in kwetsbare situaties zijn dan ook per 1 juli 2022 in de wet publieke gezondheid opgenomen. Dit huisbezoek wordt ingebed in 'het Zorgpad Kwetsbare Zwangeren'.

Infectieziektebestrijding (IZB)

Het bron- en contactonderzoek, testen en vaccineren t.b.v. de corona bestrijding vond ook in 2022 plaats (zie ook hoofdstuk corona). De heropening van de samenleving zorgde voor extra inzet door GGD-professionals van infectieziektebestrijding. Ook hadden we in 2022 te maken met MPX (monkeypox) en vogelgriep wat veel inzet vroeg.

[streamer]

'GGD Fryslân zette op 4 augustus de eerste MPX vaccinatie van het noorden. De campagne eindigde in november.'

[streamer] 'In Friesland is voor de bestrijding van de vogelgriep een goede samenwerking tussen alle betrokken partijen. Dit is te danken aan een duidelijke rolverdeling tussen alle partijen. De GGD richt zich op de zorg voor de boer en zijn gezin.'

Versterking infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid

Het Ministerie van VWS stelde in 2022 de beleidsagenda pandemische paraatheid vast. De komende jaren stelt het ministerie extra (financiële) middelen beschikbaar om de infectieziektebestrijding in Nederland op orde te brengen. Voor de periode 2023-2024 is een landelijk programma Versterken Infectieziektebestrijding en Pandemische Paraatheid (VIP) opgesteld. Voor de uitvoering hiervan trof de GGD in 2022 al voorbereidingen.

Regionale samenwerking Antibioticaresistentie (ABR zorgnetwerk)

Dit zorgnetwerk is een Noord-Nederlands samenwerkingsverband tussen verschillende regionale zorginstellingen, organisaties en professionals. Het zorgnetwerk is een initiatief van het Ministerie van VWS en onderdeel van het Regionaal Overleg Acute Zorgketen (ROAZ). De GGD neemt deel aan dit netwerk. Vanuit dit netwerk is de GGD betrokken bij het informatiepunt Bijzonder Resistente Micro Organismen en er is scholingen op thema's gegeven.

Overige ontwikkelingen

- het college zorgopleidingen (CZO) heeft GGD gecertificeerd om deskundigen infectieziektepreventie op te leiden.
- Schaarste van artsen heeft er o.a. toe geleid dat er arts-assistenten en basisartsen binnen infectieziektebestrijding zijn ingezet.

TBC

Op het gebied van TBC werken we samen met GGD Drenthe en GGD Groningen. Samen met hen zijn we bezig om de drie TBC-teams samen te voegen tot een functionele eenheid. We zijn bezig om één leidinggevende hiervoor aan te stellen, zodat de functionele eenheid kan worden ingericht. Het is nog niet gelukt om deze vacature in 2022 in. Daarom schuift deze actie door naar 2023.

[kader]

Samenvoeging van de TBC-afdelingen zorgt voor meer aandacht voor de kwaliteit en expertise van de medewerkers. Tegelijkertijd biedt het de mogelijkheid om efficiënter en publieksvriendelijker te werken en meer zichtbaar te zijn. Bijvoorbeeld door samen de telefonische bereikbaarheid te regelen, meer aandacht te hebben voor publieksinformatie en door het spreiden van de spreekuren. [einde kader]

Overige informatie/ uitbraken

Het aantal TBC-patiënten is ten opzichte van 2021 gestegen van 11 naar 22 patiënten. Het RIVM vermoedt dat deze stijging komt doordat patiënten met klachten, door de coronapandemie, langer hebben gewacht met een bezoek aan de dokter.

Reis- en beroepsvaccinaties

Er in de loop van 2022 weer volop gereisd. Heropstarten van de spreekuren voor reis- en beroepsvaccinaties was dan ook nodig. Er werd veel last-minute gereisd en er was een landelijk tekort aan reizigersverpleegkundigen. Dit heeft veel flexibiliteit van GGD Fryslân gevraagd. In het tweede halfjaar van 2022 waren we weer op het niveau van vóór Corona. Het totaal aantal reizigersvaccinaties in 2022 was 9200. Hiermee was deze dienstverlening in 2022 kostendekkend.

De beroepsvaccinaties namen in 2022 iets af. Een verklaring kan zijn dat steeds meer zorgpersoneel levenslang volledig gevaccineerd is tegen hepatitis B. De beroepsvaccinaties omvatten ook in 2022 een aanbod van griepvaccinaties voor personeel van gemeenten, instellingen en bedrijven.

Vaccinaties op Maat

In 2020 zijn we gestart met Vaccinaties op Maat. De vraag hiervoor nam in 2022 toe. Lanceren van de landelijke website ggdvaccinatiesopmaat.nl naast de al bestaande ggdreisvaccinaties.nl en ggdberoepsvaccinaties.nl droeg bij aan de bekendheid van de dienstverlening.

We hebben met de maag-, darm- en lever-artsen van Ziekenhuis Nij Smellinghe een samenwerkingsovereenkomst afgesloten. Deze moet een snelle doorverwijzing voor patiënten naar een vaccinatie tegen infectieziekten mogelijk maken; maag- darm- en leverpatiënten hebben een verhoogd risico op infectieziekten. In 2023 onderzoeken we of deze werkwijze kan worden uitgebreid naar andere specialismen en/of ziekenhuizen.

Publieke Gezondheid Asielzoekers (PGA)

Wij verzorgen op de zes Friese locaties van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) de jeugdgezondheidszorg (0-18 jaar), gezondheidsvoorlichtingen, infectieziektebestrijding, TBC en hygiënezorg. Dit doen wij ook op de noodopvanglocatie in Leeuwarden.

In 2022 zijn er verschillende CrisisNoodOpvang (CNO) locaties ontstaan om vluchtelingen op te vangen. Wij leverden hier de zorg. Als er ook kinderen op deze locaties waren, voerden wij ook de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) uit.

Toename van de instroom was in 2022 merkbaar. Naast het tekort aan jeugdartsen doet deze instroom ook een groot beroep op de inzet en flexibiliteit van de medewerkers. Er is een businesscase geschreven voor een toekomstbestendige Jeugdgezondheidszorg PGA. Er wordt (ook) ingezet op taakherziening en een bijbehorend opleidingstraject.

[kader]

Er is geïnvesteerd in vakmanschap. Het gehele PGA team heeft training en opleiding gevolgd op het gebied van kansrijke start. Ook voerden wij op de AZC's in Drachten en Burgum met Pharos en GGD GHOR Nederland een pilot 'stoppen met roken' uit. Daarnaast nam team PGA deel aan de ontwikkeling van een landelijke Toolbox Vroegsignalering psychosociale problematiek. [einde kader]

Rijksvaccinatieprogramma (RVP)

In 2022 zijn alle activiteiten binnen het RVP uitgevoerd. Bovendien hebben aantal landelijke wijzigingen binnen het RVP gevonden:

- HPV vaccinaties voor jongens
- Verlaging leeftijd HPV vaccinaties voor meisjes (13 naar 10 jaar) incl. inhaalcampagne
- Aanpassing in het vaccinatieschema voor HPV (3 naar 2 vaccinaties)

Het RIVM stelt in de zomer van 2023 de landelijke en provinciale data over de vaccinatiegraad in 2022 beschikbaar.

Informed consent

Vanaf 1 januari 2022 moeten ouders en/of jongeren toestemming geven voor het uitwisselen van vaccinatiegegevens tussen GGD en het RIVM. In 2022 is in 3.2% (bron RIVM) van de dossiers van GGD Fryslân deze toestemming verleend. Het landelijke gemiddelde is 5.4%. Er wordt op landelijk niveau geprobeerd om deze uitwisseling op te nemen in de Wet Publieke Gezondheid (WPG). Dan hoeft het niet meer per dossier uitgevraagd te worden.

Seksuele Gezondheid

SENSE Noord Nederland - het centrum voor alle vragen over seks, verliefdheid, liefde en alles wat daarbij komt kijken- heeft ingezet op het beschrijven en verdelen van taken die vallen onder de SENSE regeling (de Algemene regeling seksuele gezondheid) en de Wet Publieke Gezondheid (WPG).

In 2022 zijn er door ons tijdelijke medewerkers ingezet om alle spreekuren seksuele gezondheid door te laten gaan. De vraag is groter dan het aanbod, waardoor niet iedereen terecht kan bij GGD Fryslân. De GGD richt zich daarom op specifieke risico doelgroepen. Anderen kunnen worden doorverwezen naar de eigen huisarts.

PrEP

PrEP is een medicijn dat een HIV-besmetting voorkomt. De GGD voert een PrEP pilot uit (september 2019-september 2024). In 2022 leverde GGD Fryslân aan het maximaal aantal deelnemers van 108 mensen zorg en medicatie.

Door de grens van 108 kon niet iedereen die zich wil beschermen tegen HIV zorg krijgen van de GGD. Zij worden doorverwezen naar hun huisarts. Dit levert problemen op voor de cliënt, omdat de huisarts de zorg niet standaard aanbiedt en weinig tijd heeft voor deze dienstverlening. Huisartsen die deze zorg wel uitvoeren, krijgen steun van de GGD.

2.4 Bewaken van de publieke gezondheid bij rampen en crises

Indicatoren:

- *GROP: 1*
De GGD heeft in 2022 1 keer opgeschaald en enkele maanden later weer afgeschaald. De opschaling had te maken met de opvang van Oekraïense vluchtelingen.
- *PSH – Ongevallen en Rampen: 3*
Voor inzet Psychosociale hulpverlening bij ongevallen en Rampen (deelproces GROP) zijn er twee inzetten geweest. Twee hadden te maken met een ongeval op de Waddenzee.
- *PSH - Incidenten 2*
Voor Casemanagement geweld- en zedendelicten heeft GGD Fryslân vier casussen behandeld. Een zaak uit 2021 liep door tot in 2022, twee zaken waren nieuw en één zaak betrof een advies.

Corona

Geheel 2022 hebben we uitvoering gegeven aan de landelijke opdrachten voor testen, bron- en contactonderzoek en vaccineren. Afhankelijk van het verloop van de pandemie zijn deze opdrachten veranderd. De GGD heeft haar processen en beleid hierop aangepast. Continue heeft er op- en afschaling van de personele en locatiecapaciteit plaats gevonden. Ook de heropening van de samenleving bracht uitdaging op het gebied van personeel en locaties met zich mee. Steeds is er ingezet op duurzame en efficiënte inzet van medewerkers en middelen. Geheel 2022 was de meerkostenregeling corona van het ministerie VWS van toepassing.

Najaarscampagne

2022 start met de staart van de herhaalprik voor 60+. Waarna op basis van landelijke scenario's voorbereidingen voor een najaarscampagne 2022 volgden. Op 19 september is deze najaarscampagne gestart met het vaccineren van kwetsbare groepen en zorgmedewerkers. Door vertraging in het landelijk uitnodigingsproces van het RIVM kwam de campagne laat op gang. Om versnelling aan te brengen hebben we regionale afspraken met werkgevers van zorgmedewerkers gemaakt. Begin oktober is de griepgroep 60-

uitgenodigd. Vanaf 17 oktober zijn de geboortecohorten 60- via sociale media, dus zonder brief van het RIVM, opgeroepen. Op 26 oktober is het laatste geboortjaar 2010 opgeroepen.

In het begin van de campagne is gebruik gemaakt van de vijf vaste vaccinatie locaties. Gedurende de campagne is steeds meer ingezet op het wijk- en doelgroepgericht vaccineren. Zo heeft de GGD in alle Friese gemeenten pop-up locaties georganiseerd. Ook is er gevaccineerd op opvanglocaties van ontheemden. Voor de Waddeneilanden zijn vaccinatiemomenten op het eiland georganiseerd.

Tijdens de najaarscampagne is er opnieuw intensief en succesvol samengewerkt met de Friese huisartsen, zorginstellingen en de regionale ambulance voorziening. De huisartsen hebben een groot deel van de niet mobiele thuiswonende en instellingen gevaccineerd, waarbij de GGD hen heeft voorzien van vaccins. Wanneer de huisarts hier niet toe in staat was, heeft de GGD de vaccinaties uitgevoerd.

Testen

Het ministerie heeft het afgelopen jaar verschillende beleidswijzigingen doorgevoerd. Aan het begin van het jaar moest een positieve zelftest door de GGD bevestigd worden. In april was alleen een zelftest genoeg. Wel moesten specifieke doelgroepen zich nog bij de GGD laten testen. Vanaf december hoefden ook zorgmedewerkers zich niet meer bij de GGD te laten testen. Dit zorgde voor een verdere daling van het aantal testafspraken.

BCO

Het ministerie heeft ook verschillende beleidswijzigingen voor het bron- en contactonderzoek doorgevoerd. In augustus 2022 is de steekproef voor positief geteste burgers gestopt. Dit betekende dat de GGD bijna geen bron- en contactonderzoek meer hoefde uit te voeren. Wel is de GGD nog steeds verantwoordelijk voor het geven van advies en antwoord op vragen van inwoners en zorgverleners.

Cijfermatig overzicht

	Aantal testafnames	Aantal vaccinaties
januari	100.299	120.835
februari	124.475	14.186
maart	80.061	47.593
april	7.903	26.668
mei	1.295	6.515
juni	3.956	8.913
juli	4.729	14.444
augustus	1.635	4.069
september	1.895	25.194
oktober	2.821	89.997
november	960	21.746
december	792	5.729

Bron: coronIT

GGD Rampen Opvang plan

Het GGD Rampen Opvang Plan (GROP) beschrijft de taakverdeling en samenwerking bij de processen voor Infectieziektebestrijding, Medische Milieukunde, Psychosociale hulpverlening en Gezondheidsonderzoek waar de GGD voor verantwoordelijk is bij een crisis of ramp.

Een externe partij heeft in 2022 in onderzoek gedaan naar het functioneren van deze GROP tijdens de Coronapandemie. Op basis van dit onderzoek is besloten om een verkenning te doen naar een integraal crisisplan. Dit wordt in 2023 vervolgd. De vakbekwaamheidsoefeningen zijn dit jaar ook weer gestart. Deze waren in 2021 niet doorgedaan als gevolg van de coronapandemie.

Oekraïense ontheemden

De GGD heeft in maart 2022 een aangepaste GROEP voor de Oekraïense ontheemden ingesteld. De Jeugdgezondheidszorg is aan deze crisisstructuur toegevoegd. In april is deze uitgebreid naar de bredere vluchtelingenproblematiek in Friesland.

Aanpak ter Voorkoming van Escalatie (AVE)

De AVE is een op- en afschaalmethode die dreigende escalerende situaties op het gebied van sociale veiligheid helpt voorkomen, beperken en/of beëindigen. GGD Fryslân heeft de opdracht om Friese gemeenten bekwaam te maken en te houden in het werken met de AVE. Ieder jaar wordt door ons de behoefte bij de gemeenten geïnventariseerd. Op basis hiervan zijn in 2022 opleidings-, trainings- en oefenprogramma's georganiseerd. Dit zijn er minder geweest als gevolg van de coronapandemie en de Oekraïne-crisis.

Maatschappelijke zorg

Het Meldpunt Zorgwekkend Gedrag heeft in 2022 in totaal 277 meldingen verwerkt. Dit is een toename ten opzichte van het aantal meldingen in 2021. Waarschijnlijk omdat het meldpunt steeds meer als toegevoegde waarde in de zorgketen wordt gezien.

[Kader]

De GGD kent in het kader van de OGGZ het meldpunt voor problematische woonhygiëne. Dit is een meldpunt waar professionals melding kunnen doen en ondersteuning kunnen krijgen bij zwaar vervuilde en/of verwaarloosde woningen.

Daarnaast kennen we het Meldpunt Zorgwekkend Gedrag. Dit meldpunt biedt mensen de mogelijkheid om op een laagdrempelige wijze een melding te doen over iemand waarover zorgen zijn. Het meldpunt ontvangt, adviseert, triert en zet de melding waar nodig door naar een passende vervolgoorganisatie.

[Einde kader]

De GGD voert twee taken vanuit de wet verplichte ggz (Wvvgz) uit voor de gemeenten. Het gaat hierbij om het horen van de betrokkene in geval van een (voorgenomen) crisismachtiging en het verkennend onderzoek. De Wvvgz is landelijk geëvalueerd. Een aanbeveling is om het horen af te schaffen. Hiervoor is een wetswijziging nodig, naar verwachting vindt dit de komende jaren nog niet plaats.

Forensische Geneeskunde

GGD Fryslân, GGD Drenthe en GGD Groningen willen samen Forensische Geneeskunde aanbieden en uitvoeren. Hiermee wordt ingespeeld op de arbeidsmarktproblematiek. Samen werken we verder aan een plan omdat we zien dat de beschikbare capaciteit blijvend van aard is.

2.5 Toezicht houden

Inspecties kinderopvang

De eisen voor gastoudertoezicht nemen toe in 2025. Niet 5 maar minimaal 50% van de gastouders moeten in 2023 geïnspecteerd worden. Om deze extra inspecties uit te kunnen voeren hebben wij in 2022 de formatie uitgebreid en op peil gebracht.

Door de vluchtelingenproblematiek moest de GGD inspecties voor (crisis) noodopvanglocaties uitvoeren. Deze inspecties waren niet begroot. Inzet hiervoor kwam ten laste van de beschikbare uren voor toezichtstaken.

Door in overleg met de gemeenten de inspecties bij een minimaal aantal kindercentra af te schalen is de 100% norm aan jaarlijkse onderzoeken bij de kinderopvang gehaald. De Inspectie voor Onderwijs is hiervan op de hoogte gebracht.

WMO toezicht

In 2022 heeft de GGD voor twee gemeenten het kwaliteitstoezicht bij WMO-aanbieders uitgevoerd.

3. PROGRAMMAVERANTWOORDING CRISISBEHEERSING

3.1 Algemeen

Het reguliere werk, de coronacrisis, een bijdrage aan het bestrijden van de vogelgriep, coördineren van de vluchtelingenopvang voor Oekraïne en de crisisondopvang COA. Voor Crisisbeheersing was 2022 het jaar van plannen, benutten van ons sterke netwerk en prioriteiten stellen.

Als gevolg van de toenemende vraag aan de afdeling Crisisbeheersing is het soms noodzakelijk om prioriteiten, uit te besteden of uit te stellen. Dit geldt bijvoorbeeld voor het deelplan Bevolkingszorg en Crisiscommunicatie en het deelplan Geneeskundige Zorg. Deze plannen zijn vanwege de coronacrisis uitgesteld en worden afgemaakt in 2023.

Het Regionaal Risicoprofiel en onze inbreng voor de Meerjarenkoers 2023-2026 ronden we volgens planning af. Het Algemeen Bestuur heeft deze inmiddels goedgekeurd en vastgesteld. Het Regionaal Risicoprofiel is voor ons belangrijke input bij het bepalen van de koers van Crisisbeheersing. Om de nieuwe koers voor de toekomst te bepalen, bespraken wij eerst de plannen die er al liggen. We startten in november 2021 met het evalueren van de huidige beleidsplannen. Daarna voerden we gesprekken met bestuurders, gemeenteraadsleden, ambtenaren en collega's. De nieuwe koers bouwt op het beleidsplan Veiligheid 2019 – 2022. Thema's die destijds relevant waren, zijn dat nog steeds. Dit komt mede door het risicobeeld van onze regio.

In 2022 hebben we nieuwe crisisfunctionarissen opgeleid en het huidige team de nodige trainingen en oefeningen aangeboden. We zijn trots op onze bijdrage aan een sterk Fries crisisnetwerk, het opleiden van nieuwe crisisfunctionarissen en de inzet van onze crisisorganisatie. Hieronder vindt u een overzicht van wat wij met elkaar bereikten.

3.2. Dit hebben we bereikt in 2022

Het reguliere werk

Vakbekwame crisisfunctionarissen

- De medewerkers vakbekwaamheid hebben in 2022 het meerjarenbeleidsplan vakbekwaamheid 2022-2025 geschreven. Dit beschrijft onze visie op opleiden, trainen en oefenen van crisisfunctionarissen. Ook helpt het de medewerkers om allemaal op dezelfde manier te werken. Dit plan sluit aan bij de eisen die Inspectie Justitie & Veiligheid stelt. Ook voldoet het plan aan de Wet veiligheidsregio's (artikel 14 lid 2). Die verplicht een oefenbeleidsplan voor crisisbeheersing. De Bestuurscommissie Veiligheid heeft op 23 november 2022 het meerjarenbeleidsplan vakbekwaamheid 2022-2025 voor de crisisorganisatie van VRF vastgesteld.
- We organiseren een aantal keren per jaar opleidingen, trainingen en oefeningen voor crisisfunctionarissen. Zo leiden we nieuwe mensen op en we zorgen er met de trainingen voor dat de crisisfunctionarissen die al een aantal jaren voor ons werken, kunnen oefenen en worden meegenomen in ontwikkelingen. In 2022 traiden we crisisfunctionarissen in omgaan met een cyberaanval, brand in de natuur en een ongeval op vliegbasis Leeuwarden.
- De Waddeneilanden hebben een andere crisisstructuur dan het vaste land. Daarom organiseren we elk jaar een grootschalige oefening op één van de eilanden. Dit jaar zetten wij een natuurbrand tijdens Oerol op Terschelling in scène. Aan deze meerdaagse oefening op Terschelling deden mee: Brandweer Fryslân, Politie Noord-Nederland, Meldkamer Noord-Nederland, Gemeente Terschelling, de Regionale Ambulancevoorziening Fryslân, Wetterskip Fryslân en Defensie.

Het mag weer: evenementen

- Het kabinet schafte in maart 2022 de coronamaatregelen af. Gemeenten adviseren over het veilig en gezond organiseren van grote evenementen ging vanaf dat moment weer volop deel uitmaken van ons reguliere werk. Dit waren o.a. de volgende evenementen: Admiraliteitsdagen in Dokkum, het Oerol Festival op Terschelling, BOSK in Leeuwarden en Tall Ships Races in Harlingen.
- Nederland heeft sinds kort nieuwe regels voor evenementenzorg. Crisisbeheersing helpt gemeenten en organisatoren om aan deze regels te voldoen. Zo hebben wij een handreiking “Publieke gezondheid en veiligheid bij evenementen” geschreven. Daarin staat ook de nieuwe veldnorm. In deze norm staan de randvoorwaarden voor goede evenementenzorg beschreven. Op 23 november 2022 heeft de Bestuurscommissie Veiligheid de nieuwe Handreiking “Publieke gezondheid en veiligheid bij evenementen” vastgesteld.
- Wij zien de kans op een Elfstedentocht kleiner worden. Toch is het belangrijk dat wij onze crisisfunctionarissen ieder jaar voorbereiden op de 16^e tocht der tochten. In 2022 deden wij dit met een planningsstaf. Een planningsstaf bestaat uit de vaste ROT-leden en draagt zorg voor de multidisciplinaire afstemming van de te nemen voorzorgmaatregelen met betrekking tot de specifieke crisisdreiging. We actualiseerden draaiboeken met alle partners. In de eerste helft van 2023 overleggen de burgemeesters die betrokken zijn bij de Elfstedentocht met elkaar over de voorbereiding.

Planvorming: onze vogelgriepaanpak is een landelijk voorbeeld

- In 2020 hebben we met ons netwerk een “Overleg coördinatie vogelgriep” opgericht. De veiligheidsregio werkt samen met Wetterskip Fryslân, gemeenten, provincie Fryslân en terrein-beherende organisaties Natuurmonumenten, It Fryske Gea en Staatsbosbeheer. Belangrijkste taak: het opruimen van dode wilde vogels. Het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) stelde deze aanpak als een goed voorbeeld. Zij hebben de Friese werkwijze overgenomen in een “Landelijke Leidraad Vogelgriep”. De leidraad is onlangs aangeboden aan de Tweede Kamer.

Hoe we ons voorbereiden op overstromingen

- De veiligheidsregio heeft ook een taak in het omgaan met de gevolgen van overstromingen en wateroverlast. Het Veiligheidsberaad heeft alle Veiligheidsregio's gevraagd om een goed beeld te schetsen van de impact van overstromingen op hun regio's. Veiligheidsregio Fryslân heeft daarom de Impactanalyse Hoogwater Fryslân gemaakt. De Bestuurscommissie Veiligheid heeft deze op 9 februari 2022 vastgesteld. De inzichten uit de analysegebruiken wij onze plannen om de inwoners van Fryslân te helpen bij een evacuatie.

Inzet van de Friese crisisorganisatie

- De crisisorganisatie komt in actie wanneer een plotselinge gebeurtenis zich ontwikkelt tot een ramp of crisis en er een GRIP wordt afgekondigd. Dit kwam in 2022 vijftien keer voor in Fryslân. GRIP kent vijf fasen die iets zeggen over de aard en omvang. Fryslân had veertien keer de maken met GRIP 1. De aanvaring tussen een watertaxi en veerboot op de Waddenzee bij Terschelling vroeg om GRIP 3.
- Crisisfunctionarissen krijgen ook in de voorbereiding op crises vaker een actieve rol. In 2022 adviseerden zij bij een zware storm en de vogelgriep onder wilde watervogels. Ook bij de boerenprotesten en de extreme droogte in de zomermaanden kwamen crisisfunctionarissen in actie. Deze pro-actieve aanpak helpt crisissituaties te voorkomen of gevolgen te beperken.
- Zonder crisisfunctionarissen is er geen goed functionerende crisisorganisatie. Daarom vinden wij het belangrijk om te weten of onze crisisfunctionarissen tevreden zijn. Door middel van interviews is een tevredenheidsonderzoek uitgevoerd. Gemiddeld geven de crisisfunctionarissen de Friese crisisorganisatie een 7,4 en daar zijn we zeer tevreden mee.

Evaluatie jaarwisseling 2021-2022 en voorbereiding jaarwisseling 2022-2023

- Ieder jaar bereiden wij ons met de hulpdiensten voor op de jaarwisseling. Tijdens de overgang van 2021 naar 2022 hebben de hulpdiensten het erg druk gehad. Er was vooral veel agressie naar hulpverleners. Daarom hebben de Friese burgemeesters de jaarwisseling met elkaar geëvalueerd. Er zijn afspraken gemaakt over de voorbereiding op de jaarwisseling 2022-2023.

Sluimerende en langdurige crises

COVID-19

- In maart 2022 besloot het Kabinet om alle coronamaatregelen af te schaffen. Dit betekende dat de crisisorganisatie niet langer actief hoefde te zijn. De GHOR blijft wel actief want de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) heeft de opdracht tot zorgcontinuïteit aan de Directeur Publieke Gezondheid verlengd tot 31 december 2022. Dat betekent dat de GHOR deelneemt aan landelijke en regionale crisisoverleggen. Met als taak: zicht houden op de continuïteit van de zorg in de regio. En de plannen en afspraken met het Regionaal Overleg Niet Acute Zorg (RONAZ) over het openstellen en de personele bemensing van het coronacentrum moeten worden herzien.

Vluchtelingenopvang: Oekraïne en crisisnoodopvang COA

- Sinds maart heeft de afdeling crisisbeheersing een projectorganisatie voor de coördinatie van de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. Met deze organisatie ondersteunen wij de gemeenten met de regionale verspreiding van vluchtelingen uit Oekraïne. Later is daar ook de exploitatie van crisisnoodopvang voor het COA bijgekomen.
- De GHOR heeft in 2022 acute- en publieke gezondheidszorgprocessen op elkaar afgestemd. Ook hebben zij actuele beelden gedeeld met de organisaties in Fryslân die zorg leveren. Voor de ontheemden uit Oekraïne heeft de GHOR continu afstemming met de Dokterswacht en apothekers (medische registratie, medicijnen). Samen met Alliade heeft de GHOR in Drachten een Quarantaine- en Isolatiefaciliteit (binnen 24 uur operationeel) ingericht.

Voor de asielzoekers in de crisisnoodopvang (Hoekstrahal, Fries Congrescentrum en overige locaties) heeft de GHOR gefaciliteerd dat de medische zorg was geborgd. Dit was niet vanzelfsprekend vanwege de enorme druk op de Friese zorgpartners. Zo werd de medische zorg in de Hoekstrahal overdag verzorgd door een vangnetconstructie van GGD-artsen en in de avonden, nachten en weekenden door de huisartsen. En in het Fries Congrescentrum en de overige locaties werd deze zorg – vanwege coronawerkzaamheden van de GGD – geregeld door particuliere aanbieders.

4. PROGRAMMAVERANTWOORDING BRANDWEER

4.2. Speerpunten beleidsplan Veiligheid 2019-2022

4.2.1 Samen aantoonbaar vakbekwaam

Meerjarenbeleid Vakbekwaamheid 2023-2026: Reflecteren zit in ons DNA!

Het afgelopen jaar is er meerjarenbeleid op het gebied van vakbekwaamheid vastgesteld. Hierin staat reflectie centraal, want goede zelfkennis is belangrijk voor een veilig en effectief brandweeroptreden. Mede om te zorgen voor betrouwbaarder informatie is ook de registratie van de geoefendheid aangepast. Op deze manier is vakbekwaamheid verder aantoonbaar gemaakt én geven we doel- en behoeftegericht invulling aan de oefenprogramma's. De implementatie van het nieuwe beleid wordt vervolgd in 2023.

Opleidingen

In 2022 zijn, bij de BON een groot aantal brandweeropleidingen afgenomen. Dat waren er zo veel, dat de BON veel moeite moest doen om alle opleidingen en realistische oefenmomenten te voorzien van voldoende instructeurs. In een aantal gevallen moesten activiteiten aangepast of verplaatst worden. De BON en de brandweerregio's in Fryslân, Groningen en Drenthe ondersteunen elkaar om oefenen en opleiden mogelijk te maken.

4.2.2. Samen aantoonbaar paraat

We hebben nieuwe navigatie voor onze brandweervoertuigen gekocht en geïmplementeerd. Dit zorgt voor betrouwbaardere informatie die de chauffeur zo snel mogelijk naar een incidentlocatie leidt. Daarnaast willen we meer betrouwbare informatie over onze uitruk- en opkomsttijden. 'Automatisch statussen' zorgt ervoor dat het systeem automatisch en dus veel preciezer vastlegt wanneer een voertuig uitrukt. Dit is onderdeel van de aanbesteding van het gehele repressieve informatiesysteem, waar we in 2022 mee starten.

Daarnaast ging post Oudega operationeel. De manschappen waren in 2021 opgeleid en de chauffeurs en bevelvoerders hebben hun opleiding afgerond. De eerste uitrukken van de post zijn een feit.

4.2.3 Risicogericht en risicobewust samenwerken

Omgevingswet

De landelijke overheid heeft de inwerkingtreding van de Omgevingswet opnieuw uitgesteld. We liggen op schema met onze voorbereidingen. Samen met gemeenten hebben we deelgenomen aan meerdere regionale testdagen over de digitale werkprocessen in het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Daarnaast hebben we de adviesproducten die we leveren aan het gevoegd gezag voorbereid en aangepast. Tot slot zijn de medewerkers van risicobeheersing/planvorming geschoold.

Het uitstellen van de wet heeft impact op de financiering van onze dienstverlening. In juni 2021 hebben we met het bestuur afgesproken dat we de komende jaren met hetzelfde budget blijven werken. Na inwerkingtreding van de wet worden werkzaamheden en uren twee jaar lang gemonitord. Daarna is bekend wat de impact van de wet is op onze diensten. Om deze periode te overbruggen is voor de periode t/m 2024 incidenteel totaal € 300.000 gereserveerd. Nu de inwerkingtreding opnieuw is uitgesteld, is een langere overbruggingsperiode nodig. De huidige bestemmingsreserve is daardoor niet meer toereikend. Er volgt een nieuw voorstel.

Advisering en toezicht

Een van de kerntaken van Brandweer Fryslân is het adviseren van het bevoegd gezag op terreinen als brandveiligheid, evenementveiligheid en omgevingsveiligheid. Hiervoor hebben we afspraken met gemeenten en provincie over de wijze van aanleveren, termijnen en andere kwaliteitseisen. Het afgelopen jaar is de kwaliteit van onze dienstverlening geëvalueerd onder gemeenten. Hieruit blijkt dat het bevoegd gezag doorgaans tevreden is over onze expertise, service en bereikbaarheid. Verbeterpunten worden geïmplementeerd. Daarnaast stellen we onze adviezen steeds meer risicogericht op en geven we daarmee invulling aan geldende wet- en regelgeving. Zoals te zien in onderstaande tabel komen de aantallen adviesaanvragen weer in de buurt van voor de coronapandemie. Ten aanzien van de uitgevoerde (her)controles in het kader van brandveiligheid is een inhaalslag te zien die te maken heeft met opgelopen achterstanden tijdens de verschillende lockdowns. We konden goed voldoen aan de vraag van het bevoegd gezag.

Productgroepen	Advisering risicobeheersing			
	Aantal producten/adviezen			
	2022	2021	2020	2019
Advisering omgevingsveiligheid	320	350	329	276
Advisering brandveiligheid	1.260	1.005	1.159	1.121
Advisering evenementen	221	40	68	234
Toezicht brandveiligheid - controles	820	839	716	767
Toezicht brandveiligheid - hercontroles	413	253	241	369

Energietransitie

De energietransitie is naast de Omgevingswet één van de grootste maatschappelijke ontwikkelingen van de komende jaren. De omschakeling van fossiele brandstoffen naar hernieuwbare bronnen levert meerdere nieuwe vraagstukken op. Bijvoorbeeld over het gebruik van nieuwe technieken en soms nog onbekende effecten en risico's.

Dat betekent dat we actief bezig zijn om onze risicoadviesering opnieuw in te richten. Daarnaast betekent dit ook wat voor onze repressieve collega's. Daarom hebben we de eerste stappen gezet om hen bij te scholen, bijvoorbeeld op het gebied van brandbestrijding van elektrisch aangedreven auto's.

Natuurbrandbeheersing

De afgelopen zomer toonde het belang van onze inspanningen bij natuurbrandbeheersing goed aan. Dit motiveerde ons verder te gaan met de aanpak die we hebben. Op het gebied van natuurbrandbeheersing is er in 2022 zowel regulier- als projectmatig werk verricht. In de reguliere lijn zijn vijf trajecten gestart in het kader van de gebiedsgerichte aanpak (waaronder Ameland, Schiermonnikoog en het Drents Friese Wold). Daarnaast is er projectmatig gewerkt aan een convenant voor afspraken met de betrokken partners.

Project bluswatervoorziening

In 2018 heeft de bestuurscommissie Veiligheid opdracht gegeven een kader te ontwikkelen voor het bepalen, realiseren en borgen van adequate bluswatervoorziening. Aan deze opdracht is samen met netwerkpartners invulling gegeven. In 2022 is deze opdracht bestuurlijk afgerond.

Brandveilig Leven

Een brandveilige samenleving is een taak van ons allemaal. Als brandweer hebben we de hulp van burgers, instellingen en bedrijven nodig. In 2022, na beëindiging de laatste coronamaatregelen (vanaf maart), hebben we de voorlichtingen op locatie langzaamaan weer op kunnen pakken. Ook hebben invulling gegeven aan de landelijke leerlijn "Brandweer op school". In samenwerking met NHL is in 2022 een mobiele Escaperoom gepresenteerd. Deze zetten we vanaf 2023 in bij voorlichtingen aan (met name) studenten.

4.3. Overig behaalde resultaten

Informatievoorziening en datakwaliteit

We hebben onderzocht welke onderwerpen voor onze organisatie belangrijk zijn. Dit zodat we op het gebied van informatievoorziening kunnen focussen. Om te beginnen zijn zes aandachtsgebieden gekozen waarop we gaan verbeteren. Dit traject gaat data beter beschikbaar en meer betrouwbaar maken. Hiermee worden ook de aanbevelingen uit de evaluatie van het dekkingsplan opgepakt. Dit gaat over de kwaliteit van onze uitruktijden. Het onderzoek geeft een goede leidraad voor alle ontwikkelingen over de verbetering van datakwaliteit en - beschikbaarheid. Hier willen we continu op investeren en daarom is het opgenomen als speerpunt in het meerjarenbeleidsplan 2023-2026.

Bouwagenda

De uitvoering van het eerste deel van de bouwagenda gaat continu door. Drie kazernes zijn inmiddels in de ontwerpfase: renovatie Drachten en de nieuwbouw van Langweer en Makkum. Voor Damwoude is gekozen voor een nieuwbouwlocatie. Samen met de gemeente Súdwest Fryslân startten we een verkenning voor een nieuwbouwlocatie voor de kazerne Sneek; onderdeel hiervan is onderzoek naar huisvestingsmogelijkheden van de beroepsondersteuning in bestaande ruimtes binnen het gebied.

Prijsstijgingen en lange levertijden geven onzekerheid. Dit blijft ook in 2023 het geval. Tussentijds toetsen van plannen aan de financiële ruimte helpt om hierin te sturen. Om kosten te beheersen kijken we ook of we met andere partijen kunnen aanbesteden of ontwerpen compacter kunnen maken.

Taakdifferentiatie: bouwsteen verplichtend karakter

Volgens Europese wetgeving mogen brandweervrijwillige in de toekomst geen brandweezorg doen als zij verplicht moeten opkomen bij een melding of al op de kazerne verblijven, wachtend op een melding. Dit heet respectievelijk consignatie en kazernering.

Landelijk wordt een plan opgesteld om te voldoen aan deze regelgeving. In dit plan staan onder andere de benodigde financiering en een wijziging van de arbeidstijdenwet. Tot die tijd blijft de situatie zoals hij is. Voor Fryslân betekent dit dat we op dit moment blijven werken met vrijwillige piketfunctionarissen met verplichte opkomst.

Kazerne Volgorde Tabel

De Kazerne Volgorde Tabel (KVT) moet worden vernieuwd. Deze tabel regelt bij een alarmering dat de snelste brandweerpost met welk brandweermaterieel naar een incident gaat. De meldkamer, beheerd door Groningen, Fryslân en Drenthe, gebruikt deze KVT en daarom pakken we met elkaar projectmatig de vernieuwing op.

Vervanging portofoons

Eind 2022 bleek het nodig om onze portofoons sneller dan gepland en op korte termijn te vervangen. Met deze portofoons communiceren we tijdens een incident. We zijn gestart met het aanbestedingstraject. Het vervangen van de portofoons brengt structurele kosten met zich mee. Deze kosten vangen we binnen de eigen begroting op.

4.3.1 Repressie

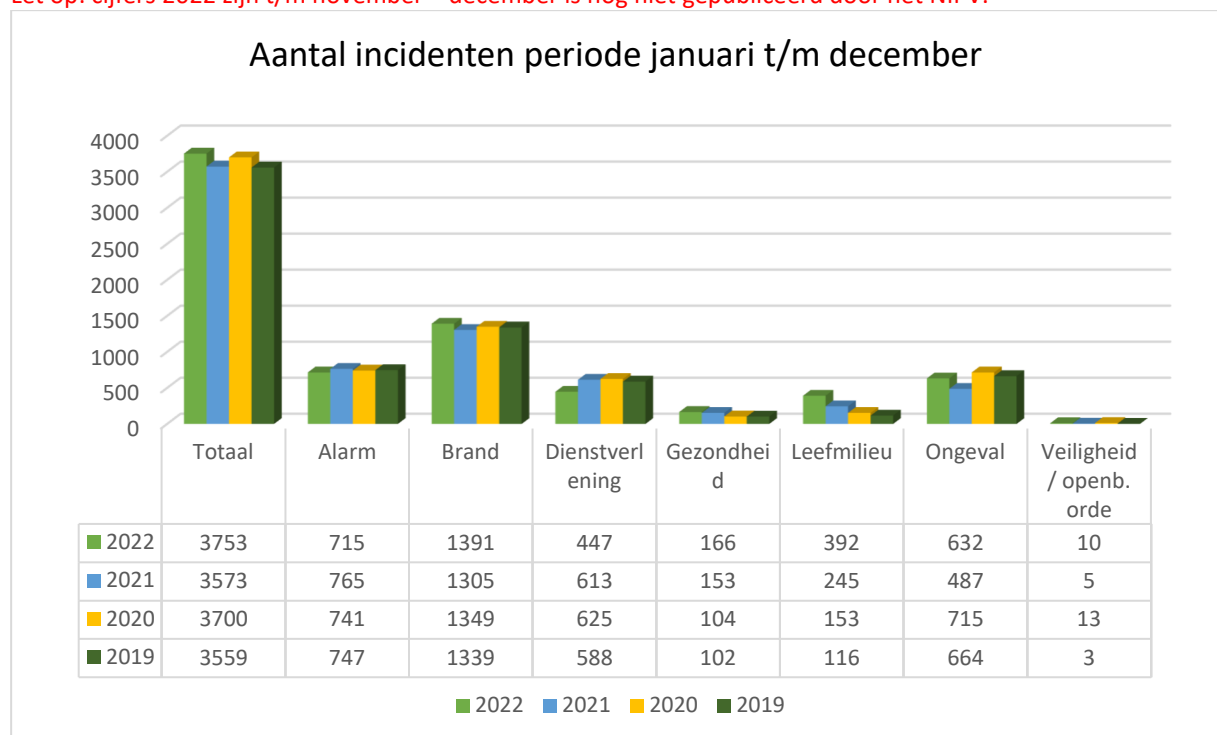
2022 was een jaar met impactvolle incidenten die alle facetten van ons verzorgingsgebied raakte; (verkeers)ongevallen, incidenten op het water, (natuur)branden. In totaal zijn we 3.753 keer gealarmeerd en dat is een stijging ten opzichte van voorgaande jaren. Wat onder andere opvalt is een toename van het aantal incidenten met de classificatie leefmilieu en brand. Leefmilieu gaat over de aantasting van de leefomgeving of de dreiging daartoe, bijvoorbeeld wateroverlast of dumpingen van drugsafval. De stijging van het aantal incidenten in Fryslân met deze classificatie is met name te verklaren door storm Eunice die in februari over het land raasde.

Daarnaast was het het hele jaar relatief drukker met brand. Opvallend in de zomerperiode: veel natuurbranden, maar ook (berm)branden ten tijde van de boerenprotesten. Ook waren er in de zomer relatief veel grote branden die gelijktijdig plaatsvonden, waardoor onze posten op verschillende plekken druk waren. Met name onze vrijwillige posten werden in deze periode belast; in de zomer zijn er minder brandweermensen beschikbaar, én het was drukker dan normaal. Hierin hebben we bij uitstek laten zien wat 'samen paraat' inhoudt!

Opvallend is ook de drukte in januari en december; dit valt te verklaren door de schoorsteenbranden en branden met bijvoorbeeld pelletkachels die in deze periode altijd meer voorkomen.

Getoetst aan de tijden van het dekkingsplan wordt voor prio 1-brandmeldingen in 90% van de meldingen een opkomsttijd gerealiseerd die binnen de normtijd voor het betreffende risicogebied ligt. Voor de prio 1-meldingen waar technische hulpverlening nodig is, lukt dit in 97% van de gevallen.

Let op: cijfers 2022 zijn t/m november – december is nog niet gepubliceerd door het NIPV.

Bron: kerncijfers incidenten NIPV

5. PROGRAMMAVERANTWOORDING ORGANISATIE

5.1 Algemeen

In het meerjarenbeleidsplan Organisatie 2019-2022 noemen we als belangrijkste thema's: digitaliseren, duurzaam voorbeeldgedrag en uitstekend werkgeverschap. Het werk dat schuilgaat achter deze thema's zetten we in 2022 volop voort.

5.2 Dit heeft Veiligheidsregio Fryslân in 2022 bereikt

Digitaal diensten verlenen

VRF verbetert haar digitale dienstverlening en spreidt het werk daarvoor uit over meerdere jaren. Daarbij zetten we Informatiemanagement en ICT in de organisatie zo goed mogelijk in.

Informatiemanagement

VRF heeft budget voor informatiemanagement (IM). Daaruit financieren we projecten die bijdragen aan het verbeteren van IM. Begin 2022 hebben we voor de volgende projecten een plan van aanpak opgesteld:

1. Contentintegratie (GGD Fryslân): dit beschrijft het proces van bundelen en toegankelijk maken van alle relevante (vak)informatie via één zoekstelsel. Verderop vertellen we waarom we voor dit onderdeel meer tijd nemen.
2. Digitale transformatie (GGD Fryslân): een belangrijk onderdeel hiervan is realiseren van het digitaal kinddossier. GGD Fryslân werkt vanaf 15 oktober 2022 met Mijn Kinddossier. Een online ouderportaal voor de jeugdgezondheidszorg met informatie over de groei en ontwikkeling van kind(eren) van 0 tot 12 jaar. In Mijn Kinddossier staan alle afspraken, informatie en adviezen op één veilige plek.
3. Navigatie en statussen (Brandweer Fryslân): dit zorgt ervoor dat hulpverleners efficiënt bij een incident arriveren.
4. Paraatheid en alarmering (Brandweer Fryslân): deze manier van werken verzamelt en analyseert informatie over de repressieve prestaties van Brandweer Fryslân.
5. BIO-NEN (VRF-breed): lichten we verderop toe.

Waarom heeft contentintegratie meer tijd nodig?

Beoordeling van de plannen van aanpak heeft ons doen besluiten om het project Contentintegratie uit te stellen. Eerst willen we ervoor zorgen dat een belangrijke randvoorwaarde op orde is en dat is dat de informatie up to date is. Daarnaast werken we via het project Toekomstbestendige Gegevensvoorziening aan een technische infrastructuur. Dit is de basis voor de informatievoorziening van VRF.

Doordat we het project Contentintegratie meer tijd geven, vielen er incidenteel middelen vrij. Na de zomer is daarom een aantal kortdurende projecten in gang gezet. Deze hebben bijgedragen aan de vastgestelde bestuurlijke wens: doorontwikkelen van informatiemanagement binnen VRF.

BIO-NEN en informatieveiligheidsbeleid

Het Veiligheidsberaad heeft in juni 2021 aan de besturen van de Veiligheidsregio's gevraagd zorg te dragen voor een goed veiligheidsniveau van haar informatievoorziening. Eind 2022 moesten de Veiligheidsregio's voldoen aan de Baseline Informatieveiligheid Overheid (BIO). Dit is het overheidskader voor informatieveiligheid.

Om dit snel waar te maken, hebben we een projectgroep ingericht. Wat hebben we hiermee bereikt?

We hebben strategisch informatieveiligheidsbeleid vastgesteld voor 2023-2025. Dit is volledig toegespitst op alle 140 basisnormen van BIO. Daaraan hebben we ook de NEN 7510-normen voor het GGD Fryslân toegevoegd.

-We hebben een bewustwordingscampagne gedraaid om alle medewerkers zich bewust te maken van hun rol in het veilig bewaren en gebruiken van informatie. Van een click op een phishinglink tot per ongeluk delen van data met mensen die niet bevoegd zijn om dit te bekijken; datalekken en geslaagde hackpogingen vinden vaak plaats door een menselijke fout.

-We hebben 85% van de acties afgerond en voldoen volgens een tussentijdse audit aan ruim 70% van de BIO normen. De NEN 7510 vergt nog wat meer aandacht. Dat we nog niet 100% voldoen, komt omdat er een aantal acties samenhangt met thema's die we in 2023 gaan behandelen.

[kader]

BIO staat voor Baseline Informatiebeveiliging Overheid. Een baseline is een basisniveau voor informatiebeveiliging met één gezamenlijke taal voor alle overheidsorganisaties.

NEN 7510 (Nederlandse Norm) is het standaard normenkader op het gebied van informatieveiligheid voor zorginstellingen (GGD specifiek). Deze norm komt grotendeels overeen met de BIO, maar kent 33 aanvullingen op bestaande normen en 3 aanvullende nieuwe normen. [einde kader]

Voldoen aan 17 doelen om de wereld een betere plek te maken

Het dagelijks bestuur heeft eind 2020 de ambitie uitgesproken dat de VRF een wezenlijke bijdrage aan de Sustainable Development Goals (SDG's) levert. De SDG's zijn 17 doelen om van de wereld een betere plek te maken in 2030. Deze ambitie willen we waarmaken op drie terreinen: mobiliteit, energietransitie en duurzamer organiseren. VRF wil duurzaam voorbeeldgedrag laten zien.

In deze beleidsperiode zijn er voor de brandweerkazernes blauwdrukken opgesteld. Dit is de leidraad voor onze duurzame bouwagenda. Ook hebben we de duurzaamheidslat ontwikkeld waarlangs we nieuwe leveranciers leggen. Ook werkt VRF samen in 'Fryslân koopt circulair'. In 2022 heeft de aanbesteding voor duurzame mobiliteit geleid tot een volledig elektrisch wagenpark voor VRF. Afgelopen paar jaar hebben we duurzaam thuiswerkmeubilair aangeschaft en er ligt beleid om dit in 2023 voort te zetten.

Uitstekend werkgeverschap

In 2021 kreeg VRF wederom het certificaat Great Place to Work: dé erkenning, op basis van onafhankelijk onderzoek, voor goed werkgeverschap! Uit het onderzoek kwamen ook aandachtspunten. Deze hebben we in 2022 opgepakt.

Hybride werken

Een belangrijk aandachtspunt is samen goed hybride werken. Het afgelopen jaar hebben we gewerkt aan de combinatie van thuiswerken, op kantoor en locatie. De invloed van dit nieuwe werkritme op onze huisvestingsbehoefte onderzoeken we in 2023.

Vitaliteit

Ook het afgelopen jaar was er aandacht voor de vitaliteit van onze medewerkers. Langdurig in de crisisorganisatie werken en thuiswerken hebben impact gehad. Het thema vitaliteit staat daarom hoog op onze agenda.

Interne communicatie over het effect van crises

Het platform 'Oekraïne, Corona en jouw werk!' is ook ingericht voor onze medewerkers. Op deze pagina wordt informatie gedeeld over de rol van VRF in het realiseren van vluchtelingenopvang, crisisnoodopvang en het bestrijden en indammen van de coronapandemie. Hiermee is iedereen op de hoogte van de context waarin VRF werkt. Tot slot is er het besef dat het stijgen van de kosten voor levensonderhoud uitdagingen en stress voor medewerkers met zich mee kunnen brengen. Leidinggevenden hebben dit onderwerp onder de aandacht gebracht en zijn alert op signalen bij medewerkers.

6. PARAGRAFEN

6.2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) wordt het weerstandsvermogen omschreven als de relatie tussen de weerstandscapaciteit van de organisatie en de risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen. Het weerstandsvermogen kan ook worden omschreven als de mate waarin de organisatie in staat is om omvangrijke tegenvallers op te vangen, zonder dat het beleid hoeft te worden aangepast. De weerstandscapaciteit dient dus om de continuïteit van de organisatie te waarborgen.

Beleid

Het beleid rondom weerstandsvermogen en risicobeheersing is vastgelegd in de beleidsnota 'Weerstandsvermogen 2019-2022'. De hoofdlijnen van dit beleid zijn als volgt.

1. Binnen de gemeenschappelijke regeling wordt geen eigen weerstandscapaciteit aangehouden. In plaats daarvan worden de gemeenten geïnformeerd over de risico's die aanwezig zijn, zodat ze hier rekening mee kunnen houden in hun eigen paragraaf weerstandsvermogen;
2. In de paragraaf weerstandsvermogen worden naast de reguliere risico's ook de risico's opgenomen die mogelijk structurele impact kunnen hebben op de begroting van de VRF (zie kopje 'structurele risico's').
3. De gemeenschappelijke regeling maakt gebruik van een egalisereserve. Deze wordt gebruikt om incidentele schommelingen in het resultaat op te vangen. Het saldo van de egalisereserve heeft een omvang van tussen de 2% en 5% van het begrotingstotaal.
4. Er wordt geen post onvoorzien aangehouden in de begroting. Het eerder als 'onvoorzien' aangemerkte budget heeft geen relatie met het risicoprofiel, en is daarom omgevormd naar een budget voor bovenmatige personele fricties.

Risico's en weerstandscapaciteit

Sinds de vaststelling van de nota weerstandsvermogen zijn geen wijzigingen opgetreden in de risico's die meewegen voor de weerstandscapaciteit. De destijds vastgestelde risico's zijn nog steeds van toepassing:

- Wegvallen van maatwerk- en markttaken: Veiligheidsregio Fryslân voert diverse taken uit die nauw verbonden zijn met de basistaak, maar niet collectief worden uitgevoerd. Voorbeelden hiervan zijn maatwerk Jeugdgezondheidszorg (JGZ), dienstverlening Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en reizigersvaccinaties. Op deze taken wordt deels vast personeel ingezet en er wordt een beroep gedaan op overhead. Daarnaast wordt een winstmarge op deze taken gecalculleerd. Deze zorgt ervoor dat de collectieve basistaak goedkoper wordt. Wegvallen van deze taken zorgt voor zowel incidentele fricties als het vervallen van structurele dekking;
- Fysieke en psychische schade door werkzaamheden: het optreden van personeel en vrijwilligers bij incidenten kan fysieke en psychische schade opleveren, die niet altijd goed te verzekeren is. De gevolgen hiervan kunnen verstrekkend zijn, bijvoorbeeld blijvende arbeidsongeschiktheid. Veiligheidsregio Fryslân is voornemens deel te nemen aan de 'stichting waarborgfonds veiligheidsregio's' zodat per 1 januari 2024 de risico's op dit vlak die niet verzekeraar zijn in gezamenlijkheid met alle veiligheidsregio's worden gedragen.
- Het niet kunnen werven van voldoende kwalitatief personeel, waardoor de taakuitvoering in gevaar komt: bij de huidige arbeidsmarkt is het lastig om voldoende kwalitatief personeel te werven. Dit probleem doet zich voor bij alle organisatieonderdelen. Het gevolg kan zijn dat de kwaliteit van de dienstverlening onder druk komt of alleen kan worden gerealiseerd tegen onevenredig hoge kosten.

Risico's met mogelijk structurele effecten op de begroting

De gemeenschappelijke regeling heeft geen eigen weerstandscapaciteit. De risico's die zich voordoen worden daarom in beginsel afgewenteld op de deelnemende gemeenten. Voor de komende jaren zijn enkele grote structurele risico's aangemerkt, dit betreft:

Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra)

Het Veiligheidsberaad heeft besloten om een werkgeversvereniging voor de veiligheidsregio's op te richten. De werkgeversvereniging samenwerkende veiligheidsregio's (WVSV) is per 1 januari 2022 operationeel. Aanleiding is dat de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) voor de veiligheidsregio's nog niet is ingegaan. Daarom moeten we tijdelijk tot een eigen collectieve rechtspositieregeling komen. We weten nu nog niet welke gevolgen dit gaat hebben.

Omgevingswet

De komst van de Omgevingswet bevordert de integrale afweging als het gaat om besluiten in de fysieke leefomgeving. Alle aspecten die van invloed zijn, moeten meegenomen worden. Dit geldt dus zeker ook voor veiligheid en gezondheid. De invoering van de Omgevingswet brengt de nodige onzekerheden met zich mee. Zo is het onduidelijk hoe groot de vraag vanuit de gemeenten echt gaat worden. Verder laten landelijke onderzoeken zien dat de komst van de Omgevingswet meer tijd en geld gaat kosten. De minister van Binnenlandse Zaken heeft dit - en ook de bijzondere positie voor veiligheidsregio's hierin - onderkend. De invoering van de wet is inmiddels wederom uitgesteld, ditmaal tot 1 juli 2023. De onzekerheid zal op korte termijn niet opgelost zijn. De invloed hiervan op de organisatieonderdelen, hebben we bij de individuele programma's uitgewerkt.

Taakdifferentiatie

Als gevolg van Europese wetgeving mag in de toekomst brandweezorg niet meer worden gedaan door vrijwilligers die verplicht moeten optekomen bij een melding of al op de kazerne verblijven, wachtend op een melding. Dit heet respectievelijk consignatie en kazernering.

Landelijk wordt een plan opgesteld om te komen tot brandweezorg waarin wordt voldaan aan deze regelgeving. In dit plan staan onder andere de benodigde financiering en een wetswijziging van de arbeidstijdenwet. Tot die tijd blijft de situatie zoals hij is. Het is onduidelijk wie de kosten hiervan gaat dragen.

Algemene prijsontwikkeling

De prijsstijgingen op bijvoorbeeld materieel- en materiaalgebied stijgen ver uit boven de reguliere indexatie op basis van de consumentenprijsindex (CPI) zoals vastgelegd in de financiële verordening. Oorzaken van de prijsstijgingen zijn onder meer: wereldwijde economische ontwikkelingen, schaarste aan grondstoffen en personeel, milieumaatregelen en uiteraard de oorlog in Oekraïne. We kunnen de financiële consequenties op dit moment niet concreet maken.

Langere en onbetrouwbare levertijden

Als gevolg van grondstoftekorten en krapte op de arbeidsmarkt, hebben we ook te maken met problemen bij de tijdige levering van materieel, materiaal en diensten. Daarom moet hier bij aanbestedingen in de planning rekening mee worden gehouden, trajecten vroeg worden begonnen en duidelijke afspraken met leveranciers worden gemaakt. Voor ons regulier onderhoud en de aanschaf van kleiner materiaal is het nodig dat we voldoende aandacht aan het voorraadbeheer besteden. We moeten voorkomen dat er, door problemen met de levertijden, risico's in de uitvoering van de hulpverlening ontstaan. De ontwikkelingen rond levertijden kunnen financiële consequenties hebben (verschuiving van kosten in de tijd).

Effecten crises op regulier werk

Een indirect gevolg van onze rol in de diverse crises, is dat veel reguliere werkzaamheden vertraging hebben opgelopen. Mede door de schaarste op de arbeidsmarkt en de problemen met betrekking tot de levering van goederen door onze leveranciers, zijn deze vertragingen (nog) niet volledig ingehaald. We houden het bestuur via de reguliere P&C-cyclus op de hoogte van hoe wij deze vertraging inhalen.

Verduurzaming gebouwen en materieel

Het verder verduurzamen van onze gebouwen en materieel heeft de aandacht. Veiligheidsregio Fryslân heeft hierin ook al slagen gemaakt en dit op eigen initiatief opgepakt. Op het moment dat er vanuit de Rijksoverheid meer verduurzaming verplicht wordt gesteld zou dit een verhoging van de kosten tot gevolg kunnen hebben. We kunnen de financiële consequenties op dit moment niet concreet maken.

Rente

De afgelopen jaren waren de financieringslasten erg laag, wat een voordeel opgeleverd heeft. Het economisch tij lijkt echter gekeerd. De stijgende rente gaat waarschijnlijk ook voor Veiligheidsregio Fryslân leiden tot hogere kapitaallasten. Dit effect kan worden versterkt doordat de prijsstijgingen mogelijk leiden tot een hogere leningenportefeuille.

Functioneel leeftijdsontslag (FLO)

Door de landelijke netto afspraak hebben wijzingen in diverse wet- en regelgeving, zoals cao-verhogingen, directe financiële gevolgen op het FLO. Ontwikkelingen in de CAO-gemeenten en de afschaffing van de levensloopregeling kunnen ervoor zorgen dat de bestemmingsreserve eerder uitgeput is dan waarmee op het moment van de overname rekening is gehouden.

6.3. Onderhoud kapitaalgoederen

In deze paragraaf vertellen we over het beheerbeleid van de gebouwen die Veiligheidsregio Fryslân bezit of huurt. Het gaat om onderstaande gebouwen:

- Het hoofdkantoor aan de Harlingertrekweg.
- 66 Brandweerkazernes, waarvan 48 in eigendom.
- 2 boothuizen waarvan 1 eigendom en 1 huur.
- Een gehuurde opslagloods voor de tijdelijke opslag van afgeschreven materieel met een distributiecentrum voor de bevoorrading van de vaccinatie-, test- en vluchtelingenlocaties.
- 45 huurlocaties voor de Jeugdgezondheidszorg van GGD.
- Het Regionaal Coördinatie Centrum (RCC), ondergebracht bij de meldkamer. Dit huren wij.

Daarnaast heeft VRF tijdens de COVID-pandemie vijf panden en een kantoorpand ten behoeve van vaccineren, testen en backoffice gehuurd. In 2022 hebben we daarnaast 2 panden en 1 boot gehuurd om vluchtelingen op te vangen die niet terecht konden in Ter Apel. Tevens is er een pand gehuurd, met een hubfunctie voor vluchtelingen uit Oekraïne.

Kwaliteitsniveau

Als grondslag voor het beheer en onderhoud van kapitaalgoederen passen wij net als veel andere organisaties de NEN-2767 richtlijnen toe. De NEN-2767 is een breed toegepaste wijze van conditiemeting, waarmee de technische kwaliteit van bouw- en installatiedelen op een objectieve manier wordt vastgelegd. Er zijn zes niveaus, die verschillen in kwaliteit aangeven Niveau 1 is 'uitstekend', niveau 6 is 'zeer slecht'. De bestuurlijke afspraak bij het beheer en onderhoud is net als voorgaande jaren conditiescore 3. Dit betekent dat wij een 'redelijk conditie' nastreven. Plaatselijk zichtbare veroudering vinden wij acceptabel, zolang de functieervulling van bouw- en installatiedelen niet in gevaar komt. Bij de huurlocaties streven wij ernaar om een vergelijkbaar kwaliteitsniveau vast te leggen in de huurovereenkomsten.

Op basis van dit uitgangspunt hebben wij onderhoudsvoorzieningen gevormd. Met een onderhoudsvoorziening worden de lasten van groot onderhoud over de jaren geëgaliseerd. De toevoeging aan de voorziening (met andere woorden: de jaarlijkse lasten) is het gemiddelde bedrag van het groot onderhoud dat we nu redelijkerwijs kunnen voorzien. Wettelijk gezien moet de evaluatie van de voorziening eens in de vijf jaar, in de praktijk hanteren wij een richtlijn van eens per drie jaar.

In 2022 hebben wij een nieuwe schouw gedaan. De uitkomsten hiervan zijn opgenomen in de herijking van de voorziening.

Het uitgevoerde onderhoud in 2022 is deels volgens plan verlopen. Er is een inhaalslag geweest naar aanleiding van het niet geheel uitvoeren van het onderhoud in 2021. Reden: ten tijde van de coronacrisis zijn er minder inspanningen verricht op het reguliere werk.

Investerings

Eerder hebben we grootschalige nieuwbouw- en verbouwplannen uitgesteld, in afwachting van besluiten over taakdifferentiatie. Een aantal brandweerposten bevindt zich in minder goede staat waardoor in overleg met de Bestuurscommissie Veiligheid de bouwagenda weer is opgestart. Op basis van een nieuwe planning en financiële doorrekening is het toekomstperspectief geschetst voor de uitvoering van deze bouwagenda. De komende vijf jaar voeren we de plannen voor meerdere posten uit. De financiële lasten zijn, op basis van het prijspeil medio 2021, tot 2040 gedekt in de meerjaren investeringsplanning. Om te borgen dat de planning, kwaliteit en kosten van de uitvoering van bouwagenda binnen de gestelde kaders blijven, is in 2021 een stuurgroep bouwagenda opgericht, waarin verschillende specialisaties zijn opgenomen. Hiermee willen wij eventuele verassingten tijdig onderkennen, zodat er eventueel gepast en tijdig ingegrepen kan worden.

6.4 Bedrijfsvoering

6.4.1. Inleiding

Het organisatieonderdeel Bedrijfsvoering levert een bijdrage aan een veilig en gezond Fryslân door de kerntaken van VRF te ondersteunen. De teams Communicatie, Informatiemanagement, Huisvesting & Facilitaire zaken, Inkoop, Juridische zaken, Personeel & Organisatie, Financiën & Administratie werken intensief samen met Brandweer, GGD en Crisisbeheersing. Bedrijfsvoering faciliteert, adviseert en helpt grenzen bewaken.

6.4.2 Tevredenheid bestuur

In de periode van november 2020 tot februari 2021 is er een tevredenheidsonderzoek onder bestuurders gehouden. Daaruit blijkt dat zij positief zijn over de bestuurlijke inrichting, de wijze van overleggen, de behandeling, en de voorbereiding van de onderwerpen. De verbeterwensen hebben wij in 2022 opgepakt.

Zo zijn de vergaderingen van de agendacommissies en het DB zoveel mogelijk digitaal. De aanbeveling om ambtenaren vooraf te betrekken bij complexe dossiers hebben we toegepast bij het proces rond de Meerjarenkoers VRF 2023-2026. Hierbij hebben we de Ambtenaren Openbare Orde en Veiligheid en de gezondheidsambtenaren uitvoerig betrokken.

Ook aan de aanbeveling om de gemeenteraden te informeren over maatschappelijke effecten hebben we invulling gegeven. We zijn met raadsleden in gesprek gegaan over onze plannen en hebben hun inzichten meegenomen in de uitwerking van de meerjarenkoers.

6.4.3 Privacy

Veiligheidsregio Fryslân heeft organisatorische en technische maatregelen getroffen om de privacy bij de verwerking van persoonsgegevens verder te waarborgen. De functionaris gegevensbescherming en privacy-officer zien toe op de toepassing van de privacywetgeving. VRF heeft op dit terrein in 2022 weer een hoger niveau bereikt.

6.4.4 Integriteitsbeleid

VRF wil een integere organisatie zijn en laat dit terugkomen in haar kernwaarden: betrokken, betrouwbaar en professioneel. Daarom heeft VRF integriteitsbeleid. Doel van dit beleid is uitleggen wat integriteit is, het bespreekbaar maken, en uitleggen wat medewerkers en management moeten doen als ze misstanden signaleren.

Integriteit is ook een vast onderdeel van de introductiedag voor nieuwe medewerkers. In deze bijeenkomst neemt de directeur ook bij iedereen de eed of belofte af. Ook vraagt elke nieuwe medewerker zelf een Verklaring Omtrent Gedrag aan.

6.4.5 Gedragscode

De gedragscode is bedoeld om wettelijk vastgelegde rechten en plichten, procedures en sancties te vertalen naar gedragsregels. Het is een middel dat houvast biedt bij de dagelijkse zuivere en professionele omgang met klanten, leveranciers en elkaar. Ook is het een uitwerking van het integriteitsbeleid.

De gedragscode geldt voor alle medewerkers in dienst van VRF, inclusief vrijwilligers en andere personen die werkzaamheden verrichten voor VRF. Zoals stagiaires, uitzendkrachten en ZZP'ers. Van al deze medewerkers verwachten wij dat zij altijd handelen volgens de gedragscode. In 2023 gaan we de vastgestelde code via een interne campagne onder de aandacht brengen bij alle mensen die voor ons werken.

6.4.6 Betaaltermijn

VRF streeft ernaar om facturen snel te betalen. In 2022 is 80% van de facturen binnen 14 dagen betaald. De gemiddelde betaaltermijn van de 26.212 betaalde facturen bedraagt in 2022 11,4 dagen.

6.5 Verbonden partijen

Definitie Verbonden Partij

Een Verbonden Partij (VP) is een privaot- of publiekrechtelijke organisatie waarin de VRF een financieel én een bestuurlijk belang heeft. Er is sprake van een financieel belang als de VRF aansprakelijk is voor het eventueel niet nakomen van de verplichtingen door de rechtspersoon. Er is sprake van een bestuurlijk belang als de VRF vertegenwoordigd is in het bestuur of zeggenschap daarin kan uitoefenen. Gelet op deze kwalificaties van belang kent de VRF geen verbonden partijen. Hieronder wordt Stichting BON waarmee de VRF een nauwe betrokkenheid heeft genoemd.

Stichting BON

De bestuurlijke deelname, samen met de veiligheidsregio's Groningen en Drenthe, in de Stichting Brandweeropleidingen Noord (BON) benadert de definitie van een verbonden partij. Er is echter volgens de statuten geen sprake van een financieel belang in de stichting. De stichting is aandeelhouder in de BON B.V. De BON B.V. heeft een 100%-deelneming in Oefencentrum Noord B.V. en Brandweeropleidingen Noord B.V. De BON factureert de afgenomen dienstverlening (opleiden of oefenen). Stichting BON is daarom formeel geen verbonden partij.

Oplegnotitie Besluitvormend

Onderwerp	Inhoudelijke programmatekst Veiligheid begroting 2023
Ter behandeling in de vergadering van	de Bestuurscommissie Veiligheid
Status	Openbaar
Portefeuillehouder	Jeroen Gebben
Auteur	Erik Knoll
Bijlagen	<ul style="list-style-type: none"> - Concept programmaplan 2024 Crisisbeheersing en Brandweer - Concept programmaplan 2024 Gezondheid en paragrafen – ter info
Vergaderdatum	13-2-2023
Agendapunt	6
Betrokken afdeling/ medewerkers (functioneel)	Beleidsadviseurs en secretarissen kolommen
OR/GO	Kies een item.

Conceptbesluit	1. De concepttekst voor de programma's Crisisbeheersing en Brandweer voor de begroting 2024 te onderschrijven en deze vast te stellen.
Inleiding	<p>Op 15 december 2022 is de meerjarenkoers 2023 – 2026 vastgesteld. Onderdeel daarvan is het Beleidsplan Veiligheid 2023-2026. In dit beleidsplan staan vijf thema's centraal:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wij zijn 24/7 alert en paraat 2. Wij dragen bij aan het voorkomen van crises en branden 3. Wij werken duurzaam en omgevingsbewust 4. Wij zetten de netwerksamenleving centraal 5. Wij werken informatiegestuurd met betrouwbare data <p>De ambitie voor de komende beleidsperiode is uitgewerkt in de programmabegroting 2024.</p> <p>Voor de volledigheid worden ook de conceptteksten van Gezondheid en de paragrafen gedeeld. Deze teksten worden ter informatie voorgelegd. Voor een aantal passages geldt dat deze pas kunnen worden opgesteld zodra de definitieve cijfers bekend zijn, deze volgen in de vergadering van 22 juni.</p>
Beoogd effect	Een gedragen invulling geven aan de programma's Crisisbeheersing en Brandweer voor de begroting 2024.
Argumenten	<p>1.1 <i>Het programma is opgesteld conform het bestuurlijk vastgestelde format.</i></p> <p>Het stuk is in het Directieteam vastgesteld.</p>

Kanttekeningen/risico's	<p>1.1 Het betreffen alleen de Inhoudelijke programmateksten, de cijfers ontbreken</p> <p>De cijfers worden in de volgende versie opgenomen en worden conform de kaderbrief 2024-2027 uitgewerkt.</p>
Financiële consequenties	<p>De financiën zullen conform de Kaderbrief 2024 - 2027 in de begroting worden uitgewerkt. De zienswijzeperiode voor de Kaderbrief sluit op 2 februari. Definitieve besluitvorming hieromtrent vindt plaats in het AB van 9 maart a.s.</p>
Vervolgaanpak/uitvoering	<p>Na de bestuurscommissie wordt ambtelijk de begroting verder uitgewerkt. De totale begroting komt op 22 maart terug in het dagelijks bestuur. Aansluitend wordt de begroting verzonden naar de gemeenten voor zienswijzen. Eind juni komen de zienswijzen retour, waarna het reguliere besluitvormingstraject plaats vindt dat eindigt in besluitvorming in het algemeen bestuur op 13 juli.</p>
Communicatie	Geen.
Besluit	Kies een item.
Paraaf secretaris	
Kopie naar auteur	

2. PROGRAMMAPLAN GEZONDHEID

2.1 Algemeen

Met de nieuwe meerjarenkoers 2023-2026 van programma Gezondheid is gekozen voor een Agenda Publieke Gezondheid. Met deze agenda brengen wij in beeld waar de GGD de komende jaren mee aan de slag gaat. Deze agenda komt voort uit inzichten die wij verzamelen, knelpunten die wij zien, beleidsontwikkelingen en actuele maatschappelijke ontwikkelingen. De focus blijft liggen op preventie. Ieder jaar kan het bestuur de agenda bijstellen en concretiseren.

GGD, gemeenten en andere partners hebben elkaar nodig op het terrein van de publieke gezondheidszorg. De juiste combinatie van kennis over (publieke) gezondheid, de lokale gezondheidssituaties en de verbinding met andere domeinen, wordt steeds belangrijker om de zorg toegankelijk en betaalbaar te houden. Dit zien we terug in het Integraal Zorg Akkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het geldt dat hiervoor beschikbaar komt via de SPUK (Specifieke Uitkering). In 2023 krijgt GGD waarschijnlijk een regierol hierin, namens de gemeenten. Wat dit vraagt voor de komende jaren, wordt in 2023 in beeld worden gebracht.

2.2 Doel van het programma

Een gezonde basis 'foar elkenien'! Vanuit de verschillende levensfasen is het onze missie om voor:

- Elkenien, een gezond leven in een gezonde en veilige omgeving
- Lyts, een gezonde kansrijke start voor ieder kind
- Jong, gezond opgroeien in een kansrijke omgeving
- Grut, gezondheidspotentieel versterken
- Wiis, gezond en vitaal ouder worden

De agenda 2023-2026 benoemt voor deze thema's de vraagstukken voor de publieke gezondheid in Fryslân. Het is een fundament voor de samenwerking tussen de Friese gemeenten onderling en de samenwerking met de GGD.

2.2.1 Agenda Publieke Gezondheid

Leeswijzer

Het programmaplan is opgebouwd uit de levensfasen die GGD Fryslân hanteert: Lyts, Jong, Grut, Wiis en Elkenien. Onder iedere levensfase volgen we de opbouw van de 4 pijlers die ook in de financiële begroting worden gehanteerd: Monitoring, signalering en Advies, Uitvoerende taken gezondheidsbescherming, Bewaken van publieke gezondheid bij rampen en crisis, Toezicht houden. Hiermee doen we recht aan de meerjarenkoers 2023-2026 en aan de traditionele opbouw van de begroting in pijlers, zoals gehanteerd door het ministerie van VWS en bij de benchmarks van de GGD'n in Nederland (zie figuur "De taken van GGD Fryslân").

2.2.2 Lyts & JONG: Een gezonde kansrijke start voor ieder kind (Lyts) & Gezond opgroeien in een kansrijke omgeving (Jong)

Tot 18 jaar

Monitoring, signalering en Advies

Provinciale Aanpak Kansrijke Start

Voor de provinciale aanpak Kansrijke Start in Friesland is voor de periode van 1 augustus 2022 tot 1 augustus 2024 € 70.000 per jaar beschikbaar gesteld door de Bestuurscommissie. Naast het faciliteren van de lokale coalities is de provinciale samenwerking een belangrijk onderwerp. Provinciaal wordt al samengewerkt binnen het lerend netwerk Kansrijke Start, welke wordt aangejaagd vanuit de GGD. Vanaf 2023 zijn er, zoals het nu lijkt, vanuit de landelijke SPUK voor Kansrijke Start middelen beschikbaar voor een structurele inbedding binnen de Friese Preventie Aanpak (FPA). Voor de periode 2023-2024 volgt dit voorjaar een contourenplan. Zodra er meer duidelijkheid is over de SPUK volgt een voorstel voor de structurele borging.

Nu Niet Zwanger: zie grut

Uitvoerende taken gezondheidsbescherming

Toekomst Jeugdgezondheidszorg

De afgelopen jaren zien we een toenemende zorgvraag rond kwetsbaarheid, armoede en mentale weerbaarheid. De samenwerking binnen de jeugdketen vraagt steeds meer aandacht. Ook heeft de JGZ te maken met krapte op de arbeidsmarkt. Het programma JGZ 3.0 is gestart met als doel om de JGZ toekomstbestendig te maken. We hebben daarmee ingezet op taakdifferentiatie, digitalisering en meer collectieve preventie. Inmiddels zijn er mooie stappen gezet met onder andere de invoering van het digitale Mijn Kinddossier (MKD) en de implementatie van een methodiek op behoeftegericht te werken. We hebben te maken met stijgende loonkosten en extra kosten voor digitalisering (zoals licentiekosten en invoering digitaal dossier Volwassenen JGZ). Dit leidt vanaf 2024 tot meer kosten voor personeel en digitalisering.

Nieuwe activiteiten

Voor nieuwe programma's, interventies en projecten die een aanvullende bijdrage kunnen leveren op dit domein zoeken we in samenwerking met gemeenten naar financiële mogelijkheden. Vanuit de Specifieke Uitkering preventie (SPUK), Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorgakkoord (IZA) verwachten we (deels) additionele financiering te kunnen vinden. Op dit moment is dit echter nog niet duidelijk.

Mentale gezondheid en jongeren: preventieve aanpak STORM

Vanuit GGD Fryslân (penvoerder) zijn we in 2022 gestart met het voorbereidingsjaar van STORM (Strong Resilient Minds). STORM is een aanpak waarbij scholen, GGD, jeugdhulpverlening, GGZ en gemeenten samenwerken om signalen van somberheid bij jongeren snel aan te pakken. Afhankelijk van de behoefte van gemeenten en scholen wordt dit voorjaar meegedaan aan een aanbesteding voor subsidie van VWS voor het implementeren van deze aanpak in Fryslân.

2.2.3 Grut: Gezondheidspotentieel versterken

18 tot ongeveer 67 jaar

Uitvoerende taken gezondheidsbescherming

Nu Niet Zwanger

Het Algemeen Bestuur heeft begin 2022 besloten om het programma voor 2022 en 2023 te financieren uit het bestemmingsresultaat van 2021. Hierbij is de voorwaarde gesteld dat het programma onvoorwaardelijk wordt opgenomen in de kaderbrief 2024-2027. De structurele kosten bedragen vanaf 2024 € 165.000, -- per jaar. Hiermee is het geen project meer, maar geborgd voor heel Fryslân.

2.2.4 Wiis: Gezond en vitaal ouder worden

Vanaf 67 jaar

Monitoring, signalering en Advies

Vitaal ouder worden

In de meerjarenkoers is het bevorderen van vitaliteit en het beïnvloeden van de beeldvorming voor de derde levensfase (Grut vanaf 55 jaar en Wiis) als taak van de GGD Fryslân opgenomen. Om een stevigere rol als adviseur en verbinder te krijgen, is een begrotingswijziging voor 2023 voorgesteld. Voor deze rol komt daarmee structureel meer capaciteit beschikbaar. Met de extra formatie wordt kennis over ouderen binnen de GGD duurzaam geborgd, verder ontwikkeld en gedeeld met gemeenten en binnen de FPA. Daarbij wordt vanuit de regionale beleids- en adviesteams van de GGD op maat meegewerkt aan de realisatie van de gemeentelijke plannen (onder andere het meeschrijven, organiseren van het netwerk, delen gezondheidskennis).

2.2.5 Elkenien: voor alle inwoners van Fryslân

Monitoring, signalering en Advies

Beleidsadvisering

Gemeenten hebben de GGD gevraagd een stevigere rol te pakken als regisseur en adviseur in de preventieketen. Dit is opgenomen in de meerjarenkoers. De diverse landelijke regelingen zoals het IZA, GALA en SPUK vragen om meer coördinatie en afstemming. Ook de verschillende (zorg-)programma's binnen Fryslân vragen om zorgvuldige analyses en advies voor de gemeente.

Hiervoor is het noodzakelijk dat we onze capaciteit op strategische beleidsadvisering voor Fryslân vergroten. We gaan deze rol geleidelijk implementeren en vragen hiervoor per 2024 middelen. In de bestuurscommissie gezondheid zullen we hiervoor in 2023 een voorstel doen.

Friese Preventieaanpak

In 2020 zijn we gestart met de uitvoering van het programma de Friese Preventieaanpak (FPA). De programmaleiding en ondersteuning van dit programma wordt nu deels vanuit de subsidie preventiecoalities vanuit het ministerie van VWS gefinancierd. De looptijd van deze subsidie is tot en met 2023. Om de FPA daarna voort te zetten en de rollen in de coalities te blijven vervullen is aanvullende financiering nodig. Op dit moment is de GGD coalitietrekker van de coalities Ouderschap, Mentale gezondheid en Gezond leven. Op termijn komen daar mogelijk nog andere coalities bij. Vanuit IZA en GALA komen er financiële middelen om invulling te geven aan deze regionale preventie-infrastructuur. Medio 2023 zal dit in de Bestuurscommissie geagendeerd worden.

Gezonde leefomgeving, omgevingswet

Gemeenten bevorderen de gezondheid voor hun burgers meer en meer actief in hun omgevingsbeleid. Steeds vaker adviseert de GGD gemeenten aan de voorkant. Hierdoor is inzet achter af, bij onrust of specifieke vragen, minder noodzakelijk. De rol van de GGD is hierbij gericht op:

- advisering over gezondheid in omgevingsvisies, - plannen en – programma's;
- advisering over gezondheid bij omgevingsvergunningen en – ontwikkelingen;
- meedoen en -denken bij het inrichten van processen, kennisontwikkeling en -deling.

De bijdrage van de GGD aan gezonde leefomgeving in het kader van de omgevingswet, voor en binnen gemeenten, heeft vorm gekregen en wordt verder doorontwikkeld. Gemeenten maken gebruik van de expertise van de GGD om gezondheid in hun omgevingsbeleid en bij omgevingsprojecten uit te werken. Na 2024 zal de inzet van beleidsadviseurs publieke gezondheid en specialistische adviseurs hiervoor in de begroting geborgd moeten zijn.

Uitvoerende taken gezondheidsbescherming

Infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid

Landelijke ontwikkelingen

VWS heeft voor beleidsagenda pandemische paraatheid vastgesteld. De komende jaren zullen diverse plannen worden opgesteld en extra (financiële) middelen beschikbaar gesteld worden om de infectieziektebestrijding in Nederland te versterken.

Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) is gestart met het inrichten van de Landelijke Functionaliteit Infectieziektebestrijding (LFI). Deze landelijke functionaliteit zal zich bezighouden met het versterken van de medisch operationele processen voor epidemieën die landelijke impact hebben. Zij houden zich zowel met planvorming in de koude fase (de voorbereiding, zoals het opleiden en trainen en oefenen) als uitvoering in de warme fase (wanneer de ziekte rondgaat) bezig. Dit betekent dat de context waarbinnen infectieziektebestrijding plaatsvindt aan het veranderen is.

Het landelijke traject versterking infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid GGD'en is erop gericht om de GGD'en voldoende te voorzien om haar rol op het gebied van infectieziektebestrijding kwalitatief goed uit te voeren. Daarnaast is het gericht op de voorbereiding van een infectieziekte-uitbraak met (potentiële) landelijke impact. Dit traject is vertaald in een concreet programma voor 2023-2024. VWS heeft hiervoor financiële middelen beschikbaar gesteld zijn.

Vaccinatiestelsel

Naar aanleiding van de verkenning naar de toekomstbestendigheid van het vaccinatiestelsel door de raad voor volksgezondheid en samenleving is VWS voornemens om een vaccinatievoorziening voor volwassenen bij de GGD'en te beleggen. Het RIVM werkt momenteel aan een uitvoeringstoets hiervoor. Verwachting is dat verdere uitwerking en invulling van deze vaccinatievoorziening voor volwassenen in 2024 zal plaats vinden.

COVID-19

Op dit moment is nog onduidelijk wat de (mogelijke) effecten van coronapandemie voor 2024 zullen zijn.

Bewaken van publieke gezondheid bij rampen en crisis;

Forensische geneeskunde

Sinds 2010 vindt er landelijk een professionaliseringsslag binnen de forensische geneeskunde plaats. De forensisch artsen krijgen steeds meer te maken met complexe casuïstiek waarbij meer expertise van hen wordt gevraagd. Bij de ministeries van J&V en BZK zijn deze ontwikkeling aangekaart en zijn extra financiële middelen gevraagd. GGD GHOR Nederland heeft hierover gesprekken met het ministerie. Op dit moment heeft dit nog niet het gewenste resultaat opgeleverd. Deze ontwikkelingen kunnen voor wat betreft inhoud en kosten de gemeentelijke lijkschouw raken.

Maatschappelijke crisisondersteuning

Suïcidepreventie

Eerder waren er vanuit het Suïcide Preventie Actienetwerk (Supranet Community) financiële middelen beschikbaar voor suïcidepreventie. Na het aflopen van deze subsidie is GGD Fryslân gevraagd om, vooruitlopend op opname van suïcidepreventie in de Wet publieke gezondheid (Wpg), een plan van aanpak op te stellen. Door suïcidepreventie te borgen binnen de organisatie wordt vormgegeven aan de wens van de Rijksoverheid om lokaal en structureel uitvoering te geven aan suïcidepreventiebeleid.

(Openbare) Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ)

Het wetsvoorstel Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein (Wams) gaat naar verwachting per 1 januari 2024 in. In voorbereiding daarop onderzoekt de GGD in 2023 voor de gemeenten de wijze waarop de WAMS geïmplementeerd kan worden. Afhankelijk van de uitkomsten van dit onderzoek is er mogelijk een rol voor de GGD bij de gecoördineerde aanpak van meervoudige problematiek.

Het meldpunt zorgwekkend gedrag wordt onderdeel van de WAMS en daarmee een gemeentelijk taak. Vanaf 2023 worden, conform landelijke afspraken, bepaalde politie meldingen aan dit meldpunt toegevoegd. Het is onduidelijk wat de impact hiervan op de organisatie en de bestaande formatie is. Uiterlijk eind 2023 zal de Bestuurscommissie Gezondheid hierover geïnformeerd worden. Afhankelijk van de evaluatie in 2023 volgt besluitvorming over het vervolg van het meldpunt. Dit geldt ook voor de dienstverleningsovereenkomst waarin de taken in het kader van de WvGGZ zijn vastgelegd.

Integraal GGD Crisisplan

Het functioneren van de eigen (crisis)organisatie en de interne samenwerking binnen de GGD gedurende de COVID pandemie is geëvalueerd. Doelstelling van deze evaluatie was het in kaart brengen van de wijze waarop de crisis is aangepakt en om inzicht te krijgen in verbeteringen en mogelijk aanpassing van afspraken en procedures. Het Netwerkcentrum heeft deze evaluatie uitgevoerd. Zij hebben geadviseerd om een integraal GGD-crisisplan op te stellen. Hiermee kan in de voorbereiding op rampen en crisis een professionaliseringsslag gemaakt worden. Het betreft een basiswerkwijze met daarin ook de rol van management en bestuur. In 2023 wordt hiervoor een plan opgesteld, welke mogelijk in 2024 zijn uitwerking zal krijgen.

3. Organisatie

Naast inhoudelijke opgaven, zijn er ook organisatorische speerpunten. In de meerjarenkoers zijn duurzaamheid, personeel, procesgericht werken en de doorontwikkeling van het concept zelforganisatie benoemd. Randvoorwaardelijk bij het realiseren van inhoudelijke doelen, zijn er ook andere organisatorische speerpunten:

Informatiemanagement

Datagedreven werken is een van de speerpunten in de VRF meerjarenkoers en past ook bij de landelijke lijn vanuit de GGD/ GHOR.

Deze data- en kennisgestuurde manier van werken vraagt meer digitalisering van de GGD. Niet alleen in het programma JGZ 3.0, maar ook in overige GGD-dienstverlening, zoals: data-uitwisseling met derden, gegevensverwerking en een ander applicatielandschap. Vanuit een toekomstbestendige bedrijfsvoering wordt de GGD hierin ondersteund. GGD zal in ieder geval moeten investeren in beleidsmatige IM-capaciteit om deze manier van werken te realiseren.

Overheidsorganisaties moeten voldoen aan de BIO norm (Baseline Informatieveiligheid Overheid. De GGD heeft daarnaast te maken met de NEN7510 norm (informatiebeveiliging in de zorg). Naast informatieveiligheid vraagt dit om kwaliteit in processen. In 2023 en 2024 zal hier extra aandacht voor moeten komen. Meer digitalisering vraagt om meer licenties van verschillende programma's.

Huisvestingskosten

Verwachting is dat de kosten voor huisvesting van de GGD de komende jaren zullen stijgen. Dit komt door zowel het regulier onderhoud, de verbouw of soms gedwongen keuze tot andere huisvesting en de stijgende energieprijzen. GGD stelt een strategisch huisvestingsplan op om voor de lange termijn en visie te hebben op onze huisvesting en behoeften. Een efficiënter gebruik, het verplaatsen van dienstverlening en een vermindering van het aantal GGD- locaties in Fryslân zijn hiervan mogelijke consequenties. Dit zal in 2023 ook voorgelegd worden aan de Bestuurscommissie Gezondheid.

Personeel

In de kaderbrief is geschetst dat de GGD te maken heeft met krapte op de arbeidsmarkt, functiewaarderingvraagstukken, steeds meer en langere durende crisisopgaven. Om toekomstbestendig te blijven, zijn er in 2023 wijzigingen in de organisatie aangebracht. De GGD moet blijven investeren in strategische personeelsplanning.

Noordelijke samenwerking (3 Noord)

De drie afzonderlijke GGD-organisaties (GGD Fryslân, GGD Groningen en GGD Drenthe) voeren voor hun eigen gemeenten grotendeels dezelfde taken (met vaak een wettelijke verankering) uit.

In 3 Noord werken we samen op het gebied van TBC, Forensische Geneeskunde (FG), Seksuele gezondheid, Milieu & Gezondheid (M&G), Infectieziektebestrijding (IZB) en infectiepreventie. Dit gaat vooral om efficiënte inzet van mensen en geld en is dat is noodzakelijk om de zorg beschikbaar te houden.

2.3. Resultaten in 2024

Over de diverse thema's, gezondheidsonderwerpen en ontwikkelingen wordt gerapporteerd, deels in kwalitatieve informatie en waar mogelijk met kwantitatieve indicatoren. Die laatste kunnen zowel gericht zijn op output (wat heeft de GGD gedaan) en waar mogelijk op outcome (welke gezondheidswinst is bereikt).

3. PROGRAMMAPLAN CRISISBEHEERSING

3.1. Doel van het programma

Met het programma crisisbeheersing leveren wij een bijdrage aan de veiligheid en gezondheid van de inwoners van Fryslân. Wij richten ons op fysieke veiligheid en de publieke gezondheid (GHOR). Dit betekent dat wij alles in het werk stellen om risico's te verkleinen en crisis en incidenten te beheersen of te bestrijden.

3.2. Speerpunten Veiligheid

Wij zijn 24/7 alert en paraat

Wij beschikken over een robuust crisis- en brandweerorganisatie, met passend en voldoende personeel, zodat we 24/7 alert zijn en samen paraat staan.

Wij dragen bij aan het voorkomen van crises

Wij adviseren en informeren burgers, gemeenten, instellingen en ketenpartners op zo'n manier dat de veiligheid en/of het veiligheidsbewustzijn toeneemt.

Wij werken duurzaam en omgevingsbewust

Wij zijn een wendbare organisatie die alert is op landelijke/maatschappelijke ontwikkelingen, nieuwe risico's/trends en passen deze toe in de praktijk en onze bedrijfsvoering.

Wij zetten de netwerksamenleving centraal

Wij verbinden burgers, gemeenten, bedrijven en instellingen, werken met hen samen en benutten elkaars kennis en expertise voor, tijdens en na een incident of crisis.

Wij werken informatiegestuurd met betrouwbare data

Wij ontwikkelen ons tot informatieknooppunt en werken zoveel mogelijk met betrouwbare en kwalitatief hoogwaardige informatie en data.

3.3. Resultaten in 2024

Speerpunt	Activiteit Wat gaan we ervoor doen?	Resultaat
Wij zijn 24/7 alert en paraat	Proces werving en selectie voor de crisisorganisatie inrichten op de huidige arbeidsmarkt.	We hebben geschikt en passend personeel gevonden voor onze crisisorganisatie. De crisisorganisatie is op sterkte.
	Continuïteit van de crisisorganisatie borgen Het implementeren en actueel houden van het continuïteitsplan voor de crisisorganisatie	De crisisorganisatie is in staat om na een verstoring diensten te blijven leveren.
	Leertraject voor iedere crisisfunctionaris Iedere crisisfunctionaris volgt een leertraject gebaseerd op de risico's in Fryslân of maatschappelijke ontwikkelingen. We bieden moderne onderwijsvormen aan zoals Microlearning en blended learning.	Crisisfunctionarissen hebben geleerd en zich ontwikkeld, zijn zich bewust van de risico's uit ons risicoprofiel en actuele ontwikkelingen. Bij de leertrajecten zijn nieuwe onderwijsvormen toegepast. Deze sluiten aan bij de behoefte van de crisisfunctionaris.
	Doorontwikkeling Landelijke Meldkamer Samenwerking Drachten Gezamenlijk 3-noord wordt ingezet op de doorontwikkeling en het borgen van de meldkamerfunctie veiligheidsregio's	De meldkamerfunctie van veiligheidsregio's is adequaat ingevuld.
Wij dragen bij aan het voorkomen van crises en branden	Opstellen en actualiseren van bestrijdingsplannen en informatiekaarten	De crisisfunctionaris wordt bij een inzet ondersteund door actuele plannen. De toepassing van plannen sluit aan bij de behoefte van de crisisfunctionaris.
	Uitvoeren van het programma voor risicocommunicatie Wij communiceren effectief richting onze inwoners over risico's uit ons risicoprofiel, urgente onderwerpen en actualiteiten. Daarbij wordt	Risicocommunicatie wordt doeltreffend uitgevoerd.

	gebruik gemaakt van middelen die aansluiten bij de doelgroep.	
	Veiligheid en gezondheid advies voor evenementen Rekening houdend met de Omgevingswet; bevorderen van regionale samenwerking en stimuleren uniformiteit t.a.v. evenementenveiligheid.	Gemeenten gebruiken ons advies bij de vergunningverlening voor een evenement.
	Adviseren en ondersteunen van zorginstellingen bij hun voorbereiding op rampen en crises	Wij faciliteren zorginstellingen bij het implementeren van de geleerde lessen tijdens de coronacrisis.
Wij werken duurzaam en omgevingsbewust	Implementatie van de evacuatiestrategie voor de Waddeneilanden en de 'vaste wal'.	Er is en wordt uitvoering gegeven aan de opdrachten in het kader van het Deltaprogramma
	Toekomstverkenning In 2023 is een toekomstverkenning uitgevoerd om te onderzoeken welke positie, organisatievorm en producten het beste passen bij de toekomstige uitdagingen van crisisbeheersing.	De uitkomsten zijn gebruikt voor toekomstige beleidsopties die van invloed kunnen zijn op de manier waarop we crisisbeheersing in Fryslân vormgeven.
We zetten de netwerksamenleving centraal	Uitvoeren van de netwerkstrategie van de afdeling We maken samenwerkingsafspraken met ketenpartners, zorgen voor kennisdeling en informatie-uitwisseling.	Er zijn netwerk- en themabijeenkomsten georganiseerd. De netwerkstrategie van de afdeling die in 2023 is opgesteld is geïmplementeerd en geborgd
	Inspelen op spontane burgerinitiatieven op het gebied van veiligheid	Veerkracht inwoners Fryslân benutten en aandacht voor mensen die minder zelfredzaam zijn. Borgen van de handreiking spontane burgerinitiatieven in onze werkwijze.
We werken informatie gestuurd met betrouwbare data	Informatieknooppunt (IKP) binnen de VRF	Binnen de VRF is een IKP 24/7 operationeel. Conform het plan van aanpak dat in 2023 is opgeleverd.

		<p>Het IKP is verbreed binnen de Veiligheidsregio naar Brandweer en GGD.</p> <p>De aansluiting op het knooppunt rijk-regio is gerealiseerd.</p>
	BIO NEN beheer op orde	<p>Wij werken conform de BIO NEN normen die binnen de VRF gelden.</p>

4. PROGRAMMAPLAN BRANDWEER

4.1 Doel van het programma

Het programma Brandweer levert een bijdrage aan de veiligheid van de inwoners van Fryslân. Wij richten ons op voorkomen en beheersen van risico's en bestrijden van brand en hulp bij ongevallen.

4.2 Speerpunten

In de meerjarenkoers 2023-2026 lichten we toe welke koers we de komende vier jaar varen. Onderstaande afbeelding vat deze samen:

Wij beschikken over een robuust crisis- en brandweerorganisatie, met passend en voldoende personeel, zodat we 24/7 alert zijn en samen paraat staan.

Wij adviseren en informeren burgers, gemeenten, instellingen en ketenpartners op zo'n manier dat de veiligheid en/of het veiligheidsbewustzijn toeneemt.

Wij zijn een wendbare organisatie die alert is op landelijke/maatschappelijke ontwikkelingen, nieuwe risico's/trends en passen deze toe in de praktijk en onze bedrijfsvoering.

Wij verbinden burgers, gemeenten, bedrijven en instellingen, werken met hen samen en benutten elkaars kennis en expertise voor, tijdens en na een incident of crisis.

Wij ontwikkelen ons tot informatieknooppunt en werken zoveel mogelijk met betrouwbare en kwalitatief hoogwaardige informatie en data.

4.3. Resultaten Brandweer in 2024

Naast de basistaken incidentbestrijding en de advies- en controletaken vanuit risicobeheersing, wil Brandweer Fryslân in 2024 de volgende resultaten halen:

Speerpunt	Doel / activiteit	Resultaat 2024
Wij zijn 24/7 alert en paraat	Dekkingsplan	We hebben een start gemaakt om te komen tot een nieuw dekkingsplan (dat in 2025 vastgesteld moet worden).
	Aantoonbaar vakbekwaam	<ul style="list-style-type: none"> In het vakbekwaamheids-managementsysteem registreren we de voortgang. Per persoon en ploeg kunnen we laten zien welke oefeningen zij hebben uitgevoerd, en op welke onderdelen nog oefenbehoefte is. Voor operationele functies in de repressie hebben we normen vastgesteld. Er is inzichtelijk hoe geoefend deze medewerkers zijn.
	Verbreding oefenaanbod	<ul style="list-style-type: none"> Oefeningen spitsen we toe op het gebied waarin brandweermensen werken, en op de risico's die voor dat gebied bekend zijn. Ook kunnen brandweermensen digitaal kiezen voor oefeningen waar zij behoefte aan hebben. We gaan les- en leerstof op modernere wijze aanbieden. Zoals virtual reality met 3D-brillen.
	Huisvesting	<p>Deze onderdelen van de bouwagenda (die loopt tot en met 2026) hebben we uitgevoerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> Grootschalige renovatie kazerne Drachten is afgerond. Nieuwbouw Langweer en Makkum is afgerond. Start nieuwbouw Damwoude Besluitvorming en voorbereiding Parrega, Terschelling-West en Oudega. <p>In 2022 is er een start gemaakt het een strategische doorkijk op de kantoorplekken voor ondersteunend beroepspersoneel. Dit wordt ontwikkeld en uitgerold in</p>

		2023/2024. De hybride vorm van werken wordt hier ook in toegepast.
	Taakdifferentiatie: bouwsteen verplichtend karakter	We hebben ontwikkelingen op de voet gevolgd. We zijn voorbereid op implementatie en volgen hierin het landelijke tempo. Het bestuur houden we op de hoogte.
	Ondersteunende middelen paraatheid	Alle posten werken in een paraatheidsmonitoringsysteem. Zo kunnen we verbetering en ontwikkeling van de paraatheid goed regisseren.
Wij dragen bij aan het voorkomen van crises en branden	Risicogericht werken	We voeren het plan uit (dat in 2023 wordt gemaakt) dat gaat over risicogericht werken. We volgen de landelijke pijlers.
Wij werken duurzaam en omgevingsbewust	Energietransitie	We voeren het plan uit dat in 2023 wordt ontwikkeld. Dit gaat over (nieuwe) risico's die horen bij het gebruik van duurzame energiebronnen. We integreren zoveel mogelijk nieuwe kennis in adviezen en incidentbestrijding. Nieuwe ontwikkelingen volgen we op de voet.
	Omgevingswet	Afhankelijk van het moment van inwerkingtreden: <ul style="list-style-type: none"> • hebben we samen met gemeenten de transitie naar werkprocessen conform de Omgevingswet gemaakt en zijn wij nog meer een netwerkpartner voor de gemeenten. • monitoren wij ons werk en uren om beeld te bij activiteiten en kosten die horen bij werken voor gemeenten. • hebben we een passende aansluiting op het digitaal stelsel gerealiseerd.
	Duurzaamheid	We gaan het duurzaamheidsbeleid dat in 2023 gemaakt wordt, uitvoeren. Duurzamer vastgoed is een belangrijk onderdeel.
We zetten de netwerksamenleving centraal	Friese Toekomstverkenning	De beleidsopties voortvloeiend uit de Toekomstverkenning 2023 zijn verder uitgewerkt.

	Natuurbrandbeheersing	Samen met partners hebben we uitvoering gegeven aan de planning voor de Gebiedsgerichte Aanpak en onderdelen uit het convenant. Dit kan per natuurgebied leiden tot specifieke voorlichting, preventie of uitvoering.
	Brandveilig Leven	Er is uitvoering gegeven aan het uitvoeringsprogramma BVL 2023-2026.
We werken informatiegestuurd met betrouwbare data	Verantwoorden en verbeteren	Zes kritische aandachtsgebieden hebben ervoor gezorgd dat de betrouwbaarheid van onze data verhoogd is. Dit gaat onder andere over opkomsttijden.
	Operationele informatievoorziening	Systemen voor operationele informatievoorziening (bij incidentbestrijding) zijn verbeterd en sluiten aan op actuele techniek.

7. PARAGRAFEN

7.2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) wordt het weerstandsvermogen omschreven als de relatie tussen de weerstandscapaciteit van de organisatie en de risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen. Het weerstandsvermogen kan ook worden omschreven als de mate waarin de organisatie in staat is om omvangrijke tegenvallers op te vangen, zonder dat het beleid hoeft te worden aangepast. De weerstandscapaciteit dient dus om de continuïteit van de organisatie te waarborgen.

Beleid

Het beleid rondom weerstandsvermogen en risicobeheersing is vastgelegd in de beleidsnota 'Weerstandsvermogen 2019-2022'. In 2023 zal deze beleidsnota worden geactualiseerd. Bij de begroting 2024 is de huidige beleidsnota nog als uitgangspunt gehanteerd. De hoofdlijnen van dit beleid zijn als volgt:

1. Binnen de gemeenschappelijke regeling wordt geen eigen weerstandscapaciteit aangehouden. In plaats daarvan worden de gemeenten geïnformeerd over de risico's die aanwezig zijn, zodat ze hier rekening mee kunnen houden in hun eigen paragraaf weerstandsvermogen;
2. In de paragraaf weerstandsvermogen worden naast de reguliere risico's ook de risico's opgenomen die mogelijk structurele impact kunnen hebben op de begroting van de VRF (zie kopje 'structurele risico's').
3. De gemeenschappelijke regeling maakt gebruik van een egalisatiereserve. Deze wordt gebruikt om incidentele schommelingen in het resultaat op te vangen. Het saldo van de egalisatiereserve heeft een omvang van tussen de 2% en 5% van het begrotingstotaal.
4. Er wordt geen post onvoorzien aangehouden in de begroting. Het eerder als 'onvoorzien' aangemerkte budget heeft geen relatie met het risicoprofiel, en is daarom omgevormd naar een budget voor bovenmatige personele fricties.

Risico's en weerstandscapaciteit

Sinds de vaststelling van de nota weerstandsvermogen zijn geen wijzigingen opgetreden in de risico's die meewegen voor de weerstandscapaciteit. De destijds vastgestelde risico's zijn nog steeds van toepassing:

- Wegvallen van maatwerk- en markttaken: Veiligheidsregio Fryslân voert diverse taken uit die nauw verbonden zijn met de basistaak, maar niet collectief worden uitgevoerd. Voorbeelden hiervan zijn maatwerk Jeugdgezondheidszorg (JGZ), dienstverlening Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en reizigersvaccinaties. Op deze taken wordt deels vast personeel ingezet en er wordt een beroep gedaan op overhead. Daarnaast wordt een winstmarge op deze taken gecalculeerd. Deze zorgt ervoor dat de collectieve basistaak goedkoper wordt. Wegvallen van deze taken zorgt voor zowel incidentele fricties als het vervallen van structurele dekking;
- Fysieke en psychische schade door werkzaamheden: het optreden van personeel en vrijwilligers bij incidenten kan fysieke en psychische schade opleveren, die niet altijd goed te verzekeren is. De gevolgen hiervan kunnen verstrekkend zijn, bijvoorbeeld blijvende arbeidsongeschiktheid. Veiligheidsregio Fryslân is voornemens deel te nemen aan de 'stichting waarborgfonds veiligheidsregio's' zodat per 1 januari 2024 de risico's op dit vlak die niet verzekeraar zijn in gezamenlijkheid met alle veiligheidsregio's worden gedragen.
- Het niet kunnen werven van voldoende kwalitatief personeel, waardoor de taakuitvoering in gevaar komt: bij de huidige arbeidsmarkt is het lastig om voldoende kwalitatief personeel te werven. Dit probleem doet zich voor bij alle organisatieonderdelen. Het gevolg kan zijn dat de kwaliteit van de dienstverlening onder druk komt of alleen kan worden gerealiseerd tegen onevenredig hoge kosten.

Weerstandscapaciteit

Risico's met mogelijk structurele effecten op de begroting

De gemeenschappelijke regeling heeft geen eigen weerstandscapaciteit. De risico's die zich voordoen worden daarom in beginsel afgewenteld op de deelnemende gemeenten. Voor de komende jaren zijn enkele grote structurele risico's aangemerkt, dit betreft:

Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra)

Het Veiligheidsberaad heeft besloten om een werkgeversvereniging voor de veiligheidsregio's op te richten. De werkgeversvereniging samenwerkende veiligheidsregio's (WVSV) is per 1 januari 2022 operationeel. Aanleiding is dat de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) voor de veiligheidsregio's nog niet is ingegaan. Daarom moeten we tijdelijk tot een eigen collectieve rechtspositieregeling komen. We weten nu nog niet welke gevolgen dit gaat hebben. De incidenteel beschikbare middelen van € 100.000 benodigd voor de invoering blijven wel staan.

Omgevingswet

De komst van de Omgevingswet bevordert de integrale afweging als het gaat om besluiten in de fysieke leefomgeving. Alle aspecten die van invloed zijn, moeten meegenomen worden. Dit geldt dus zeker ook voor veiligheid en gezondheid. De invoering van de Omgevingswet brengt de nodige onzekerheden met zich mee. Zo is het onduidelijk hoe groot de vraag vanuit de gemeenten echt gaat worden. Verder laten landelijke onderzoeken zien dat de komst van de Omgevingswet meer tijd en geld gaat kosten. De minister van Binnenlandse Zaken heeft dit - en ook de bijzondere positie voor veiligheidsregio's hierin - onderkend. De invoering van de wet is inmiddels wederom uitgesteld, ditmaal tot 1 juli 2023. De onzekerheid zal op korte termijn niet opgelost zijn. De invloed hiervan op de organisatieonderdelen, hebben we bij de individuele programma's uitgewerkt.

Taakdifferentiatie

Als gevolg van Europese wetgeving mag in de toekomst brandweezorg niet meer worden gedaan door vrijwilligers die verplicht moeten opkomen bij een melding of al op de kazerne verblijven, wachtend op een melding. Dit heet respectievelijk consignatie en kazernering.

Landelijk wordt een plan opgesteld om te komen tot brandweezorg waarin wordt voldaan aan deze regelgeving. In dit plan staan onder andere de benodigde financiering en een wetswijziging van de arbeidstijdenwet. Tot die tijd blijft de situatie zoals hij is. Het is onduidelijk wie de kosten hiervan gaat dragen.

Algemene prijsontwikkeling

De prijsstijgingen op bijvoorbeeld materieel- en materiaalgebied stijgen ver uit boven de reguliere indexatie op basis van de consumentenprijsindex (CPI) zoals vastgelegd in de financiële verordening. Oorzaken van de prijsstijgingen zijn onder meer: wereldwijde economische ontwikkelingen, schaarste aan grondstoffen en personeel, milieumaatregelen en uiteraard de oorlog in Oekraïne. We kunnen de financiële consequenties op dit moment niet concreet maken.

Langere en onbetrouwbare levertijden

Als gevolg van grondstoftekorten en krapte op de arbeidsmarkt, hebben we ook te maken met problemen bij de tijdige levering van materieel, materiaal en diensten. Daarom moet hier bij aanbestedingen in de planning rekening mee worden gehouden, trajecten vroeg worden begonnen en duidelijke afspraken met leveranciers worden gemaakt. Voor ons regulier onderhoud en de aanschaf van kleiner materiaal is het nodig dat we voldoende aandacht aan het voorraadbeheer besteden. We moeten voorkomen dat er, door problemen met de levertijden, risico's in de uitvoering van de hulpverlening ontstaan. De ontwikkelingen rond levertijden kunnen financiële consequenties hebben (verschuiving van kosten in de tijd).

Effecten crises op regulier werk

Een indirect gevolg van onze rol in de diverse crises, is dat veel reguliere werkzaamheden vertraging hebben opgelopen. Mede door de schaarste op de arbeidsmarkt en de problemen met betrekking tot de levering van goederen door onze leveranciers, zijn deze vertragingen (nog) niet volledig ingehaald. We houden het bestuur via de reguliere P&C-cyclus op de hoogte van hoe wij deze vertraging inhalen.

Verduurzaming gebouwen en materieel

Het verder verduurzamen van onze gebouwen en materieel heeft de aandacht. Veiligheidsregio Fryslân heeft hierin ook al slagen gemaakt en dit op eigen initiatief opgepakt. Op het moment dat er vanuit de Rijksoverheid meer verduurzaming verplicht wordt gesteld zou dit een verhoging van de kosten tot gevolg kunnen hebben. We kunnen de financiële consequenties op dit moment niet concreet maken.

Rente

De afgelopen jaren waren de financieringslasten erg laag, wat een voordeel opgeleverd heeft. Het economisch tij lijkt echter gekeerd. De stijgende rente gaat waarschijnlijk ook voor Veiligheidsregio Fryslân leiden tot hogere kapitaallasten. Dit effect kan worden versterkt doordat de prijsstijgingen mogelijk leiden tot een hogere leningenportefeuille.

Functioneel leeftijdsontslag (FLO)

Door de landelijke netto afspraak hebben wijzingen in diverse wet- en regelgeving, zoals cao-verhogingen, directe financiële gevolgen op het FLO. Ontwikkelingen in de CAO-gemeenten en de afschaffing van de levensloopregeling kunnen ervoor zorgen dat de bestemmingsreserve eerder uitgeput is dan waarmee op het moment van de overname rekening is gehouden.

7.3. Bedrijfsvoering

7.3.1 Inleiding

In dit onderdeel besteden we aandacht aan centrale onderwerpen, die bijdragen aan het inzicht van het bestuur.

7.3.2 Personeel

Voor VRF werken circa 2.000 medewerkers, waarvan er meer dan 1.100 brandweervrijwilliger zijn. Daarnaast zijn er 200 crisisfunctionarissen uit andere organisaties actief voor onze organisatie. Met trainingen en opleidingen bieden we zowel onze crisisfunctionarissen, brandweervrijwilligers als medewerkers de mogelijkheid zich te ontwikkelen en in te spelen op de veranderende samenleving.

Met strategisch personeelsmanagement, door medewerkers geregeld te vragen wat zij van ons als werkgever vinden en via heldere arbeidsmarktcommunicatie willen we mensen werven en lang(er) aan ons binden. We zijn ons bewust van de schaarste op de arbeidsmarkt. Deze versterkt doordat een deel van ons personeel ouder wordt of met pensioen gaat.

We anticiperen hierop door ons te verplaatsen in onze potentiële collega's: wat is voor hen aantrekkelijk om bij ons te komen, of te blijven, werken en op welke plekken kunnen wij met hen ons verhaal delen? Ook passen we functiedifferentiatie en taakherziening toe en werken samen met andere grote werkgevers en opleiders in het noorden.

7.3.3 Hybride werken

In 2024 weten we dankzij de ervaringen en onderzoek hoe hybride werken voor VRF het beste werkt. Hierop hebben we huisvesting en middelen aangepast.

7.3.4 Informatie- en risicomanagement

In 2024 voeren wij diverse informatiemanagementprojecten uit. Binnen deze projecten wordt gewerkt aan het verbeteren van:

- informatieveiligheid & privacybescherming;
- data en datamanagement, gericht op stuurinformatie en datagestuurde veiligheid intern en extern;
- gegevensuitwisseling met burgers en ketenpartners;
- procesgericht werken en het digitaliseren van processen en dienstverlening;
- het verder verhogen van de digitale vaardigheden van onze medewerkers.

Deze projecten dragen ook bij aan het optimaliseren van ons risicomanagement. Binnen risicomanagement identificeren en kwantificeren we risico's binnen VRF en treffen we maatregelen om deze risico's weg te nemen.

Een voorbeeld hiervan is het Leverancier- en Contractmanagement wat bijdraagt aan het naleven van de afspraken. We zorgen dat we goed in gesprek blijven over indexaties en gaan vroegtijdig in gesprek met leveranciers over schaarste van materialen en levertijden. Door het naleven van de BIO-, NEN7510- en HKZ-normen kunnen we ook risico's inschatten en er op inspelen.

[kader invoegen, iemand die uitlegt wat normen inhouden. fullquote]

De BIO is de baseline informatieveiligheid overheid en NEN7510 de informatieveiligheidsnorm voor zorginstellingen. BIO en NEN7510 zijn afgeleid van de ISO27001 en ISO27002 en bevatten een hoeveelheid normen gericht op informatieveiligheid. Beide zijn verplicht om toe te passen. HKZ is de harmonisatie kwaliteitsbeoordelingen in de zorgsector.

7.3.5 Privacy

VRF treft verschillende maatregelen om de privacy van cliënten te beschermen. Ook in 2024 zien de functionaris gegevensbescherming en privacy-officer toe op de toepassing van de wetgeving. Zij rapporteren hierover aan de directie en het dagelijks bestuur. Ook maken we met interne campagnes medewerkers bewust van wat zij zelf kunnen doen om te voorkomen dat gevoelige informatie in verkeerde handen valt.

7.3.6 Integriteitsbeleid

VRF geeft haar integriteitsbeleid vorm door medewerkers bewust te maken van wat betrokken, betrouwbaar en professioneel inhoudt. In 2024 gaan we dit onderwerp nadrukkelijker onder de aandacht brengen. Je als ambtenaar bewust zijn van je integriteit en morele kompas is vast onderdeel van de introductiedag voor nieuwe medewerkers. De directeuren vertellen wat het betekent om ambtenaar te zijn. In deze bijeenkomst neemt directeur Wim Kleinhuis ook bij iedereen de eed of belofte af. Elke medewerker vraagt zelf een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) aan.

7.3.7 Gedragscode

Om integriteit concreter te maken voor de gebruiker, hebben we een gedragscode geschreven die we in 2024 verder voor het voetlicht gaan brengen. In het stuk vertalen we rechten, plichten, procedures en sancties naar gedragsregels. De gedragscode geldt voor alle medewerkers in dienst van VRF, inclusief vrijwilligers en ook voor andere personen die werkzaamheden verrichten voor VRF, zoals stagiaires, crisisfunctionarissen, uitzendkrachten en ZZP'ers.

7.4. Onderhoud kapitaalgoederen

In deze paragraaf leggen we het beheerbeleid uit van de gebouwen die Veiligheidsregio Fryslân bezit of huurt. Het gaat om de volgende gebouwen:

- Het hoofdkantoor aan de Harlingertrekweg in eigendom.
- 66 Brandweerkazernes, waarvan 48 in eigendom.
- 2 boothuizen waarvan 1 eigendom en 1 huur.
- Een opslagloods voor de tijdelijke opslag van afgeschreven materieel met daarbij in een distributiecentrum voor de bevoorrading van de vaccinatie, testlocaties en vluchtelingenlocaties.
- 45 huurlocaties voor JGZ.
- Het Regionaal Coördinatie Centrum (RCC), ondergebracht bij de meldkamer dat wordt gehuurd.

Ook huurt VRF ten behoeve van de crisis, bijvoorbeeld voor vluchtelingenopvang en om te vaccineren tijdens een pandemie, tijdelijk panden. Het is niet duidelijk wat hier in 2024 in nodig is.

Kwaliteitsniveau

Om onze gebouwen goed te beheren en onderhouden, hanteren we een NEN-norm. Met NEN-2767 heeft VRF een breed toegepaste wijze van conditiemeting. Hiermee kunnen we de technische kwaliteit van bouw- en installatiedelen op een objectieve manier vastleggen en behouden.

Er zijn zes niveaus, die verschillen in kwaliteit aangeven. Niveau 1 is 'uitstekend', niveau 6 is 'zeer slecht'. Met het bestuur hebben wij afgesproken om in onze onderhoudsplannen en bij afspraken met verhuurders uit te gaan van conditiescore 3; een 'redelijk conditie'. Zichtbare veroudering vinden wij acceptabel, zolang de functievervulling van bouw- en installatiedelen niet in gevaar komt. Periodiek vindt er een evaluatie plaats van de status van onze onderhoudsplannen.

Investerings

Ook de bouwagenda voor nieuw- en verbouw is bekend. De komende vijf jaar voeren we de plannen voor meerdere brandweerposten uit. De financiële lasten zijn, op basis van het prijspeil medio 2021, tot 2040 gedekt in de meerjaren investeringsplanning. Een gespecialiseerde stuurgroep bewaakt de planning, kwaliteit en kosten van de uitvoering van de bouwagenda.

7.5. Verbonden partijen

Definitie Verbonden Partij

Een Verbonden Partij (VP) is een privaot- of publiekrechtelijke organisatie waarin de VRF een financieel én een bestuurlijk belang heeft. Er is sprake van een financieel belang als de VRF aansprakelijk is bij het niet nakomen van de verplichtingen door de rechtspersoon. Er is sprake van een bestuurlijk belang als de VRF vertegenwoordigd is in het bestuur of zeggenschap daarin kan uitoefenen. Gelet op deze kwalificaties van belang kent de VRF geen verbonden partijen. Hieronder wordt Stichting BON waarmee de VRF een nauwe betrokkenheid heeft genoemd.

Stichting BON

De bestuurlijke deelname, samen met de veiligheidsregio's Groningen en Drenthe, in de Stichting Brandweeropleidingen Noord (BON) benadert de definitie van een verbonden partij. Er is echter volgens de statuten geen sprake van een financieel belang in de stichting. De stichting is aandeelhouder in de BON B.V. De BON B.V. heeft een 100%-deelneming in Oefencentrum Noord B.V. en Brandweeropleidingen Noord B.V. De BON factureert de afgenomen dienstverlening (opleiden of oefenen). Stichting BON is daarom formeel geen verbonden partij.

Oplegnotitie Besluitvormend

Onderwerp	Deelname landelijke stichting waarborgfonds veiligheidsregio's
Ter behandeling in de vergadering van	de Bestuurscommissie Veiligheid
Status	Openbaar
Portefeuillehouder	Jeroen Gebben
Auteur	Wim Kleinhuis
Bijlagen	<ul style="list-style-type: none"> - Aanbiedingsbrief gemeenten - Memo van toelichting voor gemeenten
Vergaderdatum	13-2-2023
Agendapunt	7

Conceptbesluit	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het voornemen om te besluiten tot oprichting van en deelname aan de 'stichting waarborgfonds veiligheidsregio's 2. Voorafgaand aan het besluit tot oprichting van de stichting waarborgfonds veiligheidsregio's de gemeenteraden te verzoeken hun wensen en bedenkingen te uiten
Inleiding	<p>Op 16 december 2022 heeft het Veiligheidsberaad, het overlegorgaan van de voorzitters van de 25 veiligheidsregio's, het principebesluit genomen tot het oprichten van 'stichting waarborgfonds veiligheidsregio's'. Dit besluit is een volgende stap in een proces dat al jaren op landelijk niveau loopt rondom het thema 'Goed werkgeverschap na dienstongevallen'.</p> <p>Hoe zat het ook alweer? In de jaren na de regionalisering van de brandweer bleek dat de dekking van de ongevallenverzekering die iedere veiligheidsregio heeft niet in alle gevallen (meer) aansloot bij de verwachting van zowel de veiligheidsregio als ook de medewerker. Vaak gaat dit over de definitie van wat een ongeval is, terwijl de medewerker wel evident letsel heeft opgelopen tijdens zijn werk.</p> <p>Daarnaast is sprake van een 'verharding' van de verzekeringsmarkt. Het aantal aanbieders neemt af, premies stijgen en voorwaarden worden versoberd. De verzekerbaarheid komt hierdoor onder druk te staan.</p> <p>Omdat verzekeringsfuncties binnen veiligheidsregio's veelal kwetsbaar ingevuld zijn door 'eenpitters' met beperkte formatie en beperkte kennis en ervaring, is landelijk de samenwerking gezocht om het hoofd te kunnen bieden aan deze uitdagingen. Dit is gedaan</p>

via een door de Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio (RCDV) opgestart project risicomanagement en verzekeringen. Kort gezegd is het doel om:

- landelijk te komen tot één set van aanspraken bij dienstongevallen;
- collectief één ongevallenverzekering in te kopen (voor verzekerbare aanspraken);
- een waarborgfonds op te richten om een oplossing te bieden voor (in ieder geval) de niet-verzekerbare aanspraken;
- een landelijk expertisebureau op te richten dat kan adviseren en bemiddelen;
- strategische samenwerkingsverbanden aan te gaan.

Het project is al een eind op streek. Zo ligt er een vastgestelde landelijke set van aanspraken bij dienstongevallen. Op 12 oktober 2022 is het landelijke expertisebureau opgericht. Via dit expertisebureau kunnen veiligheidsregio's collectief een ongevallenverzekering inkopen en, per 1 januari 2024, ook gezamenlijk schades afwikkelen. Hiermee ontstaat een professionele organisatie die invulling geeft aan het risicobeheer van veiligheidsregio's.

Een aanvullend instrument in de portfolio van dit expertisebureau is het gebruik kunnen maken van een waarborgfonds. Zo'n fonds is in beginsel bedoeld voor het in gezamenlijkheid dragen van risico's die niet verzekeraar zijn. In de praktijk houdt dit in dat iedere deelnemende veiligheidsregio jaarlijks een bedrag in het fonds stort. Het fonds keert vervolgens aan individuele regio's weer geld uit bij ongevallen die wel binnen de landelijke regeling vallen, maar die niet onder de ongevallenverzekering vallen.

Tegelijkertijd kan het waarborgfonds als instrument ingezet worden om de risico's zo goedkoop mogelijk af te dekken. Zo zouden ook risico's die wel verzekeraar zijn via het waarborgfonds afgedekt kunnen worden wanneer duidelijk is dat dit op landelijk niveau goedkoper is dan het afdekken via een ongevallenverzekering.

Een dergelijk waarborgfonds is een waardevol instrument voor iedere veiligheidsregio. Het maakt het mogelijk om onze rol als goed werkgever beter in te vullen. Het werken bij de brandweer is niet zonder risico. Ongevallen doen zich gelukkig heel beperkt voor, maar wanneer ze zich voordoen, is de impact groot. En in alle gevallen, maar zeker in die van onze vrijwilligers, hebben we onze rol van goed werkgever zorgvuldig in te vullen. Met de oprichting van het landelijke expertisebureau en nu aanvullend dit waarborgfonds borgen we dat we er ook voor onze mensen kunnen zijn wanneer ze een ongeval mee maken, en dekken we tegelijkertijd onze financiële risico's af.

Via deze oplegnotitie wordt de bestuurscommissie gevraagd om het voornemen uit te spreken tot oprichting van deze stichting en deelname hiervan vanuit Veiligheidsregio Fryslân. En voordat de

	<p>formele besluitvorming in het algemeen bestuur plaatsvindt de gemeenteraden te vragen om eventuele wensen of bedenkingen hierover te uiten.</p>
Beoogd effect	<p>Het borgen van goed werkgeverschap in het geval van ongevallen, voor zowel de medewerkers als de organisatie</p>
Argumenten	<p><i>1.1 Hiermee zetten we een volgende stap in het zijn van een goed werkgever in het geval van ongevallen</i> Het waarborgfonds is een belangrijk instrument om de landelijke set van aanspraken bij dienstongevallen na te kunnen komen. Juist de wat meer uitzonderlijke situaties, die niet verzekeraar zijn, maar die vaak wel veel impact hebben, kunnen we op deze manier nakomen.</p> <p><i>1.2 Zo anticiperen we op de verharding van de verzekeringsmarkt</i> Er zijn steeds minder aanbieders op de markt die een ongevallenverzekering aanbieden aan veiligheidsregio's, waardoor premies stijgen en voorwaarden versoberen. Met het waarborgfonds verbeteren we onze onderhandelingspositie en ontstaat de mogelijkheid om minder afhankelijk van verzekeraars te zijn.</p> <p><i>1.3 Dit zorgt voor een zo efficiënt mogelijke afdekking van dit risico</i> Bij een schade-uitkering bij een ongeval die niet valt onder de ongevallenverzekering gaat het snel om grote bedragen. Wanneer deze situatie zich voordoet, heeft dit een grote financiële impact op een individuele regio. Door deel te nemen aan dit waarborgfonds dekken we dit risico af.</p> <p><i>1.4 Hiermee versterken we meerjarig het collectief</i> Deelname aan de stichting van het waarborgfonds is voor minimaal vijf jaar. Een dergelijke meerjarige verbinding is nodig om het collectief, dat de kurk is waar het waarborgfonds op draait, in de lucht te houden.</p> <p><i>1.5 De oprichting kent een kostenneutrale insteek</i> De insteek van de oprichting van het waarborgfonds is om dit kostenneutraal te laten plaatsvinden, gezien vanuit landelijk perspectief. Sterker nog, het is de verwachting dat de samenwerking in zowel het expertisebureau als het waarborgfonds op termijn tot financieel voordeel voor de deelnemers leidt.</p> <p><i>1.6 Onze gemeenschappelijke regeling voorziet in de mogelijkheid tot het oprichten van een privaatrechtelijke rechtspersoon</i> Artikel 6a van onze gemeenschappelijke regeling beschrijft dat het algemeen bestuur het besluit mag nemen tot oprichting en deelneming in stichtingen, mits in het bijzonder aangewezen wordt dat daarmee het openbaar belang gediend wordt. De bovenstaande argumenten zijn voldoende argumentatie dat hier in dit geval aan voldaan wordt.</p>

	<p><i>1.7 Het is niet mogelijk om deze activiteiten onder te brengen bij een veiligheidsregio of een ander rechtspersoon</i> Voor de activiteiten van het expertisebureau risicobeheer is een vergunning van de Autoriteit Financiële Markten (AFM) vereist. Dit vloeit voort uit wet- en regelgeving over het adviseren en bemiddelen rondom verzekeringen. Deze vergunningsplicht heeft tot gevolg dat het oprichten van een privaatrechtelijke rechtspersoon noodzakelijk is.</p> <p><i>1.8 Een stichting is de best passende rechtsvorm voor deze activiteiten</i> Het in gezamenlijkheid dragen van niet-verzekerbare risico's heet 'verzekeren' en is daarmee een activiteit die een vergunning van De Nederlandse Bank (DNB) vereist. Er kan echter voor het fonds een beroep worden gedaan op een vrijstelling van deze vergunningsplicht. Hierbij is het van belang dat geen sprake is van een winstoogmerk. De rechtsvorm stichting is dan de best passende.</p> <p><i>2.1 Wij zijn van en voor de Friese gemeenten, en het is daardoor niet meer dan logisch dat zij de mogelijkheid geboden worden om hun wensen of bedenkingen te geven</i> Veiligheidsregio Fryslân is een uitvoeringsorganisatie die in opdracht van de Friese gemeenten taken op het gebied van brandweezorg, publieke gezondheidszorg en crisisbeheersing uitvoert. Het spreekt voor zich dat het wenselijk is dat de Friese gemeenteraden hun inbreng mogen leveren wanneer een uitvoeringsorganisatie deelneemt aan een landelijke stichting.</p> <p><i>2.2 Onze gemeenschappelijke regeling schrijft dit ook voor</i> Artikel 6a van onze gemeenschappelijke regeling benoemt expliciet dat het algemeen bestuur niet eerder een besluit kan nemen over deelname aan een privaatrechtelijk rechtspersoon nadat de raden van de deelnemende gemeenten een ontwerp besluit is toegezonden en zij in de gelegenheid zijn gesteld hun wensen en bedenking ter kennis van het algemeen bestuur te brengen.</p>
<p>Kanttekeningen/risico's</p>	<p><i>1.1 Het kan zijn dat we structureel betalen voor iets dat we niet afnemen</i> Het waarborgfonds draait op het collectief. Iedereen levert een bijdrage aan het fonds, zodat wanneer een individuele regio te maken krijgt met een aanspraak die buiten de ongevallenverzekering valt hieruit zijn aanspraak kan financieren. Het kan zijn, en laten we het hopen, dat er binnen Veiligheidsregio Fryslân geen van dergelijke ongevallen zich voordoen. In dat geval komen deze kosten niet ten goede aan onszelf, maar aan andere regio's. Echter, wanneer de situatie zich toch voordoet dat we als Fryslân te maken krijgen met een ongeval, dan leunen wij ook op het collectief. In een meerjarig perspectief middelen deze</p>

	<p>financiële voor- en nadelen zich tegen elkaar uit.</p> <p><i>1.2 Dit wil niet zeggen dat de kosten voor het dekken van dit risico goedkoper worden</i></p> <p>De suggestie kan worden gewekt dat door de oprichting van deze landelijke stichting de kosten voor het dekken van dit risico goedkoper wordt. Dit is nog maar zeer de vraag. De situatie op de verzekeringsmarkt wijzigt niet, en de premies voor verzekeringen kunnen nog steeds proportioneel gaan stijgen. Echter, met dit besluit verzekeren we ons ervan dat we gelet op de krapte op de markt ons voor de goedkoopst mogelijke manier onze verzekering inkopen. Mocht dit niet leiden tot een goedkopere premie, dan op zijn minst tot minder meerkosten.</p>
Financiële consequenties	<p>De precieze financiële gevolgen voor Veiligheidsregio Fryslân zijn nog niet bekend. Wel is het uitgangspunt dat de oprichting van het waarborgfonds op landelijk perspectief kostenneutraal is. In de praktijk houdt dit in dat sommige veiligheidsregio's iets meer betalen en anderen wat minder. Het is nu nog niet duidelijk in welke categorie wij ons begeven.</p> <p>De inleg per veiligheidsregio aan het waarborgfonds vindt plaats op basis van het inwoneraantal. Om deel te nemen is een entree-inleg vereist. Deze is gelijk aan de inleg van het eerste jaar. Zodra de liquiditeit van het waarborgfonds het toelaat, wordt deze entree-inleg teruggestort. Deze geldstromen gaan via de incidentele middelen van het betreffende jaar.</p>
Vervolgaanpak/uitvoering	<p>Na een positief besluit in de bestuurscommissie vindt behandeling van het stuk in het dagelijks bestuur plaats. Zij sturen, op hetzelfde moment als de begroting 2024 en het jaarverslag 2022, het voorstel naar de gemeenteraden om hun wensen of eventuele bedenkingen door te geven. Hierna bereidt het dagelijks bestuur de besluitvorming voor richting het algemeen bestuur van 13 juli. Het besluit van ons algemeen bestuur wordt teruggekoppeld naar het Veiligheidsberaad, waar een definitief besluit wordt genomen, op basis van alle reacties van alle veiligheidsregio's.</p>
Communicatie	De communicatie is opgenomen in het vervolgproces.
Besluit	Kies een item.
Paraaf secretaris	
Kopie naar auteur	

Aan de raden van de Friese gemeenten

Datum	Uw kenmerk	Uw brief van	Ons kenmerk	Bijlagen
23 maart 2023				2
			Behandeld door	Doorkiesnummer
			Erwin Plantinga	088-2299958
Onderwerp			E-mail	
Landelijk stichting waarborgfonds			e.plantinga@vrfryslan.nl	

Geachte raad,

Naast de begroting 2024 en het jaarverslag 2022 is er vanuit Veiligheidsregio Fryslân nog een specifiek onderwerp dat om een reactie van u vraagt. In deze aanbiedingsbrief leggen we u kort uit waar het om gaat. De bijlagen zijn toegevoegd voor het geval u meer informatie wilt.

Oprichting en deelname landelijke stichting waarborgfonds veiligheidsregio's

Op 16 december 2022 heeft het Veiligheidsberaad, het overlegorgaan van de voorzitters van de 25 veiligheidsregio's, het principebesluit genomen tot het oprichten van 'stichting waarborgfonds veiligheidsregio's'. Na het realiseren van een landelijke set van aanspraken bij ongevallen en de oprichting van een landelijk expertisebureau is dit een volgende stap in het landelijke verbetertraject rondom het thema 'Goed werkgeverschap na dienstongevallen'.

De oprichting van deze stichting maakt het mogelijk om risico's die niet verzekeraar zijn in gezamenlijkheid te dragen. Dit helpt de veiligheidsregio's aan een alternatief voor verzekeringen. Ook verstevigt het de onderhandelingspositie waar wel een verzekering nodig is. En, niet onbelangrijk, het zorgt ervoor dat we brandweermensen die te maken krijgen met ongevallen tegemoet kunnen komen tegen de laagst mogelijke financiële risico's.

In de bijlage zijn de belangrijkste vragen uitgewerkt met een verdiepend antwoord. Dit om u van voldoende informatie te voorzien om uw wensen en bedenkingen te uiten.

Uw zienswijze

Samengevat: we vragen u om uw wensen en bedenkingen te uiten over de oprichting en deelname aan de landelijke stichting. Uw reactie ontvangen we graag uiterlijk 22 juni 2023. Goed om te weten is dat wij de ambtenaren openbare orde en veiligheid hierover hebben geïnformeerd en de financiële ambtenaren binnenkort gaan bijpraten. Zo zijn zij in staat om u zo goed mogelijk te adviseren.

Uw zienswijze verwerken wij in een voorstel aan het algemeen bestuur. Deze neemt de definitieve besluiten in de vergadering van 13 juli 2023.

Met vriendelijke groet,
namens het dagelijks bestuur

mr. S van Haersma Buma
Voorzitter Veiligheidsregio Fryslân

Memo Stichting Waarborgfonds Veiligheidsregio's

Aanleiding voor dit verzoek

Op 16 december 2022 heeft het Veiligheidsberaad, het overlegorgaan van de voorzitters van de 25 veiligheidsregio's, het principebesluit genomen tot het oprichten van 'stichting waarborgfonds veiligheidsregio's'. De oprichting van deze stichting maakt het mogelijk om risico's die niet verzekeraar zijn in gezamenlijkheid te dragen. Dit helpt de veiligheidsregio's aan een alternatief voor verzekeringen. Ook versterkt het de onderhandelingspositie waar wel een verzekering nodig is. En, niet onbelangrijk, het zorgt ervoor dat we brandweermensen die te maken krijgen met ongevallen tegemoet kunnen komen tegen de laagst mogelijke financiële risico's.

Het is nu aan iedere veiligheidsregio om het besluit te nemen over deelname aan deze stichting. De bestuurscommissie veiligheid van Veiligheidsregio Fryslân heeft hier op 13 februari 2023 een voorgenomen besluit over genomen dat Veiligheidsregio Fryslân van plan is om medeoprichter en deelnemer van deze stichting te zijn.

Waarom speelt dit onderwerp?

In de jaren na de regionalisering van de brandweer bleek dat de dekking van de ongevallenverzekering die iedere veiligheidsregio heeft niet in alle gevallen (meer) aansloot bij de verwachting van zowel de veiligheidsregio als ook de medewerker. Vaak gaat dit over de definitie van wat een ongeval is, terwijl de medewerker wel evident letsel heeft opgelopen tijdens zijn werk.

Daar komt bij dat er landelijk geen eenduidige set van aanspraken zijn, waardoor medewerkers die een vergelijkbaar ongeval meemaken wisselend gecompenseerd worden. Omdat alle veiligheidsregio's hetzelfde werk doen, en min of meer dezelfde risico's lopen op een bedrijfsongeval, getuigt het van goed werkgeverschap om hier landelijk afspraken over te maken.

Daarnaast is sprake van een 'verharding' van de verzekeringsmarkt. Het aantal aanbieders neemt af, premies stijgen en voorwaarden worden versoberd. De verzekeraarheid komt daarmee onder druk te staan. Dit alles heeft bijgedragen aan de gedachte dat verzekeren 'slechts' een van de mogelijke opties is om financiële risico's als gevolg van schade bij ongevallen op te vangen. Niet de verzekering, maar de aanspraak dient leidend te zijn voor de medewerker.

Een laatste overweging is dat de verzekeringsfunctie binnen de veiligheidsregio's veelal kwetsbaar is ingevuld. Het betreft vaak 'eenpitters' met beperkte formatie en beperkte kennis en ervaring. Door onderling samen te werken en verbindingen te leggen met externe expertise in bestuurlijke context kan deze kwetsbaarheid worden verminderd.

Om deze uitdagingen het hoofd te bieden heeft de Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio (RCDV) een project gestart rondom risicomanagement en verzekeringen. Kort gezegd is het doel om:

- landelijk te komen tot één set van aanspraken bij dienstongevallen;
- collectief één ongevallenverzekering in te kopen (voor verzekerbare aanspraken);
- een waarborgfonds op te richten om een oplossing te bieden voor (in ieder geval) de niet-verzekerbare aanspraken;
- een landelijk expertisebureau op te richten dat kan adviseren en bemiddelen;
- strategische samenwerkingsverbanden aan te gaan.

Het project is al een eind op streek. De RCDV heeft ingestemd met het voorstel om een landelijke regeling met aanspraken, bij voorkeur verbonden met de rechtspositie (car-uwv/cao), in te voeren. Daarnaast is besloten om deze aanspraken in gezamenlijkheid te financieren in een mix van verzekeren en zelf/samen dragen. Verder is de wens uitgesproken om voor de uitvoering hiervan een expertisebureau op te richten.

In dit kader heeft het Veiligheidsberaad op 1 juli 2022 besloten tot oprichting van een expertisebureau risicobeheer voor de veiligheidsregio's. Het besluit tot oprichting van het expertisebureau vond plaats na een besluitvormingsproces van de algemene besturen van de veiligheidsregio's in de eerste helft van 2022. Voorafgaand aan het besluit zijn de gemeenteraden in de gelegenheid gesteld om hun wensen en bedenkingen te uiten. Als aangekondigd bij het voorstel expertisebureau volgt nu het voorstel voor het inrichten van een waarborgfonds.

Waarom een stichting?

Het waarborgfonds is bedoeld voor het in gezamenlijkheid dragen van risico's, in ieder geval de niet-verzekerbare aanspraken na een dienstongeval. Dit heet 'verzekeren' en is daarmee een activiteit die een vergunning van De Nederlandse Bank (DNB) vereist. Er kan echter voor het fonds een beroep worden gedaan op een vrijstelling van deze vergunningsplicht onder de volgende voorwaarden:

- 1.) Er is geen winstoogmerk;
- 2.) De jaarlijkse inleg bedraagt maximaal 5 miljoen euro per jaar;
- 3.) De maximale technische reserve bedraagt maximaal 25 miljoen euro;
- 4.) Er is een Raad van Toezicht (RvT) van tenminste drie personen benoemd door of werkzaam bij de overheid met de volgende expertises: risicomanagement, actuariaat en verzekeringen.

Insteek is om het op te richten waarborgfonds aan bovenstaande voorwaarden te laten voldoen.

Met het oog op de eis dat geen sprake mag zijn van een winstoogmerk is de keuze voor rechtspersonen beperkt. Dat maakt namelijk dat gekozen moet worden tussen de rechtsvorm 'stichting' en de rechtsvorm 'onderlinge waarborgmaatschappij'. Dit laatste is een bijzondere verenigingsvorm. Hierbij is de afweging gemaakt dat de stichting de voorkeur geniet boven de onderlinge waarborgmaatschappij met het oog op de lichte structuur. Het expertisebureau is vooruitlopend op dit besluit ook als een stichting opgericht, zodat activiteiten van beide stichtingen op elkaar aansluiten en er geen zwaardere structuur wordt opgetuigd dan strikt noodzakelijk is.

Deelname

De deelname aan het waarborgfonds is vrijwillig. De minimale periode van deelname aan het waarborgfonds is 5 jaar.

Hoe ziet de governance van de stichting eruit?

De omvang van het waarborgfonds zal zeer beperkt zijn. Het is de bedoeling om de bestuurder van het expertisebureau eveneens aan te stellen als bestuurder van het waarborgfonds. De Raad van Toezicht zal bestaan uit drie leden, die naar verwachting slechts een beperkt aantal momenten per jaar bijeenkomt. Daarnaast zal er ondersteuning nodig zijn bij de inhoudelijke beoordeling van de aanvragen. De benodigde capaciteit is afhankelijk van het aantal aanvragen, waarbij pragmatisch gekeken wordt naar de beoordeling als het om beperkte bedragen gaat.

Past dit binnen de gemeenschappelijke regeling van Veiligheidsregio Fryslân?

Artikel 6a van onze gemeenschappelijke regeling beschrijft dat het algemeen bestuur het besluit mag nemen tot oprichting en deelneming in stichtingen, mits in het bijzonder aangewezen wordt dat daarmee het openbaar belang gediend wordt. Omdat de stichting ervoor zorgt dat we beter invulling

geven aan goed werkgeverschap bij ongevallen, dat we financiële risico's op deze manier zo goedkoop mogelijk afdekken en de kwetsbaarheid van de organisatie op dit gebied weghalen, lijkt er voldoende argumentatie dat hier in dit geval aan voldaan wordt.

Tegelijkertijd beschrijft artikel 6a van onze gemeenschappelijke regeling ook dat het algemeen bestuur niet eerder een besluit kan nemen over deelname aan een privaatrechtelijk rechtspersoon nadat de raden van de deelnemende gemeenten een ontwerp besluit is toegezonden en zij in de gelegenheid zijn gesteld hun wensen en bedenking ter kennis van het algemeen bestuur te brengen.

Wat zijn de financiële gevolgen?

De precieze financiële gevolgen voor Veiligheidsregio Fryslân zijn nog niet bekend. De insteek is dat de oprichting van het waarborgfonds op landelijk niveau kostenneutraal gaat zijn. Maar omdat het vertrekpunt van elke veiligheidsregio ten aanzien van de financiering en de verzekering van schades na ongevallen verschillend is, houdt dit in dat de één iets meer gaat betalen en de ander iets minder. Zodra de financiële gevolgen bekend zijn, delen we die met het bestuur. We gaan ervan uit dat de impact beperkt is en dat deze niet leidt tot grote verschuivingen in de begroting.

Het is daarnaast de verwachting dat de samenwerking in zowel het expertisebureau als het waarborgfonds behalve een kwaliteitsslag op termijn ook tot financieel voordeel voor de deelnemers leidt. Dit voordeel wordt in eerste aanleg echter gebruikt om het waarborgfonds mee te vullen.

Voor deelname is een entree-inleg vereist gelijk aan de inleg van het eerste jaar met het oog op de te bouwen liquiditeit van het waarborgfonds in geval van een calamiteit in de eerste jaren; deze entree-inleg wordt gerestitueerd zodra de liquiditeit van het waarborgfonds dit toelaat; ook na beëindiging van de deelname geldt dat restitutie plaatsvindt indien en zodra de liquiditeit van het waarborgfonds dit toelaat. Inleg vindt plaats op basis van het inwoneraantal per veiligheidsregio.

Wel goed om te realiseren, is dat de oprichting van deze landelijke stichting de situatie op de verzekeringsmarkt niet wijzigt, en de premies voor verzekeringen nog steeds proportioneel kunnen gaan stijgen. Echter, met dit besluit verzekeren we ons ervan dat we gelet op de krapte op de markt ons voor de goedkoopst mogelijke manier onze verzekering inkopen. Mocht dit niet leiden tot een goedkopere premie, dan op zijn minst tot minder meerkosten.

Hoe verloopt het proces?

16 december 2022	principebesluit Veiligheidsberaad voor het oprichten van de stichting waarborgfonds veiligheidsregio's
13 februari 2023	Bestuurscommissie Veiligheid van Veiligheidsregio Fryslân neemt een voorgenomen besluit tot deelname aan de stichting waarborgfonds veiligheidsregio's
23 maart 2023	Verzoek aan gemeenten om wensen en bedenkingen ter kennis van het algemeen bestuur te brengen
22 juni 2023	Uiterlijke datum voor gemeenten om te reageren
13 juli 2023	Definitief besluit Algemeen Bestuur van Veiligheidsregio Fryslân om deel te nemen aan de stichting waarborgfonds veiligheidsregio's
Nog onbekend	Definitief besluit Veiligheidsberaad voor het oprichten van de stichting waarborgfonds veiligheidsregio's

Oplegnotitie Besluitvormend

Onderwerp	Gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing Ameland
Ter behandeling in de vergadering van	de Bestuurscommissie Veiligheid
Status	Openbaar
Portefeuillehouder	Dhr Brouwer
Auteur	Dhr Kleinhuis
Bijlagen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Risico Index Natuurbranden Ameland 2020 2. Maatregelenmatrix gebiedsgerichte aanpak Ameland
Vergaderdatum	13-2-2023
Agendapunt	8
Betrokken afdeling/ medewerkers (functioneel)	<p>Opstellers rapportage: Lars van Tongeren</p> <p>Team gebiedsgerichte aanpak: Henk Meerema, Arent ter Weeme, Ids Hooisma, Eise Dijkstra, Lars Scheenstra, Edwin Stoelwinder & Lars van Tongeren Afdeling RB/PV</p>
OR/GO	Kies een item.

Kennisnemen van	De Risico Index Natuurbranden (RIN) van Ameland met de bijbehorende maatregelenmatrix opgesteld vanuit de gebiedsgerichte aanpak.
Inleiding	<p>Het traject van de gebiedsgerichte aanpak in het natuurgebied van Ameland is in het jaar 2020 uitgevoerd. Door verschillende redenen waaronder personele capaciteit is de maatregelenmatrix nooit formeel afgestemd met de verschillende partners. Op 26 oktober 2022 is zowel de RIN als de maatregelenmatrix alsnog met alle betrokken partners besproken en afgestemd. Met deze oplegnotitie willen we daarom ook het traject van de gebiedsgerichte aanpak op Ameland formeel afronden en daarmee in de beheersmatige fase verder laten gaan.</p> <p>De RIN maakt de risico's van brand in een natuurgebied zichtbaar. Hierbij wordt gekeken naar de kans dat een eenmaal ontstane natuurbrand zich ontwikkelt tot onbeheersbare proporties. Deze risicoanalyse dient als input voor de gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing om middels schouwen in het natuurgebied maatregelen te inventariseren en te prioriteren. Dit resulteert in een gezamenlijke maatregelenmatrix waarbij elke uit te voeren maatregel wordt weggezet in prioriteit, tijd en actiehouders. De maatregelenmatrix is opgesteld met verschillende partners.</p>

Kernboodschap	Het beoogd effect van de RIN en de gebiedsgerichte aanpak is om risico's in beeld te brengen en onveiligheden en risico's ten aanzien van (brand)veiligheid in natuurgebieden te voorkomen/ te beperken.
Consequenties	Bij het met elkaar aangaan van de gebiedsgerichte aanpak voor het natuurgebied is er vanuit elke actor de intentie uitgesproken om mee te werken aan de gestelde maatregelen. De komende vier jaren betekent dit voor de projectgroep natuurbrandbeheersing dat er in samenwerking met Natuurmonumenten en de gemeente Ameland samengewerkt wordt om de afgesproken maatregelen uit te voeren.
Communicatie	De volgende communicatie heeft plaatsgevonden <ul style="list-style-type: none">- Informeren college van Burgemeester en Wethouders gemeente Ameland- Informeren afdelingsoverleg Risicobeheersing & Planvorming- Informeren MT-Brandweer- Informeren repressieve dienst Brandweer Ameland

Maatregelenmatrix Gebiedsgerichte aanpak

bcompartmente Risico's en aandachtspunten		code	Noodzakelijke acties	RIN vaknummer	Actiehouder	RIN-risico	Termijn	afgerond opmerkinge
1 Toneduinen en Hollumberbos								
A	Bevat dichtgemetselde bunkers, recreatie in deze omgeving	1.1	geen maatregelen	170606	NVT	Laag		
B	Pad is erg smal met veel vegetatie(duindoorn en helmgras/pijpestootje)	1.2	vegetatie verwijderen/klepelen	170606	RWS	Middel/laag		
C	25 m tov compartimering vrijhouden (fueltrap/springer)	1.3	Vliegdennen verwijderen en laaghangende takken snoeien. 25 meter vrij van tak en tophout	170606	RWS/SSB	Middel/laag		
D	25 m tov compartimering vrijhouden (fueltrap/springer)	1.3	Vliegdennen verwijderen en laaghangende takken snoeien. 25 meter vrij van tak en tophout	170606	RWS/SSB	Middel		
E	25 m tov compartimering vrijhouden (fueltrap/springer)	1.3	Vliegdennen verwijderen en laaghangende takken snoeien. 25 meter vrij van tak en tophout	170606/170607	RWS/SSB	Middel/laag		
E	Bluswatervoorziening Eendevijver niet toereikend	1.4	Water is niet beschikbaar als bluswater	170606/170607	NVT	laag		
E	Vm. Stay Okay, brandbare vegetatie binnen 5 meter van het gebouw	1.5	Vegetatie verwijderen, indien mogelijk geen vegetatie binnen 15 meter	170606/170607	Eigenaar/SSB	Middel/laag		
E	Bereikbaarheid brandweervoertuig	1.6	In samenwerking controleren op doorgang brandweervoertuig	170606/170607	BRW/SSB	Middel/laag		
2 Hollumerduinen (Gebied rijkswaterstaat)								
A	Geen bijzonderheden		NVT	170607	NVT	laag		
B	Bereikbaarheid brandweervoertuig	1.6	In samenwerking controleren op doorgang brandweervoertuig(Zijlstrapad)	170607/171607	BRW/RWS	laag		
B	25 m tov compartimering vrijhouden (fueltrap/springer)	2.1	Vliegdennen aan RWS zijde verwijderen(Fietspad)	170607/171607	RWS	laag		
B	25 m tov compartimering vrijhouden (fueltrap/springer)	2.2	dood tak en tophout uit singels verwijderen thv vakantiewoningen aan het fietspad	170607/171607	BRW/RWS	laag		
C	Bereikbaarheid brandweervoertuig	1.6	In samenwerking controleren op doorgang brandweervoertuig (Ruigpad)	170607/171607	BRW/RWS	laag		
C	Bereikbaarheid brandweervoertuig	1.6	Onderzoeken wat mogelijk is, pad is geen hoofdcompartiment. Kan in huidige situatie bij droogte uit veiligheid niet gebruikt worden (Rietpad)	170607/171607	Eigenaar	laag		
C	Vegetatie rondom vakantiewoningen	2.2	Vegetatie in de vorm van grassen en dennen staan zeer dicht op de rietgedekte woningen	170607/171607	BRW	laag		
E	Delen van het terrein niet/nauwelijks toegankelijk voor voertuigen	2.3	Opnemen op repressieve kaart	170607/171607/171608		Middel/laag		
3 Engelsmanplaat en lange duinen								
B	Delen van het terrein niet/nauwelijks toegankelijk voor voertuigen	2.3	Opnemen op repressieve kaart	.608/172608/173608/174	BRW	Middel/hoog		
B	geen bijzonderheden			171608/172608/173608/174	NVT	Middel/hoog		
C	25 m tov compartimering vrijhouden (fueltrap/springer)	3.1	bij en incident mogelijk extra klepelen	.607/171608/172608/172607		Middel/laag		
4 Grootsiegt								
	Vegetatie		geen bijzonderheden	174607/172607	NVT	Middel		
	Bereikbaarheid brandweervoertuig	1.6	bocht achter penny shadow filmset is krap voor een ts, controleren.	174607/172607	BRW	Middel		
	Bluswatervoorziening	4.1	Vm. Cranberrykwekerij, basin met 20M3 water, vastleggen met overeenkomst	174607/172607	BRW	Middel		
5 Ballumerduinen (gebied rijkswaterstaat)								
	25 m tov compartimering vrijhouden (fueltrap/springer)	1.3	vegetatie compartimering vrijhouden , voornamelijk duindoorn	174608	RWS	Middel		
6 ballumerduinen en roosduinen								
A	NVT		NVT	174607		Middel		
B	NVT		NVT	175607		Middel		
C	25 m tov compartimering vrijhouden (fueltrap/springer)	1.3	vegetatie laag houden	175607/176607	SSB	Middel		
D	25 m tov compartimering vrijhouden (fueltrap/springer)	3.1	bij droogte extra klepelen van de strook naast het ruiterspad	175607/176607	SSB	Middel		
E	NVT		NVT	176607	NVT	Middel		
F	25 m tov compartimering vrijhouden (fueltrap/springer)	1.3	Gebied vrijmaken van Duindoorn en vliegdennen tot 25 meter	176607		Middel		
F	Bijzonderheid/risico tbv repressieve kaart	6.1	Opnemen dat er een vuilstort onder zit, afdekking is ongeveer 0,5 meter zand. geen Folie. Geen actieve inzet op dat terrein, anders alleen met ademlucht. Indoiin mogelijk zorgt SSB voor een vrije ruimte aan open terrein zijde.					
7 gebied Roosduinen								
	25 m tov compartimering vrijhouden (fueltrap/springer)	7.1	Parkeerplaats staat in zomer vol met auto's , advies aan camping over mogelijkheden bij extreme droogte	175607	Eigenaar	Middel		
8 Zwane waterduinen								
A	Delen van het terrein niet/nauwelijks toegankelijk voor voertuigen	2.3	Opnemen op repressieve kaart	1607/177607/178607/179	BRW	Middel/laag		
A	25 m tov compartimering vrijhouden (fueltrap/springer)	1.3	controleeren op fuel traps, ivm grootte van compartiment	1607/177607/178607/179	SSB	Middel/laag		
A	25 m tov compartimering vrijhouden (fueltrap/springer)	1.3	Fuel traps verwijderen aan open zijde (camping SSB zijde)	1607/177607/178607/179	SSB	Middel/laag		
A	25 m tov compartimering vrijhouden (fueltrap/springer)	1.3	dood tak en tophout verwijderen tot 25 meter	1607/177607/178607/179	SSB	Middel/laag		
B	25 m tov compartimering vrijhouden (fueltrap/springer)	1.3	controleeren op fuel traps, ivm grootte van compartiment	176607/177607	SSB	Middel/laag		

9	Balmur Blinkert (Gebied rijkswaterstaat)					
	25 m tov compartimering vrijhouden (fueltrap/springer)	1.3	Duindoornopslag verwijderen tot 25 meter	177607/178607	RWS	laag
10	Nesser duinen (Gebied Rijkswaterstaat)					
	25 m tov compartimering vrijhouden (fueltrap/springer)	1.3	duindoornopslag verwijderen tot 25 meter voornamelijk rond camping	179607	RWS	Middel
	25 m tov compartimering vrijhouden (fueltrap/springer)	1.3	vliegdennen verwijderen uit compartimering	179607	RWS	Middel
	25 m tov compartimering vrijhouden (fueltrap/springer)	1.3	vegetatie opschonen ter hoogte van kaapsduinpad	179607	RWS	Middel
11A en 11B	duingebied bij Vossbossen (Gebied Rijkswaterstaat)					
A	25 m tov compartimering vrijhouden (fueltrap/springer)	1.3	duindoornopslag verwijderen tot 25 meter, vliegdennen verwijderen.	181608/182608	RWS	laag
B	25 m tov compartimering vrijhouden (fueltrap/springer)	1.3	duindoornopslag verwijderen tot 25 meter	183608/184608	RWS	Middel
12	Brixduinen en Bramerdunnen					
	Bluswatervoorziening	12.1	Opstelplaats creëren aan noordzijde van recreatieplas	607/180607/181607/182607/183607/184608/185607/186607/187607/188607/189607/190608	Gemeente/SSB/BRW	Middel
	Gebruik outdoor Ameland	12.2	Opnemen RB ivm recreatie in natuurterrein	607/180607/181607/182607/183607/184608/185607/186607/187607/188607/189607/190608	BRW	Middel
	Vegetatie rondom vakantiewoningen	1.5	Bos dicht op camperboederij, vegetatie vrijhouden uit gevel (Blierherne)	607/180607/181607/182607/183607/184608/185607/186607/187607/188607/189607/190608	Allen	Middel
	Vegetatie rondom vakantiewoningen	1.5	Veel forse woningen met rietendak nabij vegetatie. Zeerg groot risico 2 zijdig(woningbrand verus	607/180607/181607/182607/183607/184608/185607/186607/187607/188607/189607/190608	Allen	Middel
	vegetatie gebied de vlijen	12.3	SSB wil ander type bos doorzetten. Hier zijn recent 2 brandjes geweest. Huidige bos geeft veel risi	607/180607/181607/182607/183607/184608/185607/186607/187607/188607/189607/190608	SSB	Middel
	Vegetatie thv Camping duinoord Noord	12.4	Ter hoogte van bosperceel fietspad zijde 1 strook den, daarna loofbos. Mogelijk dit meer verloven	607/180607/181607/182607/183607/184608/185607/186607/187607/188607/189607/190608	SSB	Middel
	Vegetatie thv Camping duindoorn zuid	12.5	Aan natuurzijde open heide veld, vliegdennen verwijderen.	607/180607/181607/182607/183607/184608/185607/186607/187607/188607/189607/190608	SSB	Middel
	Vegetatie	12.3	SSB wil ander type bos doorzetten. naaldbos verwijderen voor loofbomen. Gebied grenst direct aar	607/180607/181607/182607/183607/184608/185607/186607/187607/188607/189607/190608	SSB	Middel
13	Vosserbosch					
	25 m tov compartimering vrijhouden (fueltrap/springer)	1.3	Fuel traps verwijderen aan open zijde, ook ivm bewoning aan achterzijde bos	608/182608/181607/182607/183607/184608/185607/186607/187607/188607/189607/190608	SSB	Middel/laag
	Vegetatie rondom vakantiewoningen	1.5	Veel forse woningen met rietendak nabij vegetatie. Zeerg groot risico 2 zijdig(woningbrand verus	608/182608/181607/182607/183607/184608/185607/186607/187607/188607/189607/190608	Eigenaar/Allen	Middel/laag
	25 m tov compartimering vrijhouden (fueltrap/springer)	1.3	Veel gedeeltelijk of geheel afgestorven dennen in eerste rand vegetatie.	608/182608/181607/182607/183607/184608/185607/186607/187607/188607/189607/190608	SSB	Middel/laag
14	Buurderduinen					
	Vegetatie		Betreft 1 groot compartiment	607/183608/183607/184608/185607/186607/187607/188607/189607/190608	NVT	Middel/laag/hoog
	Delen van het terrein niet/nauwelijks toegankelijk voor voertuigen	2.3	Opnemen op repressieve kaart	607/183608/183607/184608/185607/186607/187607/188607/189607/190608	BRW	Middel/laag/hoog
15	Noordakkers					
	Vegetatie		Vegetatie is grotendeels laag en behapbaar	182607/183607	NVT	Middel
	Vegetatie rondom vakantiewoningen	1.5	Op achterste punt richting compartiment 16 veel conifeer (Klein Vaarwater)	182607/183607	Eigenaar/SSB	Middel
	Vegetatie rondom vakantiewoningen	1.5	Vooran bij kruising veel den en houtwal (Klein Vaarwater)	182607/183607	Eigenaar/SSB	Middel
16	Kooi duinen (Gebied de Vennoot)					
	Bluswatervoorziening	16.1	centrale punt tav gebieden 14,16 en 19(grote compartimenten met beperkte mogelijkheden	607/184607/184608/185607/186607/187607/188607/189607/190608	Allen	Middel/laag/hoog
	Afspraken samenwerking	16.2	Afspraken tussen Gemeente, natuurbeheerders, hulpdiensten en loonwerkers vastleggen en uitv	607/184607/184608/185607/186607/187607/188607/189607/190608	BRW	Middel/laag/hoog
	25 m tov compartimering vrijhouden (fueltrap/springer)	1.3	Duindoornopslag indien mogelijk nabij weg verwijderen	607/184607/184608/185607/186607/187607/188607/189607/190608	De Vennoot	Middel/laag/hoog
	Delen van het terrein niet/nauwelijks toegankelijk voor voertuigen	2.3	Opnemen op repressieve kaart	607/184607/184608/185607/186607/187607/188607/189607/190608	BRW	Middel/laag/hoog
17	Zoute weide en Nieuwlandersreid (gebied de Vennoot)					
	25 m tov compartimering vrijhouden (fueltrap/springer)	1.3	Duindoornopslag indien mogelijk nabij weg verwijderen (Jan Sietzerpad)		De Vennoot	
	Compartimentering	17.1	Duindoornopslag indien mogelijk nabij weg verwijderen, stuifdijk inrichten als Compartiment		De Vennoot	
	Bluswatervoorziening		Er zijn geen bluswater voorzieningen aanwezig, water moet van grote afstand komen		NVT	
18	Oerd (Gebied de Vennoot)					
	25 m tov compartimering vrijhouden (fueltrap/springer)	1.3	Duindoornopslag indien mogelijk nabij weg verwijderen (gemeentepad)		De Vennoot	
	Compartimentering	1.3	Vegetatie en bereikbaarheid maakt dat hoofdcompartiment niet mogelijk is		NVT	
	Bluswatervoorziening	18.1	Er zijn geen bluswater voorzieningen aanwezig, water moet van grote afstand komen		Allen	
	Delen van het terrein niet/nauwelijks toegankelijk voor voertuigen	2.3	Opnemen op repressieve kaart		BRW	
19	Oerderduinen (Gebied It Fryske Gea)					
D	NAM-Locatie	19.1	Locatie is alleen bereikbaar via pad door duinen bij goed weer of via het strand(behalve bij hoog v	190608		Hoog
D	geboorde put NAM locatie	19.2	Aansturing zit achetr hek, BRW heeft sleutel. (policy/ overeenkomst)	190608	BRW	Hoog
A	Opvang van een brand bij Paal 17	16.1	centrale punt tav gebieden 14,16 en 19(grote compartimenten met beperkte mogelijkheden	189608	Allen	Middel
A	compartimering	1.3	duindoornopslag nabij kruispunt verwijderen		It Fryske Gea	Middelhoog
	Delen van het terrein niet/nauwelijks toegankelijk voor voertuigen	2.3	Opnemen op repressieve kaart		BRW	
	Opslag materiaal tbv brandbestrijding	19.3	Opslag van materiaal tbv brandbestrijding achter hut It Fryske Gea, kijken naar alternatieve opslag ivm bereikbaarheid.		It Fryske Gea	

20						
A	Compartimentering	betreft 1 gebied zuidelijk van de weg, geen bijzonderheden.			NVT	x
B	Bluswatervoorziening	20.1	Slagboom plaatsen en zorgen voor voldoende breedte		SSB	x

Risico Index Natuurbranden

Brandweer Fryslân

Ameland

Risico Index Natuurbranden

Brandweer Fryslân

Ameland

Datum: 23-4-2020

Versie: Definitief

Opsteller: Lars van Tongeren (Risicobeheersing Brandweer Fryslân)

Medewerking: Robert Pater (Staatsbosbeheer)
Gerrit Siebring (Staatsbosbeheer)
Marjan Veenendaal (Staatsbosbeheer)
Arjan Verbiest (It Fryske Gea)
Douwe Moolenaar (De Vennoot)
Jan Visser (Rijkswaterstaat)
Henk Meerema (Risicobeheersing Brandweer Fryslân)
Arent ter Weeme (Planvorming Brandweer Fryslân)
Ids Hooisma (Planvorming Brandweer Fryslân)
Ploegleden (post Nes Ameland)
Ploegleden (post Hollum Ameland)

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
1.1 Leeswijzer	4
2. Aanpak	5
2.1 De methodiek.....	5
2.2 Proces.....	6
3. Resultaten	7
3.1 Beschrijving natuurgebied	7
3.2 Risico's natuurgebied	7
3.2.1 Score totaal.....	7
3.2.2 Score vaste factoren.....	8
3.2.3 Score aanwezige personen	9
3.2.4 Score preventief en preparatief	10
3.2.5 Correctiefactoren	11
3.2.6 Risico's	11
3.3 Preventieve en preparatieve maatregelen	13
3.4 Overige bijzonderheden	13
4. Conclusie.....	14

1. Inleiding

De Risico Index Natuurbranden (= R.I.N.) maakt de risico's van brand in een natuurgebied zichtbaar. Daarbij wordt de kans op ontstaan van brand in een natuurgebied buiten beschouwing gelaten. De definitie van natuurbrandrisico in deze methodiek is: 'de kans dat een eenmaal ontstane natuurbrand zich ontwikkelt tot onbeheersbare proporties'. Brandweer Fryslân stelt voor elk relevant natuurgebied in haar regio een R.I.N. op. Vanuit deze basis wordt verder gewerkt aan natuurbrandbeheersing doormiddel van de 'gebiedsgerichte aanpak' waarbij ingezet wordt op het reduceren van de risico's in een natuurgebied. Tevens vormt de R.I.N. input voor het Regionaal Risicoprofiel. Dit betreft een actualisatie van de R.I.N. van 2013.

Natuurbrandrisico:
'De kans dat een eenmaal ontstane natuurbrand zich ontwikkelt tot onbeheersbare proporties'.

1.1 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de methodiek van het opstellen van de R.I.N. en een beschrijving van het proces waar de R.I.N. onderdeel van uitmaakt. In het derde hoofdstuk worden de resultaten getoond van de inventarisatie. Hier wordt een beschrijving van het natuurgebied gegeven, de risico's in diverse kaarten weergegeven en een beschrijving van de preventieve en preparatieve maatregelen. Ook worden de kaartvakken met het hoogste risico en de meeste relevantie uitgelicht. De overige bijzonderheden van het natuurgebied komen ook aan bod. In hoofdstuk 4 wordt een algemene conclusie getrokken.

2. Aanpak

2.1 De methodiek

Conform de landelijke methodiek¹ worden de natuurbrandrisico's per natuurgebied in kaart gebracht. Elk natuurgebied wordt opgedeeld in kilometervakken. Per kilometer vak worden er 17 parameters in kaart gebracht, die samen een totaalscore geven voor het vak. De volgende parameters worden per vak geïnterpreteerd:

Vaste Factoren
Begroeiing
Hellingspercentage
Kans op uitbreiding
Nabijheid waardevolle / kwetsbare objecten / vitale infrastructuur
Nabijheid gevaarlijke stoffen
Ecologische waarde

Aanwezige personen
Vaste bewoners
Aantal verblijfsrecreanten
Aanwezige dagrecreanten

Preventieve en preparatieve maatregelen
Afstand tot primaire waterwinning
Afstand tot secundaire of tertiaire waterwinning
Opkomsttijd 1 ^e voertuig en/of materieel geschikt voor bestrijding in specifieke natuurgebieden
Opkomsttijd 1 ^e peloton voertuigen en/of materieel geschikt voor bestrijding in specifieke natuurgebieden
Kans op snelle ontdekking en melding
Aantal ontvluchtingsroutes
Terreinbekendheid brandweer
Kwaliteit / kwantiteit ontsluiting

In het kader van de methodiek bestaat de mogelijkheid om op een aantal parameters een correctie toe te passen, om specifieke situaties zwaarder mee te laten wegen in de R.I.N. Na het inventariseren van bovenstaande parameters en het eventueel toekennen van correctiefactoren ontstaat per kilometer vak een risicoclassificatie in de vorm van een kleur. De volgende risicoclassificatie wordt gehanteerd:

Score	Risico	Kleur kilometer vak
0 – 170	Geen risico	<i>Transparant</i>
170 – 300	Laag risico	<i>Groen</i>
301 – 400	Middelmatig risico	<i>Geel</i>
401 – 500	Hoog risico	<i>Oranje</i>
501 – meer	Zeer hoog risico	<i>Rood</i>

Om de natuurbrandrisico's te inventariseren wordt gebruik gemaakt van een webbased applicatie die in 2018 is ontwikkeld als deelproject van het programma 'Grootschalig Brandweeroptreden – Specialistisch Optreden'. Deze webbased applicatie maakt, afhankelijk van de geleverde data per

¹ Landelijke Risico Index Natuurbranden Handreiking versie 3.0.

regio, 12 van de 17 parameters automatisch inzichtelijk. Een handmatige check op de automatische parameters is van belang en wordt ook uitgevoerd.

2.2 Proces

Het opstellen van de R.I.N. is geïntegreerd met het proces van de 'gebiedsgerichte aanpak'. Om een juiste start te maken met het inventariseren van de natuurbrandrisico's is gedegen dossieronderzoek en een actorenanalyse van belang. Voor de R.I.N. zijn de natuurbeheerders en lokale brandweerkorpsen een belangrijke speler in het proces. Na de voorbereiding wordt een schouw van het desbetreffende natuurgebied gedaan met een multi-werkgroep. Aan de hand van de informatie uit de webbased applicatie, gesprekken met de partners en de schouw van het gebied wordt de R.I.N. opgemaakt. Vanuit deze basis wordt er middels de gebiedsgerichte aanpak verder gewerkt aan het reduceren van de natuurbrandrisico's. Per jaar worden een aantal natuurgebieden geactualiseerd. Met een cyclus van vier jaar worden alle natuurgebieden in Fryslân meegenomen. Dit is veranderd ten opzichte van 2013, toen de R.I.N. voor alle natuurgebieden in één keer werd opgemaakt. In Fryslân gaat het om de volgende natuurgebieden:

- Alde-Feanen
- Ameland
- Drents-Friese Wold
- Fochteloerveen
- Haulerveld / Blauwe Bos
- Mandefjild
- Oranjewoud
- Rijsterbos
- Schiermonnikoog
- Stokersdobbe
- Terschelling
- Vlieland

3. Resultaten

3.1 Beschrijving natuurgebied

Ameland is een eiland die beschikt over 4 dorpen en een groot stuk natuur inclusief strand. Het natuurgebied beschikt voornamelijk over bos, duin, moeras en heide. Daarnaast is er ongeveer 27 kilometer aan strand, gelegen aan de noordkant van het eiland. De twee gebieden met natuur op het eiland aan de westkant en oostkant verschillen veel van elkaar qua vegetatie.

3.2 Risico's natuurgebied

In de onderstaande afbeeldingen zijn de resultaten van het inventariseren van de parameters weergegeven. De totaalscore en de diverse deelkaarten worden weergegeven om een duidelijk beeld te geven van de risico's in het natuurgebied. Van de meest risicovolle kilometervakken is een risicoduiding gemaakt.

3.2.1 Score totaal

In de onderstaande afbeelding is de totaalscore van het natuurgebied weergegeven. Alle parameters hebben hier een bijdrage aan.

In de totaalscore van het gehele natuurgebied is te zien dat er veel kilometervakken middelmatig risico scoren. Een aantal vakken scoren een laag risico en een hoog risico. De hoog risicovakken zijn gelegen aan de oostkant van het eiland en ééntje aan de westkant. In de volgende sub paragrafen zijn de deelkaarten opgenomen waar per categorie is inzichtelijk is gemaakt wat de scores hiervan zijn en wat daarvan op invloed is geweest.

3.2.2 Score vaste factoren

In de onderstaande afbeelding is de score van de vaste factoren in het natuurgebied weergegeven.

Vaste Factoren
Begroeiing
Hellingspercentage
Kans op uitbreiding
Nabijheid waardevolle / kwetsbare objecten / vitale infrastructuur
Nabijheid gevaarlijke stoffen
Ecologische waarde

Op de deelkaart 'score vaste factoren' valt te zien dat een groot deel van het eiland een laag risico vormt. Boven het dorp Hantum zijn een aantal kilometervakken met de score middelmatig. Dit heeft te maken met de combinatie van een aantal parameters zoals begroeiing, waardevolle objecten en de kans op uitbreiding. Aan de oostkant van het eiland zijn een aantal middelmatig risico vakken en hoog risico vakken. Dit heeft te maken met de aanwezige begroeiing, nabijheid gevaarlijke stoffen en ecologische waarde.

3.2.3 Score aanwezige personen

In de onderstaande afbeelding is de score van de aanwezige personen in het natuurgebied weergegeven.

Aanwezige personen
Vaste bewoners
Aantal verblijfsrecreanten
Aanwezige dagrecreanten

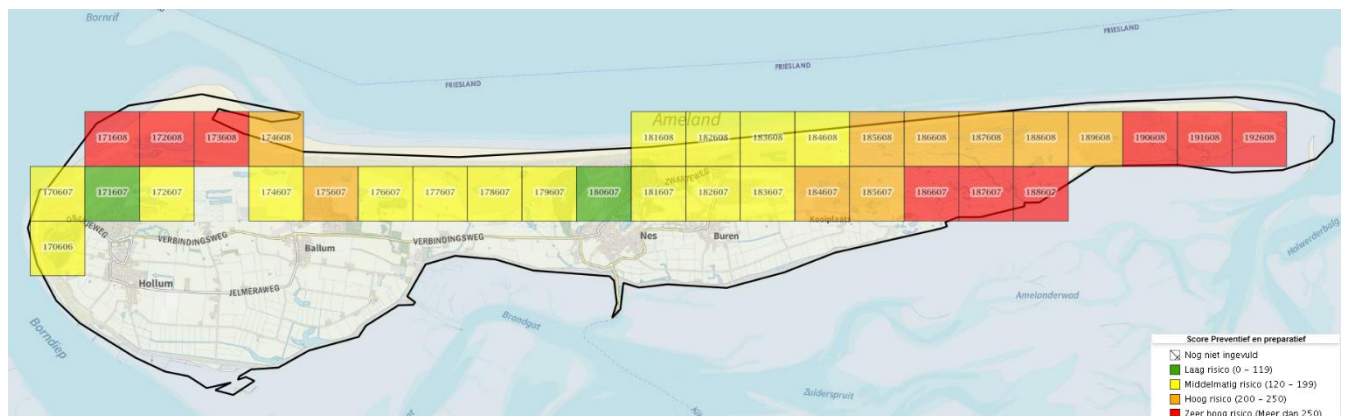

Op de deelkaart 'aanwezige personen' is te zien dat met name rond de dorpen een middelmatig of zeer hoog risico aanwezig is. Dit heeft te maken met de bewoners, verblijfsrecreanten en dagrecreanten die zich met name rondom de dorpen zijn gevestigd. Het westelijke deel en het deel tussen de dorpen scoort een laag risico, aangezien hier bijna geen woningen of verblijfsrecreanten zijn. Hoogstens een aantal dagrecreanten.

3.2.4 Score preventief en preparatief

In de onderstaande afbeelding is de score van de preventieve en preparatieve maatregelen in het natuurgebied weergegeven.

Preventieve en preparatieve maatregelen
Afstand tot primaire waterwinning
Afstand tot secundaire of tertiaire waterwinning
Opkomsttijd 1 ^e voertuig en/of materieel geschikt voor bestrijding in specifieke natuurgebieden
Opkomsttijd 1 ^e peloton voertuigen en/of materieel geschikt voor bestrijding in specifieke natuurgebieden
Kans op snelle ontdekking en melding
Aantal ontvluchtingsroutes
Terreinbekendheid brandweer
Kwaliteit / kwantiteit ontsluiting

Op de deelkaart 'score preventief en preparatief' is te zien dat aan de westkant van het eiland een aantal hoge risicovakken zijn en zeer hoge risicovakken. Dit heeft te maken met het feit dat er geen bluswatervoorzieningen aanwezig zijn, hoge opkomsttijden en een kleine kans op snelle ontdekking. De zeer hoge risicovakken zijn meestal ook niet toegankelijk voor brandweer voertuigen.

Op de oostkant van het eiland zijn een aantal zeer hoge risicovakken. Dit heeft te maken met de verre afstand tot bluswatervoorzieningen en hoge opkomsttijden. Ook de kans op snelle ontdekking is erg laag en de ontsluiting in deze gebieden zijn ook slecht.

Een drietal vakken tussen de dorpen Ballum en Nes scoren een hoog risico. Dit heeft over het algemeen te maken met opkomsttijden, kans op snelle ontdekking en de kwaliteit van de ontsluiting in deze vakken.

De parameter 'opkomsttijd 1^e peloton' scoort voor het hele eiland de hoogste waarde, aangezien er twee brandweerposten op het eiland zijn. Om te komen tot een peloton dienen er voertuigen van de vaste wal te komen.

De parameter 'terreinbekendheid brandweer' scoort over het hele eiland de waarde 'aanwezig', omdat er nog niet een samenwerkingsverband tijdens incidenten is met de natuurbeheerder. Er wordt wel geoefend met dit thema door de brandweerkorpsen en zijn er bereikbaarheidskaarten van het eiland met de berijdbare wegen aanwezig.

3.2.5 Correctiefactoren

In het kader van de methodiek bestaat de mogelijkheid om op een aantal parameters een correctie toe te passen, om specifieke situaties zwaarder mee te laten wegen in de R.I.N. Voor de R.I.N. van Ameland is op geen enkel kilometer vak een correctiefactor toegepast.

3.2.6 Risico's

Van de meest risicovolle kilometervakken is hieronder een risicoduiding gemaakt.

Vak	Kleur totaalscore	Risico
173608		Hoog
<p>Beschrijving:</p> <p>Dit kilometervak scoort een hoog natuurbrandrisico. De vegetatie in dit vak betreft brandbaar. De vaste factoren voor dit vak scoren een middelmatig risico. Het aantal personen in dit vak betreft een laag risico, aangezien hier alleen een enkele dagrecreant komt. In de categorie preventief en preparatief scoort dit vak een zeer hoog risico.</p>		
<p>Te verbeteren parameters:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Primaire-/secundaire waterwinning - Kwaliteit ontsluiting 		

Vak	Kleur totaalscore	Risico
184607		Hoog
<p>Beschrijving:</p> <p>Dit kilometervak scoort een hoog natuurbrandrisico. De vegetatie in dit vak betreft verhoogd brandbaar. De vaste factoren voor dit vak scoren een laag risico. Het aantal personen in dit vak betreft een middelmatig risico, aangezien hier bewoning, verblijfsrecreatie en dagrecreanten zijn. In de categorie preventief en preparatief scoort dit vak een hoog risico.</p>		
<p>Te verbeteren parameters:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Secundaire waterwinning - Kwaliteit ontsluiting 		

Vak	Kleur totaalscore	Risico
185607		Hoog
<p>Beschrijving:</p> <p>Dit kilometervak scoort een hoog natuurbrandrisico. De vegetatie in dit vak betreft brandbaar. De vaste factoren voor dit vak scoren een laag risico. Het aantal personen in dit vak betreft een laag risico, aangezien hier geen bewoning is, enkele verblijfsrecreatie en dagrecreanten zijn. In de categorie preventief en preparatief scoort dit vak een hoog risico.</p>		
<p>Te verbeteren parameters:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Secundaire waterwinning - Kwaliteit ontsluiting 		

Vak	Kleur totaalscore	Risico
190608		Hoog
Beschrijving: Dit kilometervak scoort een hoog natuurbrandrisico. De vegetatie in dit vak betreft brandbaar. De vaste factoren voor dit vak scoren een middelmatig risico. Het aantal personen in dit vak betreft een laag risico, aangezien hier geen bewoning is, geen verblijfsrecreatie zijn en een enkele dagrecreant is. In de categorie preventief en preparatief scoort dit vak een zeer hoog risico.		
Te verbeteren parameters: <ul style="list-style-type: none">- Primaire- en secundaire waterwinning- Kwaliteit ontsluiting		

Vak	Kleur totaalscore	Risico
191608		Hoog
Beschrijving: Dit kilometervak scoort een hoog natuurbrandrisico. De vegetatie in dit vak betreft brandbaar. De vaste factoren voor dit vak scoren een laag risico. Het aantal personen in dit vak betreft een laag risico, aangezien hier geen bewoning is, geen verblijfsrecreatie zijn en een enkele dagrecreant is. In de categorie preventief en preparatief scoort dit vak een zeer hoog risico.		
Te verbeteren parameters: <ul style="list-style-type: none">- Primaire- en secundaire waterwinning- Kwaliteit ontsluiting		

3.3 Preventieve en preparatieve maatregelen

Hulpverleningskaarten

Voor de blusploegen Nes en Hollum zijn hulpverleningskaarten beschikbaar op de voertuigen. Op deze kaarten staan de wegen ingetekend die begaanbaar zijn voor een tankautospuiter. Deze zijn niet direct ontwikkeld voor natuurbrandbestrijding maar helpen zeker mee met het vinden van een goede aanrijroute.

3.4 Overige bijzonderheden

Opkomsttijden peloton

De parameter 'opkomsttijden peloton' scoort op het gehele eiland het hoogst. Dit komt doordat er twee tankautosputters beschikbaar zijn op het eiland en de overige eenheden met de veerboot overgezet moet worden. Het duurt minstens anderhalf uur om een peloton aan brandweervoertuigen op het eiland te krijgen.

Twee tankautosputters

Het feit dat er twee tankautosputters op het eiland aanwezig zijn, betekent ook dat er een andere manier van natuurbrandbestrijding benodigd is. Een snelle knockdown is van belang om erger te voorkomen.

Ondersteuning loonwerkers

Bij een brand zijn er op het eiland een aantal loonwerkers en boeren die met een met water gevulde giertank ter plaatse komen om de brandweer te voorzien van water. De zelfredzaamheid op een eiland als Ameland is groot.

4. Conclusie

Ameland is een eiland die beschikt over 4 dorpen en een groot stuk natuur inclusief strand. Het natuurgebied beschikt voornamelijk over bos, duin, moeras en heide. Daarnaast is er ongeveer 27 kilometer aan strand, gelegen aan de noordkant van het eiland. De twee stukken natuur op het eiland aan de westkant en oostkant verschillen veel van elkaar qua vegetatie.

In de vaste factoren scoort een groot deel van het eiland een laag risico. Boven het dorp Hollum zijn een aantal kilometervakken met de score middelmatig. Dit heeft te maken met de combinatie van een aantal parameters zoals begroeiing, waardevolle objecten en de kans op uitbreiding. Aan de westkant van het eiland zijn een aantal middelmatig risico vakken en hoog risico vakken. Dit heeft te maken met de aanwezige begroeiing, nabijheid gevaarlijke stoffen en ecologische waarde.

Op de deelkaart 'aanwezige personen' is te zien dat met name rond de dorpen een middelmatig of zeer hoog risico aanwezig is. Dit heeft te maken met de bewoners, verblijfsrecreanten en dagrecreanten die zich met name rondom de dorpen zijn gevestigd. Het westelijke deel en het deel tussen de dorpen scoort een laag risico, aangezien hier bijna geen woningen of verblijfsrecreanten zijn. Hoogstens een aantal dagrecreanten. Aan deze parameters valt weinig te veranderen en is daarmee een feitelijke constatering.

De preventieve- en preparatieve parameters scoren aan de oostkant en de westkant sommige vakken hoog of zeer hoog. Over het algemeen heeft dit te maken met de hoge opkomsttijden en de verre afstanden naar de bluswatervoorzieningen. Ook doet de kans op snelle ontdekking en de kwaliteit van de ontsluiting het één en ander aan de hoge score.

In de totaalscore van het gehele natuurgebied is te zien dat er veel kilometervakken middelmatig risico scoren. Een aantal vakken scoren een laag risico en een hoog risico. De hoog risicovakken zijn gelegen aan de oostkant van het eiland en ééntje aan de westkant. Over het algemeen zijn er niet veel hoge risicovakken, maar doordat er veel vakken middelmatig risico scoren geeft dit wel een signaal af dat natuurbrandbeheersing zeker een onderwerp is op Ameland.

Oplegnotitie informierend

Onderwerp	Toekomstverkenning en scenario's Brandweer en Crisisbeheersing
Ter behandeling in de vergadering van	de Bestuurscommissie Veiligheid
Status	Kies een item.
Portefeuillehouder	Oebele Brouwer en Jan Rijpstra
Auteur	Wim Kleinhuis
Bijlagen	GEEN
Vergaderdatum	13-2-2023
Agendapunt	11

Kennisnemen van	Het plan om met behulp van een interactief proces toekomstscenario's te ontwikkelen voor Brandweer en Crisisbeheersing.
Inleiding	<p>In 2022 zijn er landelijk twee toekomstverkenningen opgeleverd aan de Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio's (RCDV). Eén voor de brandweer en één voor crisisbeheersing. Beide toekomstverkenningen beschrijven maatschappelijke trends, geven een indicatie van de mate waarin brandweer en crisisbeheersing hierdoor geraakt worden en moeten leiden tot een landelijke strategische agenda. Ook wordt gestimuleerd om de toekomstverkenningen in de eigen regio te benutten voor ontwikkeling en innovatie.</p> <p>Op 5 oktober 2022 is de bestuurscommissie veiligheid meegenomen in de resultaten van de toekomstverkenningen en de plannen om deze te vertalen naar Veiligheidsregio Fryslân. Dit initiatief is omarmd. Inmiddels zijn er concrete plannen gemaakt en kunnen we daadwerkelijk aan de slag.</p> <p>Via deze oplegnotitie informeren wij u graag over dit proces, wat het gaat opleveren en wat u hiervan gaat merken.</p>
Kernboodschap	<p>Waarom doen we dit nu?</p> <p>De afdeling Crisisbeheersing en Brandweer Fryslân staan beide voor een aantal strategische uitdagingen. Eén daarvan is dat de rol van veiligheidsregio's en daarmee crisisbeheersing verandert. Langdurige crises zoals de coronacrisis vragen een andere aanpak en inrichting van de organisatie. Het snel kunnen gebruiken van juiste en betrouwbare data heeft ook een impact. En dit allemaal in een omgeving waarin vaker ook bovenregionaal samengewerkt moet worden. Om mee te gaan in deze beweging is het nu nodig om te onderzoeken welke positie, organisatievorm en producten het beste hierbij passen.</p>

Brandweer Fryslân staat voor een vergelijkbare vraag. Ook daar zijn ontwikkelingen waarvan we nu al zien dat ze impact gaan hebben op de organisatie. Denk aan de vraag in welke mate de op vrijwilligheid gebaseerde inrichting van de brandweezorg in de toekomst houdbaar is, wanneer mensen minder bereid zijn om vrijwilligerswerk te doen, Ook hier is het gebruik van betrouwbare data steeds belangrijker. En nieuwe risico's zoals de energietransitie zullen ook hun weerslag op de inrichting van de brandweer hebben.

Ondertussen zijn er op landelijk niveau ontwikkelingen die ook impact gaan hebben op de inrichting van zowel crisisbeheersing als de brandweer. De evaluatie van de wet veiligheidsregio's is zo eentje, waarin een beweging wordt beschreven die moet leiden tot een versterking van de inrichting van crisisbeheersing. Het is niet voor niets dat het ministerie hier middelen beschikbaar voor heeft gesteld, en ook dit dwingt ons om na te denken over de toekomst.

Kortom, zowel Crisisbeheersing als Brandweer Fryslân staan voor de vraag wat voor organisatie ze in de toekomst willen zijn. En het ontwikkelen van toekomstscenario's kan hier goed bij helpen.

Hoe ziet het proces eruit?

De uitwerking van het proces is een coproductie tussen Veiligheidsregio Fryslân en het Fries Sociaal Planbureau (FSP). Het FSP adviseert en begeleidt ons bij het in beeld brengen van de scenario's.

Een scenarioproces is een bewezen methode, het helpt om strategisch vooruit te kijken, vroegtijdig veranderingen te signaleren en er op in te kunnen spelen. En scenario's helpen om hierover het gesprek aan te gaan. Niet om de toekomst te voorspellen, maar om te verkennen wat er mogelijk zou kunnen gebeuren op het domein van Brandweezorg en Crisisbeheersing in Fryslân. De scenario's rusten onder andere op vooronderzoek dat opvraagbaar is bij het FSP.

Voor de uitvoering hebben het FSP en Veiligheidsregio Fryslân een gezamenlijke projectgroep ingericht. Deze projectgroep gaat een aantal bijeenkomsten organiseren. Inwoners, eerstelijnspartners, vrijwilligers, crisisfunctionarissen, ambtenaren, bestuurders en onze collega's worden uitgenodigd om deel te nemen en via een interactief scenarioproces gezamenlijke mogelijke scenario's voor de toekomst te ontwerpen.

Wat is het resultaat?

Het interactieve scenarioproces moet leiden tot samen met inwoners, eerstelijnspartners, vrijwilligers, crisisfunctionarissen, ambtenaren, bestuurders en onze collega's vormgegeven scenario's voor de toekomst. Niet om de toekomst te voorspellen, maar om te verkennen wat er mogelijk zou kunnen gebeuren.

Uiteindelijk ligt er voor de zomer van 2023 een eindrapportage waarin deze scenario's beschreven zijn, en een eerste denkrichting van mogelijke bijpassende beleidsopties.

Wat is de globale planning?

In het eerste kwartaal van 2023:

- Deelnemers worden uitgenodigd.

	<ul style="list-style-type: none"> - Vooronderzoek (Destep analyse op basis van data van het FSP en de landelijk uitgevoerde toekomstverkenningen) <p>In het tweede kwartaal van 2023:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bijeenkomsten voor het ontwikkelen van scenario's. - Opleveren van een rapportage. <p>Het tweede half jaar van 2023 wordt een nieuw proces opgestart, om de opbrengst van dit proces te vertalen naar welke beleidsopties we concreet willen gaan uitwerken.</p> <p>Wat merkt u hiervan? U bent van harte uitgenodigd om deel te nemen aan dit proces. Daarnaast wordt ook uw gemeenteraad aangeschreven en uitgenodigd, net als een deel van uw ambtenaren. Verder kunnen inwoners en bedrijven uit uw gemeente benaderd worden. Mogelijk wordt u als bestuurder van de veiligheidsregio benaderd voor vragen hierover. Daarom is het goed om te weten dat dit initiatief speelt, waarbij we iedereen van harte uitnodigen om te participeren, zodat de opbrengst vanuit een zo divers mogelijk spectrum is opgebouwd.</p> <p>Verder informeren we u in de eerstvolgende bestuurscommissievergadering over de stand van zaken. De rapportage zal dan nog niet klaar zijn vermoedelijk. Deze verwachten we u te kunnen presenteren in de eerste bestuurscommissievergadering na de zomer.</p>
Consequenties	De scenario's zijn de basis voor toekomstige beleidsopties die van invloed kunnen zijn op de manier waarop we crisisbeheersing en brandweezorg in Fryslân vormgeven.
Communicatie	Communicatie wordt binnen het project opgepakt.